

Preuzeto iz elektronske pravne baze **Paragraf Lex**

Ukoliko ovaj propis niste preuzeli sa Paragrafovog sajta ili niste sigurni da li je u pitanju važeća verzija propisa, poslednju verziju možete naći [OVDE](#).

ZAKON

O POLICIJI

("Sl. glasnik RS", br. 6/2016, 24/2018 i 87/2018)

I OSNOVNE ODREDBE

Predmet zakona

Član 1

Ovim zakonom uređuju se unutrašnji poslovi, organizacija i nadležnost Ministarstva unutrašnjih poslova (u daljem tekstu: Ministarstvo), policijski poslovi, organizacija i nadležnost Policije, kao i druga pitanja od značaja za rad Policije i Ministarstva.

Pojam unutrašnjih poslova

Član 2

Unutrašnji poslovi su zakonom utvrđeni poslovi državne uprave, koje obavlja Ministarstvo, a čijim obavljanjem se ostvaruje i unapređuje bezbednost građana i imovine, pruža podrška vladavini prava i obezbeđuje ostvarivanje Ustavom i zakonom utvrđenih ljudskih i manjinskih prava i sloboda, kao i drugi, sa njima povezani poslovi iz utvrđenog delokruga i nadležnosti Ministarstva.

Policija

Član 3

Policija, u smislu ovog zakona, predstavlja organizovan način obavljanja zakonom uređenih poslova, koju čine policijski službenici koji, u obavljanju policijskih i drugih unutrašnjih poslova, štite i unapređuju bezbednost građana i imovine, poštujući Ustavom zajemčena ljudska i manjinska prava i slobode i druge zaštićene vrednosti u demokratskom društvu, uz mogućnost upotrebe sredstava prinude u skladu sa Ustavom i zakonom.

Pravo na upotrebu naziva "Policija" ima isključivo Ministarstvo i Ministarstvo odbrane.

Član 4

Ministar unutrašnjih poslova (u daljem tekstu: ministar) u okviru odredbi ovog zakona, propisuje način obavljanja unutrašnjih poslova.

Sprečavanje diskriminacije

Član 5

Zaposleni u Ministarstvu i Policiji dužni su da jednako postupaju prema svima bez obzira na njihovu rasnu, polnu ili nacionalnu pripadnost, njihove različitosti koje proističu iz društvenog porekla, rođenja, veroispovesti, političkog ili drugog uverenja ili opredeljenja, roda i rodnog identiteta, imovnog stanja, kulture, jezika, starosti i psihičkog ili fizičkog invaliditeta.

Informisanje o radu Ministarstva

Član 6

Rad Ministarstva je javan.

Ministarstvo redovno blagovremeno i potpuno obaveštava javnost o svom radu, osim u slučajevima preduzimanja mera i radnji u skladu sa zakonom kojim se uređuje krivični postupak i kada bi to onemogućilo neometan operativni rad Policije, ili ako bi se time:

- 1) povredio propis o tajnosti podataka;
- 2) povredilo dostojanstvo građana;
- 3) ugrozilo pravo na ličnu slobodu i bezbednost.

Ministarstvo jednom godišnje, a najkasnije u roku od tri meseca od završetka kalendarske godine, objavljuje:

- 1) izveštaj o stanju bezbednosti u Republici Srbiji koji na transparentan i javan način obaveštava javnost o proceni bezbednosti, trendovima kretanja kriminala i drugih bezbednosnih pojava od značaja za bezbednost i prava građana;
- 2) izveštaj o radu Ministarstva, koji na transparentan i javan način obaveštava javnost o razvoju policije, statističkim podacima o sprovedenim aktivnostima i postignutim rezultatima.

Pored izveštaja iz stava 3. ovog člana, Ministarstvo je u obavezi da objavi na svojoj internet prezentaciji i tromesečne informacije o radu, koje usvaja nadležni odbor Narodne skupštine Republike Srbije za unutrašnje poslove.

Upotreba rodno osetljivog jezika

Član 7

Svi izrazi u ovom zakonu imaju jednako rodno značenje, bez obzira da li se koriste u muškom ili ženskom rodu i odnose se podjednako na muški i na ženski rod.

II ORGANIZACIJA I NADLEŽNOST MINISTARSTVA

Organizacija Ministarstva

Član 8

Za obavljanje poslova iz nadležnosti Ministarstva, obrazuju se unutrašnje organizacione jedinice.

Član 9

Vlada propisuje načela za unutrašnje uređenje Ministarstva, kao i vrste organizacionih jedinica, sedišta i područja za koja se obrazuju te jedinice.

Pravilnikom o unutrašnjem uređenju i sistematizaciji radnih mesta, ministar - po prethodno pribavljenoj saglasnosti Vlade, utvrđuje delokrug i kategorizaciju organizacionih jedinica Ministarstva, broj, sistematizaciju, vrstu, odnosno status i opis radnih mesta, radna mesta za koja se predviđaju posebni uslovi za njihovo popunjavanje, način rukovođenja, planiranja i izvršavanja poslova.

Zaposleni u Ministarstvu

Član 10

Zaposleni u Ministarstvu jesu policijski službenici, državni službenici i nameštenici.

Policijski službenici jesu:

- 1) lica koja obavljaju policijske poslove u statusu ovlašćenih službenih lica i primenjuju policijska ovlašćenja i mere i radnje (ovlašćena službena lica - OSL);
- 2) lica na posebnim dužnostima koja obavljaju druge unutrašnje poslove u neposrednoj vezi sa policijskim poslovima i poslove zaštite i spasavanja (lica na posebnim dužnostima - PD).

Policijski službenici u statusu ovlašćenih službenih lica, moraju imati najmanje završenu policijsku obuku osnovnog nivoa.

Državni službenici jesu lica, koja u tom statusu, obavljaju ostale poslove iz delokruga Ministarstva i sa njima povezane opšte, pravne, informatičke, materijalno-finansijske, računovodstvene i administrativne poslove.

Nameštenici jesu lica, koja, u tom statusu, obavljaju prateće pomoćno-tehničke poslove.

Nadležnost Ministarstva

Član 11

Ministarstvo u svrhu organizovanja poslova i stvaranja uslova za rad u Ministarstvu, saglasno delokrugu i nadležnostima:

- 1) obezbeđuje razvojne, organizacione, kadrovske i druge uslove za rad Ministarstva, izrađuje predloge, sprovodi i prati realizaciju strateških akata, izrađuje program i plan rada Ministarstva i redovno, jednom godišnje, obaveštava javnost o njegovom sprovođenju;
- 2) sprovodi funkciju upravljanja ljudskim resursima, u skladu sa strateškim aktima i uz poštovanje načela jednakih mogućnosti, uređuje, u skladu sa zakonom, specifičnosti rada i radnih odnosa, karijerni razvoj zaposlenih, stvara uslove za napredovanje, nagrađivanje i pravnu zaštitu svim zaposlenima bez obzira na različitosti iz člana 5. ovog zakona, organizuje i sprovodi stručno osposobljavanje i obuku polaznika i zaposlenih, sprovodi mere zdravstvene i psihološke prevencije zaposlenih;
- 3) obezbeđuje redovnu saradnju sa organima i telima koji su zakonom ovlašćeni za spoljašnju kontrolu Policije, kao i sa različitim oblicima udruženja;
- 4) organizuje i obezbeđuje uslove za nezavisno obavljanje poslova unutrašnje kontrole;
- 5) obavlja poslove zaštite i spasavanja ljudi, materijalnih i kulturnih dobara i životne sredine od elementarnih nepogoda, tehničko-tehnoloških nesreća, udesa i katastrofa, posledica terorizma, ratnih i drugih većih nesreća;
- 6) sprovodi zaštitu od požara i eksplozija;
- 7) sprovodi kontrolu prometa i prevoza oružja, municije, eksplozivnih i drugih opasnih materija;
- 8) obavlja poslove planiranja, izgradnje, korišćenja, održavanja i obezbeđivanja nesmetanog funkcionisanja informacionih i telekomunikacionih sistema Ministarstva, uključujući sisteme video nadzora i sistema kriptozastite;
- 9) obavlja poslove planiranja i sprovođenja zaštite informacionih i telekomunikacionih sistema Ministarstva, kao i otkrivanja i sprečavanja njihovog ometanja;
- 10) obezbeđuje nesmetano korišćenje telekomunikacionih i informacionih sistema Ministarstva od strane organa državne uprave, organa teritorijalne autonomije i organa jedinice lokalne samouprave, kao i javnih preduzeća u skladu sa potpisanim sporazumima, zakonskom regulativom i posebnim planovima;
- 11) utvrđuje standarde za opremu za posebne namene i materijalno-tehnička sredstva, vrši nabavku i održavanje;
- 12) radi na sprovođenju međunarodne saradnje u oblasti unutrašnjih poslova;
- 13) sprovodi postupke i obavlja poslove kojima se stvaraju uslovi za rad Policije i Ministarstva, koji se odnose na finansijsko-računovodstvene poslove i poslove u vezi sa budžetom, poslove nabavki, imovinske i druge materijalne poslove uključujući i poslove izgradnje i održavanja objekata, eksploatacije i održavanja vozila, poslove obezbeđenja ishrane i smeštaja;
- 14) izvršava druge zadatke u skladu sa zakonom.

Član 12

Ministarstvo obezbeđuje pretpostavke za operativnu nezavisnost. Policija je operativno nezavisna od drugih državnih organa u obavljanju policijskih poslova i drugih zakonom određenih poslova za koje je Policija odgovorna.

Operativna nezavisnost Policije ne odnosi se na dužnosti Policije utvrđene zakonom kojim se uređuje krivični i prekršajni postupak.

Ministarstvo obezbeđuje organizacione pretpostavke za rad Policije, u skladu sa usvojenim javnim politikama i strateškim aktima Narodne skupštine i Vlade, a naročito za jačanje poverenja između javnosti i Policije, za razvoj policijske etike i profesionalizma, kao i za sprečavanje i suzbijanje korupcije u Policiji.

Pripreme za rad u slučaju vanrednog ili ratnog stanja

Član 13

Ministarstvo, u skladu sa svojim delokrugom utvrđenim zakonom, kao i u skladu sa propisima iz oblasti odbrane, vrši pripreme za delovanje za vreme vanrednog ili ratnog stanja.

Za vreme vanrednog ili ratnog stanja Ministarstvo zadatke iz svog delokruga izvršava tako što nastalim promenama prilagođava svoju organizaciju, oblike i metode rada u skladu sa zakonom i aktima donetim radi otklanjanja vanrednog, odnosno ratnog stanja.

Upotrebu materijalno-tehničkih sredstava, infrastrukture, zemljišta i objekata Ministarstva za vreme vanrednog ili ratnog stanja planira Ministarstvo.

Nadležnost ministra

Član 14

Pored prava i dužnosti utvrđenih zakonom kojim se uređuje rad državne uprave ministar, u skladu sa odredbama ovog zakona, može da zahteva posebne izveštaje, u vezi sa radom Policije i drugih organizacionih jedinica Ministarstva, a u pogledu mera i radnji koje Policija preduzima u skladu sa Zakonikom o krivičnom postupku, posebne izveštaje može da zahteva samo radi postupanja po zahtevu javnog tužioca, odnosno suda.

Direktor policije i drugi rukovodioci strateškog nivoa u Ministarstvu dužni su da ministru podnose šestomesečne i godišnje izveštaje o radu, u roku od petnaest dana.

III SARADNJA MINISTARSTVA

Saradnja sa službama bezbednosti

Član 15

Ministarstvo neposredno saraduje sa službama bezbednosti u Republici Srbiji kroz razmenu informacija i tehničku saradnju, u skladu sa zakonom.

Saradnja iz stava 1. ovog člana zasniva se na pravima i dužnostima utvrđenim Ustavom, zakonom, drugim propisima i opštim aktima i na posebnim oblicima organizovanja i uzajamnog obaveštavanja u izvršavanju zajedničkih zadataka.

Saradnja sa drugim organima

Član 16

Ministarstvo, u skladu sa zakonom, neposredno saraduje sa organima državne uprave, drugim organima, organima teritorijalne autonomije, jedinicama lokalne samouprave i imaojcima javnih ovlašćenja.

Saradnja sa građanima koji pružaju pomoć Ministarstvu

Član 17

Ministarstvo saraduje neposredno sa građanima koji pruže pomoć u obavljanju policijskih poslova.

Građanin koji, samostalno ili na zahtev policijskog službenika, prilikom neposrednog pružanja pomoći policijskom službeniku na mestu događaja bude povređen ili oboli, pa zbog toga odsustvuje sa rada, odnosno postane nesposoban za rad, ima prava iz zdravstvenog, penzijskog i invalidskog osiguranja pod uslovima utvrđenim za policijskog službenika.

Troškove zdravstvenog, penzijskog i invalidskog osiguranja iz stava 2. ovog člana, snosi Ministarstvo.

Ako u pružanju pomoći u obavljanju policijskih poslova građanin izgubi život njegova porodica ima sva prava iz penzijskog osiguranja, kao i porodica policijskog službenika koji je izgubio život u vršenju ili povodom vršenja policijskih poslova.

Građanin koji prilikom pružanja pomoći u obavljanju policijskih poslova pretrpi štetu, ima u skladu sa zakonom pravo na naknadu materijalne štete koju je pretrpeo zbog pružanja pomoći.

Ako se protiv građanina povodom pomoći koju je pružio u obavljanju policijskih poslova vodi krivični ili prekršajni postupak u vezi sa pružanjem pomoći, Ministarstvo je dužno da mu obezbedi pravnu i drugu neophodnu pomoć u vezi sa vođenjem postupka.

Ministarstvo odgovara za štetu koju građanin nanese trećim licima prilikom pružanja pomoći u obavljanju policijskih poslova.

Odnos između Policije, javnog tužioca i suda

Član 18

Policija u predistražnom i istražnom postupku primenjuje policijska ovlašćenja utvrđena Zakonikom o krivičnom postupku i postupa po nalogu i zahtevima javnog tužioca i suda.

U prekršajnom postupku Policija postupa i po nalogu prekršajnog suda.

Međunarodna saradnja i angažovanje

Član 19

Ministarstvo ostvaruje međunarodnu saradnju na nivou ministara i predstavnika ministarstava, sa nadležnim inostranim organima, međunarodnim i drugim organizacijama, u skladu sa zakonom.

Policija na operativnom nivou saraduje sa inostranim i međunarodnim policijskim službama na osnovu potvrđenog međunarodnog ugovora i zaključenih posebnih međunarodnih ugovora o policijskoj saradnji uz poštovanje principa uzajamnosti i na osnovu članstva u međunarodnim policijskim organizacijama.

Međunarodna policijska saradnja obuhvata policijske poslove koje vrše nadležne organizacione jedinice Ministarstva u saradnji sa nadležnim institucijama drugih država i saradnju sa stranim policijskim službama.

U okviru saradnje iz stava 3. ovog člana Ministarstvo može da, u skladu sa važećim propisima i potvrđenim međunarodnim ugovorima i posebnim međunarodnim ugovorima o policijskoj saradnji, razmenjuje podatke i obaveštenja, preduzima mere protiv terorizma, organizovanog kriminala, ilegalnih migracija i drugih oblika međunarodnog kriminala i narušavanja bezbednosti granice, da uspostavlja zajednička radna tela, upućuje na obuku i obrazovanje pripadnike Ministarstva u inostranstvo, sprovodi obuku u zemlji za potrebe policije strane države ili međunarodne organizacije, u saradnji sa policijama drugih država, odnosno međunarodnim organizacijama.

Član 20

Ministarstvo može uputiti svog predstavnika izvan teritorije Republike Srbije radi angažovanja u diplomatsko-konzularnom predstavništvu Republike Srbije ili međunarodnoj organizaciji u cilju ostvarivanja saradnje u oblasti bezbednosti.

Kriterijume i način odabira predstavnika za upućivanje, njihov broj, kao i druga pitanja od značaja za obavljanje unutrašnjih poslova izvan teritorije Republike Srbije, propisuje Vlada.

Učešće u multinacionalnim operacijama u inostranstvu

Član 21

Na zahtev međunarodnih organizacija čija je članica Republika Srbija ili na osnovu potvrđenog međunarodnog ugovora, zaposleni u Ministarstvu mogu, na osnovu odluke nadležnog organa - donete u skladu sa zakonom, da učestvuju u izvršavanju policijskih poslova i drugih zadataka u inostranstvu.

IV ORGANIZACIJA I NADLEŽNOST POLICIJE

Organizacija policije

Direkcija policije

Član 22

Za obavljanje policijskih i drugih unutrašnjih poslova obrazuje se Direkcija policije.

U sastavu Direkcije policije su organizacione jedinice u sedištu - uprave, centri, jedinice, specijalna i posebne jedinice policije, i van sedišta - Policijska uprava za grad Beograd, područne policijske uprave (u daljem tekstu: policijske uprave) i policijske stanice.

Specijalna jedinica policije je Specijalna antiteroristička jedinica.

Posebne jedinice policije u sedištu Direkcije policije su Žandarmerija, Helikopterska jedinica, Jedinica za zaštitu i Jedinica za obezbeđenje određenih ličnosti i objekata, a u Policijskoj upravi za grad Beograd Policijska brigada i Interventna jedinica 92.

Radi obavljanja policijskih i drugih poslova u skladu sa karakterističnim svojstvima određenih područja, mogu se utvrditi i unutrašnje organizacione jedinice za koordinaciju rada policijskih uprava i policijskih stanica na područjima za koje su obrazovane.

Izuzetno od akta iz člana 9. stav 2. ovog zakona, organizaciju i delokrug specijalne i posebnih jedinica policije, sistematizaciju, vrste, odnosno status i opis poslova radnih mesta njenih pripadnika, posebne uslove za prijem i rad, posebnu opremu, sredstva i naoružanje koji se koriste u obavljanju poslova iz delokruga tih jedinica propisuje Vlada.

Član 23

Organizacione jedinice u sedištu Direkcije policije, Policijska uprava za grad Beograd i policijske uprave obrazuju se tako da su radno i funkcionalno povezane sa odgovarajućim organizacionim jedinicama i poslovima na način da srodne policijske poslove iz svog delokruga obavljaju na centralnom, regionalnom i lokalnom nivou.

Direkcijom policije rukovodi direktor policije.

Rukovođenje i odgovornost u Direkciji policije zasniva se na načelu jednostarešinstva i subordinacije.

Specijalna i posebne jedinice policije angažuju se odlukom rukovodioca odgovarajuće organizacione jedinice.

Za angažovanje Žandarmerije, rukovodilac organizacione jedinice pribavlja prethodno odobrenje direktora policije.

Izuzetno od st. 4 i 5. ovog člana, Specijalna antiteroristička jedinica, Helikopterska jedinica i Žandarmerija prilikom angažovanja koje obuhvata upotrebu jednog ili više odreda u maksimalnom kapacitetu, angažuju se odlukom rukovodioca

odgovarajuće organizacione jedinice uz prethodno pribavljeno odobrenje direktora policije i prethodno pribavljenu saglasnost ministra.

Predlog za angažovanje sadrži bezbednosnu procenu i plan aktivnosti.

U slučaju hitnosti, plan aktivnosti može biti dostavljen i naknadno, a najkasnije 24 sata nakon angažovanja.

Nadležnost Policije

Poslovi Direkcije policije

Član 24

Direkcija policije:

- 1) izrađuje stratešku procenu javne bezbednosti, u saradnji sa organizacionom jedinicom nadležnom za strateško planiranje;
- 2) donosi strateški plan Policije;
- 3) učestvuje u izradi kadrovske plana, kao i u utvrđivanju programa stručnih obuka i usavršavanja u saradnji sa organizacionom jedinicom nadležnom za upravljanje ljudskim resursima;
- 4) usklađuje i usmerava rad policijskih uprava i organizacionih jedinica u sedištu;
- 5) vrši kontrolno instruktivnu delatnost rada policijskih uprava i organizacionih jedinica u sedištu;
- 6) neposredno učestvuje u obavljanju određenih složenijih poslova iz delokruga policijskih uprava;
- 7) obezbeđuje sprovođenje međunarodnih ugovora o policijskoj saradnji i drugih međunarodnih akata za koje je nadležna;
- 8) obavlja poslove međunarodne operativne policijske saradnje;
- 9) stvara potrebne uslove za održavanje i podizanje osposobljenosti i spremnosti Policije za delovanje u stanju povećanog rizika, vanrednim situacijama, vanrednom i ratnom stanju;
- 10) radi na rešavanju statusnih pitanja građana i izdavanju javnih isprava iz svog delokruga;
- 11) u policijskim poslovima doprinosi bezbednosno-policijskoj i nastavno-naučnoj aktivnosti.

Poslovi policijske uprave

Član 25

Poslovi policijske uprave jesu da:

- 1) na području opštine, odnosno grada, u kojoj je njeno sedište neposredno obavlja policijske i druge unutrašnje poslove i ostvaruje lokalnu saradnju;
- 2) izrađuje operativnu procenu javne bezbednosti u skladu sa aktom iz člana 24. tačka 1. ovog zakona;
- 3) donosi operativni plan policijske uprave u skladu sa aktom iz člana 24. tačka 2. ovog zakona;
- 4) usklađuje, koordinira i usmerava rad policijskih stanica/ispostava i obezbeđuje ostvarivanje lokalne saradnje i odgovornosti;
- 5) vrši kontrolno instruktivnu delatnost rada svojih organizacionih jedinica;
- 6) učestvuje po potrebi u obavljanju poslova iz delokruga policijskih stanica;
- 7) preduzima mere obezbeđenja određenih lica i objekata;
- 7a) obezbeđuje redovno i hitno informisanje i izveštavanje Direkcije policije o pojavama i događajima na svom području;
- 8) skupštini opštine lokalne samouprave, odnosno skupštini gradske opštine na području na kome se nalazi, podnosi izveštaj o radu i stanju bezbednosti jednom u godinu dana;
- 9) obavlja druge poslove utvrđene posebnim zakonima, drugim propisima i opštim aktima.

Poslovi policijske stanice

Član 26

Policijska stanica neposredno obavlja policijske i druge unutrašnje poslove i ostvaruje saradnju na području opštine za koje je obrazovana u sastavu policijske uprave.

Policijska stanica podnosi informaciju o radu i stanju bezbednosti jednom u godinu dana skupštini opštine lokalne samouprave na području na kome se nalazi.

Policija u zajednici

Član 27

Policija razvija saradnju i partnerstvo sa građanima i drugim subjektima zajednice u cilju obavljanja policijskih poslova i rešavanja lokalnih bezbednosnih prioriteta i koordinira zajedničke interese i potrebu stvaranja povoljnog bezbednosnog ambijenta u zajednici, odnosno izgradnje bezbednog demokratskog društva.

Policija pruža podršku u radu savetodavnih tela u okviru jedinica lokalne samouprave za razvoj prevencije kriminala i ostvarivanje drugih bezbednosnih potreba zajednica.

Policija razvija profesionalne kapacitete, kompetencije i etiku policijskih službenika za društveno odgovorno delovanje policijske službe, uz puno poštovanje ljudskih i manjinskih prava i sloboda i zaštitu svih ranjivih grupa.

Postupanje Policije u slučaju nasilja u porodici

Član 28

Ako je prijavljeno nasilje, odnosno pretnja nasiljem u porodici, policijski službenici dužni su da, u saradnji sa drugim nadležnim organima, odmah preduzmu potrebne mere i radnje u skladu sa zakonom, čijim vršenjem se sprečava odnosno zaustavlja nasilje koje za posledicu može da ima nanošenje telesnih povreda ili lišenje života.

Postupanje Policije u stanju povećanog rizika

Član 29

Ako indicije ili događaji ukazuju da bi moglo da dođe do povećanja rizika po stanje javne bezbednosti, kao i ugrožavanja bezbednosti ljudi ili imovine u većem obimu, koji zahtevaju delimičnu ili punu pripravnost policijskih službenika i angažovanje svih tehničkih sredstava i opreme na delu teritorije Republike Srbije, ministar, na predlog direktora policije, nalaže izvršavanje zadataka primerenim nastalim okolnostima.

Na zahtev Vlade ili nadležnog odbora za unutrašnje poslove Narodne skupštine, ministar podnosi izveštaj o stanju javne bezbednosti i izvršavanju zadataka Policije u nastalim okolnostima.

V POLICIJSKI POSLOVI

Vrste policijskih poslova

Član 30

Policijski poslovi su deo unutrašnjih poslova koje obavlja Policija, primenom policijskih ovlašćenja, mera i radnji.

Policijski poslovi se obavljaju u cilju ostvarivanja bezbednosne zaštite života, prava i sloboda građana, zaštite imovine, kao i podrške vladavini prava.

Policijski poslovi, u smislu ovog zakona, jesu:

- 1) prevencija kriminala i unapređenje bezbednosti u zajednici;
- 2) otkrivanje i rasvetljavanje krivičnih dela, obezbeđivanje dokaza, njihova analiza, kriminalističko forenzičko veštačenje upotrebom savremenih forenzičkih metoda i evidencija i otkrivanje imovine proistekle iz krivičnog dela;
- 3) otkrivanje i rasvetljavanje prekršaja i privrednih prestupa;
- 4) otkrivanje i hapšenje učinilaca krivičnih dela, prekršaja i drugih lica za kojima se traga i privođenje nadležnim organima;
- 5) održavanje javnog reda i mira, sprečavanje nasilja na sportskim priredbama, pružanje pomoći u izvršenjima u skladu sa zakonom;
- 6) regulisanje, kontrola, pružanje pomoći i nadzor u saobraćaju na putevima i drugi poslovi iz propisa o bezbednosti saobraćaja;
- 7) obezbeđenje određenih javnih skupova, ličnosti, objekata i prostora;
- 8) bezbednosna zaštita određenih ličnosti i objekata;
- 9) kontrola državne granice, poslovi u vezi sa kretanjem i boravkom stranaca, poslovi azila, prekograničnog kriminala, iregularnih migracija i readmisije;
- 10) izvršavanje poslova utvrđenih propisima o oružju, privatnom obezbeđenju i detektivskoj delatnosti;
- 11) bezbednosna zaštita Ministarstva;
- 12) izvršavanje drugih policijskih poslova i zadataka utvrđenih zakonom i podzakonskim aktom Ministarstva donetim na osnovu ovlašćenja iz zakona.

Prilikom obavljanja policijskih poslova iz stava 3. ovog člana, policijski službenici primenjuju i ovlašćenja, mere i radnje propisane Zakonikom o krivičnom postupku, Zakonom o prekršajima i drugim zakonima.

Način obavljanja pojedinačnih policijskih poslova bliže će se urediti podzakonskim aktom koji donosi ministar.

Pod policijskim poslovima, izuzetno, u smislu ovog zakona, podrazumevaju se i poslovi rukovođenja organizacionim jedinicama u Ministarstvu.

Cilj obavljanja policijskih poslova

Član 31

Policija obavlja policijske poslove sa ciljem i na način da svakome obezbedi jednaku zaštitu bezbednosti, prava i sloboda, primenjujući zakon i ustavno načelo vladavine prava.

Načela obavljanja policijskih poslova

Član 32

Obavljanje policijskih poslova zasniva se na načelima profesionalizma, depolitizacije, saradnje, ekonomičnosti i efikasnosti, zakonitosti u radu i srazmernosti u primeni policijskih ovlašćenja, kao i drugih načela kojima je uređeno delovanje organa državne uprave, delovanje državnih službenika i postupanje u upravnim stvarima.

U obavljanju policijskih poslova dozvoljeno je primenjivati samo mere i sredstva prinude koja su utvrđena zakonom i kojima se rezultat postiže bez ili sa što manje štetnih posledica po lice prema kome se mere preduzimaju.

Standardi policijskog postupanja

Član 33

Pri obavljanju policijskih poslova, Policija se pridržava utvrđenih i dostignutih standarda policijskog postupanja, uzimajući u obzir međunarodno opšte prihvaćene standarde postupanja koji se odnose na:

- 1) dužnost služenja građanima i zajednici;
- 2) odgovaranje na potrebe i očekivanja građana;
- 3) poštovanje zakonitosti i suzbijanje nezakonitosti;
- 4) ostvarivanje ljudskih i manjinskih prava i sloboda;
- 5) nediskriminaciju pri izvršavanju policijskih zadataka;
- 6) srazmernost u upotrebi sredstava prinude;
- 7) zabranu mučenja i primene nečovečnih i ponižavajućih postupaka;
- 8) pružanje pomoći nastradalim licima;
- 9) pridržavanje profesionalnog ponašanja i integriteta;
- 10) obavezu zaštite tajnih podataka;
- 11) obavezu odbijanja nezakonitih naređenja i prijavljivanja korupcije.

Policijsko obaveštajni model

Član 34

Policija u obavljanju policijskih poslova primenjuje policijsko obaveštajni model.

Policijsko obaveštajni model predstavlja način upravljanja policijskim poslovima zasnovan na kriminalističko obaveštajnim informacijama.

Kriminalističko obaveštajna informacija jeste skup prikupljenih, procenjenih, obrađenih i analiziranih podataka koja predstavlja osnov za donošenje odluka o obavljanju policijskih poslova.

Platforma za bezbednu elektronsku komunikaciju, razmenu podataka i informacija

Član 34a

Platforma za bezbednu elektronsku komunikaciju, razmenu podataka i informacija između državnih organa, posebnih organizacionih jedinica državnih organa i institucija u cilju sprečavanja organizovanog kriminala i drugih oblika teškog kriminala, uspostavlja se u okviru posebnog informaciono-komunikacionog sistema Ministarstva u skladu sa propisima koji uređuju evidencije i obradu podataka u oblasti unutrašnjih poslova, kao i tehničkim mogućnostima.

Platforma iz stava 1. ovog člana predstavlja osnov za uspostavljanje nacionalnog kriminalističko-obaveštajnog sistema.

U okviru platforme iz stava 1. ovog člana vrši se evidentiranje pristupa, kao i razmena podataka o krivičnim delima u skladu sa zakonom kojim se uređuje suzbijanje organizovanog kriminala, korupcije i drugih posebno teških krivičnih dela, uz primenu mera informacione bezbednosti.

Zaštita prava i pružanje pravne pomoći građanima

Član 35

U obavljanju policijskih poslova Policija je dužna da građanima pruži informacije i savete od značaja za njihovu ličnu i imovinsku bezbednost, ako to nije u suprotnosti sa zakonom i ako se time ne ugrožava obavljanje policijskih poslova.

Građanin kojem je ugroženo neko od ličnih ili imovinskih prava može da se obrati Policiji radi zaštite tog prava, ako u konkretnom slučaju nije obezbeđena druga pravna zaštita i ako je ugrožavanje tog prava u vezi sa njegovom ličnom i imovinskom bezbednošću.

Ako je postupanje u cilju zaštite prava iz stava 2. ovog člana u nadležnosti drugog organa, Policija je dužna da bez odlaganja zahtev prosledi nadležnom organu i o tome obavesti podnosioca zahteva.

Dužnosti i prava policijskih službenika u obavljanju policijskih poslova

Službeno oružje i sredstva prinude

Član 36

Policijski službenik u statusu ovlašćenog službenog lica ima dužnost i pravo da nosi službeno oružje i municiju.

Službeno oružje i municiju, kao i druga sredstva prinude, policijski službenik u statusu ovlašćenog službenog lica upotrebljava pod uslovima utvrđenim ovim zakonom.

Policijski službenik u statusu lica na posebnim dužnostima nema pravo da nosi službeno oružje i municiju niti da primenjuje sredstva prinude.

Vrste naoružanja i municije, kao i sredstava prinude, odnosno opreme koju upotrebljavaju policijski službenici u statusu ovlašćenog službenog lica propisuje Vlada.

Službena značka i legitimacija

Član 37

Policijskim službenicima Ministarstvo izdaje službenu značku i službenu legitimaciju.

Policijskom službeniku u statusu ovlašćenog službenog lica izdaje se službena značka sa službenom legitimacijom koja služi za identifikaciju i dokazivanje svojstva policijskog službenika prilikom obavljanja policijskih poslova ili primene policijskih ovlašćenja.

Policijskom službeniku na posebnim dužnostima izdaje se službena legitimacija koja služi za identifikaciju i dokazivanje svojstva policijskog službenika prilikom obavljanja poslova koji su u neposrednoj vezi sa policijskim poslovima.

Službena legitimacija može da se koristi i za: pristup i korišćenje informacionog sistema Ministarstva, digitalno potpisivanje dokumenata, šifrovanje službenih dokumenata, fizički pristup objektima i oblastima kada je potreban veći nivo zaštite i kada je potrebna identifikacija, kao i u ostale svrhe propisane zakonom.

Državnom službeniku Ministarstvo izdaje službenu legitimaciju koja služi isključivo za identifikaciju i dokazivanje svojstva državnog službenika za rad u Ministarstvu.

Izgled, formu i sadržinu službene značke i službene legitimacije policijskih službenika, kao i službene legitimacije državnog službenika propisuje Vlada.

Član 38

Policijski službenik dužan je da neposrednom rukovodiocu preda službeno oružje, municiju, službenu legitimaciju i službenu značku kada je odlukom nadležne zdravstvene ustanove proglašen nesposobnim za vršenje poslova policijskog službenika zbog bolesti iz grupe duševnih bolesti i poremećaja, danom početka privremene sprečenosti za rad.

Ako policijski službenik ne postupi u skladu sa stavom 1. ovog člana neposredni rukovodilac dužan je da opremu iz stava 1. ovog člana privremeno oduzme - danom saznanja za privremenu sprečenost.

Po prestanku privremene sprečenosti za rad policijskom službeniku vraća se službeno oružje, municija, službena legitimacija i službena značka - na dan početka rada.

Način oduzimanja i vraćanja zadržanog oružja i municije, službene značke i legitimacije po nastupanju i prestanku razloga za privremenu sprečenost za rad zbog bolesti iz grupe duševnih bolesti i poremećaja, propisuje ministar.

Uniforma i oznake

Član 39

Policijski službenik u statusu ovlašćenog službenog lica zadužuje uniformu, oznake i drugu propisanu opremu.

Policijski službenik iz stava 1. ovog člana, dužan je da uniformu sa oznakama i pripadajućom opremom nosi na propisan način.

Uniformu, po pravilu, ne zadužuje policijski službenik u statusu ovlašćenog službenog lica koji policijske poslove obavlja u građanskom odelu, osim svečane uniforme.

Policijski službenik iz stava 3. ovog člana, ima pravo na građansko odelo.

Uniformu policijskog službenika, na propisan način, mogu na državnim priredbama i svečanostima, stručnim i skupovima veterana i na sahranama aktivnih i penzionisanih službenika policije da nose i penzionisani policijski službenici.

Odredbe st. 1. i 2. ovog člana shodno se primenjuju i na pripadnike vatrogasno-spasilačkih jedinica, polaznike za osnovnu policijsku obuku, studente Kriminalističko-policijske akademije i pripravnike za policijske službenike u statusu ovlašćenih službenih lica koji policijske poslove obavljaju u uniformi.

Policijski službenici i lica iz stava 6. ovog člana imaju isključivo pravo nošenja tamno-plave uniforme u odnosu na druge državne organe i javna preduzeća, kao i u odnosu na pravna i fizička lica na koja se primenjuju odredbe o privatnom obezbeđenju.

Delove, izgled i nošenje uniforme, oznake na uniformi i drugu opremu za policijske službenike propisuje Vlada.

Dužnost policijskih službenika

Član 40

Policijski službenik dužan je da čuva podatke do kojih je došao tokom obavljanja policijskih poslova ili povodom obavljanja policijskih poslova, u skladu sa zakonom.

Obaveza čuvanja podataka traje i nakon prestanka službe u Ministarstvu.

Ministar ili lice koje on ovlasti može policijskog službenika osloboditi obaveze čuvanja podataka u cilju vođenja sudskog ili upravnog postupka, ako se radi o podacima bez kojih u tom postupku nije moguće utvrditi činjenično stanje i doneti zakonitu odluku.

Član 41

Policijski službenik dužan je da neposrednom rukovodiocu, u pisanom obliku dostavlja saznanja do kojih je došao obavljanjem policijskih poslova, primenom policijskih mera i radnji, policijskih ovlašćenja ili na drugi način.

Policijski službenik dužan je da izvrši sva naređenja nadređenog policijskog službenika izdata radi obavljanja policijskih poslova, osim onih kojima se naređuje izvršenje radnje koja predstavlja krivično delo.

Ako naređenje smatra nezakonitim iz drugih razloga, policijski službenik ima pravo da o tome izvesti neposredno višeg rukovodioca.

Dužnosti policijskih službenika van radnog vremena

Član 42

Policijski službenici u statusu ovlašćenih službenih lica dužni su da obavljaju policijske poslove i primenjuju policijska ovlašćenja i van radnog vremena, osim u slučaju iz člana 38. stav 1. ovog zakona.

Policijski službenici koji preuzmu radnje iz stava 1. ovog člana ostvaruju sva prava iz radnog odnosa.

Član 43

Policijski službenik dužan je da se odazove na preventivne lekarske preglede u okviru specifične zdravstvene zaštite koju obezbeđuje Ministarstvo, a u sklopu toga i na vanredni lekarski pregled na predlog zdravstvene ustanove u kojoj se leči ili na obrazloženi predlog rukovodioca.

Troškove pregleda iz stava 1. ovog člana, snosi Ministarstvo.

Dužnosti policijskih službenika prilikom ostvarivanja međunarodne policijske saradnje

Član 44

Ukoliko međunarodnim ugovorom nije drugačije određeno, policijski službenici za vreme izvršavanja zadataka u inostranstvu mogu primenjivati ovlašćenja i sredstva predviđena međunarodnim ugovorom na osnovu kojeg se saradnja odvija.

Policijski službenici inostranih i međunarodnih policijskih službi u vršenju aktivnosti na teritoriji Republike Srbije mogu primenjivati samo ona ovlašćenja predviđena međunarodnim ugovorom na osnovu kojeg se saradnja odvija.

Sprovođenje aktivnosti policijskih službenika inostranih i međunarodnih policijskih službi u nadležnosti je Ministarstva.

Kodeks policijske etike

Član 45

Policijski službenik dužan je da obavlja policijske poslove u skladu sa zakonom, drugim propisima i pravilima struke i uz poštovanje odredbi Kodeksa policijske etike.

Kodeks policijske etike predstavlja skup pravila o etičkom postupanju policijskih službenika.

Kodeks policijske etike propisuje Vlada u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Ponašanje i međuljudski odnosi

Član 46

Policijski službenik i drugi zaposleni dužni su na radu i van rada da se ponašaju tako da ne štete ugledu Ministarstva i drugih zaposlenih u Ministarstvu.

Bliži način ponašanja, kao i lični izgled policijskih službenika i drugih zaposlenih u Ministarstvu propisuje ministar.

VI POLICIJSKE MERE I RADNJE

Policijske mere i radnje

Član 47

Prilikom obavljanja policijskih poslova policijski službenici u statusu ovlašćenih službenih lica primenjuju policijske mere i radnje u skladu sa ovim i drugim zakonima.

Policijske mere i radnje u smislu ovog zakona jesu:

- 1) zaštita oštećenih krivičnim delom i drugih lica;
- 2) zaštita podataka o identitetu;
- 3) policijsko opažanje, opserviranje;
- 4) posebne mere za obezbeđivanje javnog reda;
- 5) snimanje na javnim mestima;
- 6) policijska pomoć u izvršenjima i postupcima vansudskog namirenja;
- 7) poligrafsko ispitivanje;
- 8) prijem prijava o učinjenom krivičnom delu i prekršaju;
- 9) traganje za licima i predmetima;
- 10) mere ciljane potrage;
- 11) mere za otklanjanje neposredne opasnosti;
- 12) kriminalističko forenzička registracija, uzimanje drugih uzoraka i krimiinalističko forenzička veštačenja i analize;
- 13) javno raspisivanje nagrade.

Zaštita oštećenih krivičnim delom i drugih lica

Član 48

Policija će, ako i dok za to postoje opravdani razlozi, preduzimanjem odgovarajućih mera zaštititi oštećenog i drugo lice koje je dalo ili može dati podatke važne za krivični postupak ili lice koje je sa navedenim licima u vezi, ako im preti opasnost od učinioca krivičnog dela ili drugih lica.

Mere iz stava 1. ovog člana, preduzimaju se na način da se u potpunosti štiti poverljivost identiteta oštećenog i drugih lica.

Način zaštite lica iz stava 1. ovog člana propisuje ministar.

Zaštita podataka o identitetu

Član 49

Policija štiti podatke čije bi otkrivanje izložilo opasnosti fizički integritet lica.

Pri podnošenju pisanog izveštaja o sadržaju obaveštenja za čije je prikupljanje Policija ovlašćena u skladu sa zakonom, policijski službenik može uskratiti podatak o identitetu lica od kojeg je dobilo obaveštenje ako procenjuje da bi otkrivanjem identiteta izložilo lice ozbiljnoj opasnosti po život, zdravlje, fizički integritet ili bi time ugrozilo slobodu i imovinu lica, kao i ako se radi o licu koje daje obaveštenja i podatke u postupku u kojima se primenjuju policijska ovlašćenja.

Podaci o identitetu lica koje je dalo obaveštenje smatraju se poverljivim i njima se raspolaže u skladu sa zakonom.

Zaštita podataka o identitetu ne odnosi se na izveštaje koje Policija dostavlja javnom tužiocu ili sudu u skladu sa zakonom kojim se uređuje krivični ili prekršajni postupak.

Policijsko opažanje, opserviranje

Član 50

Radi provere dobijenih obaveštenja i formiranja predloga nadležnim organima za koje su ovlašćeni zakonom, policijski službenici mogu, pre postojanja osnova sumnje da je izvršeno krivično delo ili prekršaj, putem policijskog neposrednog opažanja, opserviranja, da prikupljaju obaveštenja i podatke od koristi za utvrđivanje da li su se stekli osnovi sumnje da je izvršeno krivično delo ili prekršaj.

Opserviranje se vrši na javnim i drugim za pristup dostupnim mestima, bez zadiranja u pravo na privatnost bilo kog lica.

Dobijena obaveštenja koja se ne mogu koristiti u postupku i nemaju operativni značaj, uništavaju se u roku od godinu dana.

Posebne mere za obezbeđivanje javnog reda i mira

Član 51

Ministar može naredbom da naloži Policiji, radi obezbeđivanja javnog reda i mira ili zaštite zdravlja i života ljudi da:

- 1) privremeno ograniči ili zabrani kretanje na određenim objektima, određenim područjima ili na javnim mestima;
- 2) privremeno zabrani nastanjivanje na određenom području ili napuštanje određenog područja;
- 3) sprovede privremenu zaštitu građana kroz njihovo napuštanje određenog područja ili objekta.

Mere iz stava 1. ovog člana moraju biti oročene, a mogu da traju dok traju razlozi zbog kojih su određene.

Snimanje na javnim mestima

Član 52

Policija vrši nadzor i snimanje javnog mesta, radi obavljanja policijskih poslova, korišćenjem opreme za video akustičke snimke i fotografisanje u skladu sa propisom o evidencijama i obradi podataka u oblasti unutrašnjih poslova.

Kad postoji opasnost da prilikom javnog okupljanja dođe do ugrožavanja života i zdravlja ljudi ili imovine, policijski službenik ovlašćen je da vrši snimanje ili fotografisanje javnog skupa.

Radi primene policijskih ovlašćenja, otkrivanja i rasvetljavanja prekršaja i krivičnih dela, kao i kontrole i analize obavljanja policijskih poslova, Policija može vršiti audio i video snimanje postupanja policijskih službenika.

Radi postizanja ciljeva iz st. od 1. do 3. ovog člana, policijski službenik može koristiti prevozna i druga sredstva sa ili bez spoljnih obeležja Policije, sa uređajima za snimanje, kao i uređaje za snimanje i prepoznavanje registarskih tablica.

Nameru da sprovede aktivnosti iz stava 1. ovog člana Policija mora javno da saopšti, osim kada se vrši prikriveno snimanje u skladu sa Zakonikom o krivičnom postupku.

Podaci prikupljeni na način iz st. od 1. do 4. ovog člana, čuvaju se u propisanoj evidenciji.

Podaci koji se ne mogu koristiti u postupku, uništavaju se u roku od godinu dana.

Način snimanja na javnom mestu i način saopštavanja namere o tom snimanju propisuje ministar.

Policijska pomoć u izvršenjima i postupcima vansudskog namirenja

Član 53

Ako se pri izvršenju akta državnog organa ili pravnog ili fizičkog lica sa javnim ovlašćenjima, odnosno ovlašćenog pravnog ili fizičkog lica u postupku vansudskog namirenja (u daljem tekstu: izvršenja) osnovano očekuje otpor, Policija će tim organima i licima na njihov pisani zahtev, pružiti pomoć radi omogućavanja bezbednog sprovođenja izvršenja.

Visina takse za pružanje policijske pomoći pravnom ili fizičkom licu iz stava 1. ovog člana određiće se u skladu sa propisima koji se odnose na usluge koje pruža Ministarstvo.

Prilikom pružanja pomoći policijski službenici mogu primeniti policijska ovlašćenja propisana zakonom isključivo radi zaštite života, ljudskih i manjinskih prava i sloboda građana i imovine, zaštite javnog reda, kao i sprečavanja i otkrivanja krivičnih dela i prekršaja, odnosno prikupljanja podataka o tim delima i njihovim učiniocima.

Član 54

Pomoć u sprovođenju izvršenja Policija pruža na osnovu pisanog zahteva ovlašćenog subjekta iz člana 53. stav 1. ovog zakona koji se podnosi mesno nadležnoj organizacionoj jedinici Policije, najmanje pet radnih dana pre dana određenog za izvršenje.

U zahtevu za pružanje pomoći moraju biti navedeni razlozi zbog kojih je potrebna pomoć Policije, a uz zahtev se prilaže kopija akta koji treba izvršiti, sa potvrdom izvršnosti, dokaz o pokušaju izvršenja bez pružanja policijske pomoći i dokaz o angažovanju pratećih službi koje su neophodne za izvršenje.

U hitnim slučajevima, zahtev iz stava 1. ovog člana može se podneti i usmeno, uz dostavljanje pisanog zahteva u roku od 48 časova.

Načelnik policijske uprave, odnosno načelnik policijske stanice odlučuje o angažovanju Policije i o obimu i načinu pružanja pomoći u sprovođenju izvršenja i o tome blagovremeno obaveštava podnosioca zahteva.

Pre početka sprovođenja izvršenja, Policija je dužna da upozori izvršenika ili druga prisutna lica da će upotrebiti sredstva prinude protiv njih ako budu ometala ili sprečavala izvršenje.

Član 55

Pre otpočinjanja pružanja policijske pomoći, policijski službenik ima pravo da izvrši bezbednosnu proveru, kao i proveru lica na koje se izvršenje odnosi kroz bazu podataka i evidencije koje vodi Ministarstvo.

Policijski službenik dužan je privremeno oduzeti oružje i druge predmete pogodne za ugrožavanje bezbednosti pre izvršenja, ako utvrdi da lice na koje se izvršenje odnosi ili drugo lice koje je član domaćinstva poseduje oružje u legalnom posedu.

Policijski službenik dužan je da vrati predmete iz stava 2. ovog člana najkasnije 48 časova po izvršenju akta osim ako lice ne ispunjava uslove po propisima o oružju i municiji.

Način pružanja pomoći u izvršenjima propisuje ministar.

Pružanje policijske pomoći zdravstvenim radnicima

Član 56

Na poziv lekara policijski službenici pružice pomoć zdravstvenim radnicima u savlađivanju fizičkog otpora lica sa mentalnim smetnjama, koje usled mentalnih smetnji, ozbiljno i direktno ugrožava sopstveni život, zdravlje ili bezbednost, odnosno život, zdravlje ili bezbednost drugog lica, a koje treba smestiti u psihijatrijsku ustanovu bez njegovog pristanka, dok lice pruža fizički otpor i dok se ne obezbedi zbrinjavanje i otklanjanje neposredne opasnosti od tog lica.

Na poziv rukovodioca psihijatrijske ustanove ili zdravstvenog radnika koga je rukovodilac za to ovlastio, policijski službenici će bez odlaganja pružiti odgovarajuću pomoć da se otkloni neposredna opasnost od lica sa mentalnim smetnjama koje usled mentalnih smetnji ozbiljno i direktno ugrožava sopstveni život, zdravlje ili bezbednost, odnosno život, zdravlje ili bezbednost drugog lica ili može otuđiti, uništiti ili teže oštetiti imovinu ustanove.

Izuzetno od st. 1. i 2. ovog člana, lice kod koga su se stekli osnovi sumnje da će, usled mentalnih smetnji ozbiljno i direktno ugroziti sopstveni život, zdravlje ili bezbednost, odnosno život, zdravlje ili bezbednost drugog lica, policijski službenici mogu u neodložnim slučajevima dovesti u psihijatrijsku ustanovu nadležnu prema prebivalištu i boravištu lica, odnosno prema mestu na kome je lice trenutno zatečeno bez prethodnog lekarskog pregleda.

Ako je, saglasno st. 1. i 2. ovog člana, pružena policijska pomoć zdravstvena ustanova dužna je da dostavi pisani zahtev najkasnije u roku od 48 časova od podnošenja usmenog zahteva.

Poligrafsko ispitivanje

Član 57

Policijski službenik može uz dobrovoljan pristanak lica od kojeg traži obaveštenja da primeni nad njim poligrafsko ispitivanje pošto ga upozna sa radom uređaja i lice za to da pisano saglasnost.

Maloletnik se može podvrgnuti poligrafskom ispitivanju uz njegov pristanak i uz saglasnost i prisustvo roditelja, staraoca ili punoletne osobe od poverenja.

Policijski službenik će prekinuti primenu poligrafskog ispitivanja ako lice od kojeg se traže obaveštenja posle davanja pisane saglasnosti izjavi da tu saglasnost povlači.

Poligrafskom ispitivanju ne može da se podvrgne:

1) lice koje je pod uticajem alkohola, opojnih droga ili drugih psihoaktivnih supstanci;

- 2) lice koje ima ozbiljna srčana oboljenja ili respiratorne smetnje;
- 3) lice u izrazito stresnom stanju;
- 4) lice koje je pod dejstvom lekova za smirenje;
- 5) lice koje pokazuje vidljive znake duševne bolesti, privremene duševne poremećenosti ili je u drugom bolesnom stanju koje onemogućava ispitivanje;
- 6) lice koje oseća intenzivan fizički bol;
- 7) trudnica i porodilja;
- 8) lice koje nije navršilo 14 godina života.

Način na koji se sprovodi poligrafsko ispitivanje i metodologiju primene tog ispitivanja propisuje ministar.

Prijem prijava o učinjenom krivičnom delu i prekršaju

Član 58

Policijski službenik dužan je da primi prijavu o učinjenom krivičnom delu i prekršaju.

Primljenu krivičnu prijavu policijski službenik odmah dostavlja nadležnom javnom tužiocu u skladu sa Zakonikom o krivičnom postupku, a prijavu koja sadrži elemente prekršaja organizacionoj jedinici Policije nadležnoj za poslove prekršaja.

Traganje za licima i predmetima

Član 59

Policija, odmah po saznanju, sprovodi mere traganja za licima i predmetima.

Traganje se raspisuje poternicom, policijskom potragom i objavom.

Poternica se raspisuje u skladu sa Zakonikom o krivičnom postupku i drugim zakonom.

Policijska potraga se raspisuje:

- 1) za licem za koje postoji osnovi sumnje da je učinilo krivično delo za koje se goni po službenoj dužnosti;
- 2) za licem za kojim je prekršajni sud izdao opštu naredbu za dovođenje;
- 3) za predmetima krivičnog dela ili prekršaja i za predmetima za kojima je Policija dužna da traga u skladu sa posebnim propisima;
- 4) za licem koje može dati potrebna obaveštenja o krivičnom delu ili prekršaju, učiniocu ili predmetima krivičnog dela ili prekršaja.

Objava se raspisuje:

- 1) za nestalim licem;
- 2) radi utvrđivanja identiteta lica koje nije u stanju da pruži lične podatke ili radi utvrđivanja identiteta pronađenog nepoznatog leša;
- 3) za predmetima koji su pronađeni ili nestali;
- 4) u drugim slučajevima, u skladu sa posebnim zakonom.

Ako je prijavljen nestanak lica, a postoje osnovi sumnje da je to lice žrtva krivičnog dela, policijski službenici dužni su da u saradnji sa drugim nadležnim organima, udruženjima građana i građanima, bez odlaganja preduzmu mere i radnje predviđene ovim i drugim zakonima, u cilju njegovog pronalaska.

Mere ciljane potrage

Član 60

Radi hapšenja i sprovođenja nadležnom organu lica za koje se osnovano sumnja da je učinilo krivično delo za koje je po zakonu propisana kazna zatvora od četiri ili više godina i za kojim je raspisana poternica, a u slučaju kad policijski službenici drugim merama i radnjama to lice ne mogu uhapsiti, odnosno kada bi to bilo povezano sa nesrazmernim teškoćama, mogu se prema tom licu, kao i drugim licima za koje postoje osnovi sumnje da pomažu u prikriivanju tog lica preduzeti mere ciljane potrage primenom posebnih dokaznih radnji u skladu sa Zakonikom o krivičnom postupku.

Mere ciljane potrage, na predlog direktora policije, odobrava odlukom predsednik Vrhovnog kasacionog suda, odnosno sudija tog suda koji je određen da po ovim predlozima odlučuje u slučaju odsustva predsednika tog suda (u daljem tekstu: ovlašćeni sudija), u roku od 24 časa od podnošenja predloga.

Predlog i odluka iz stava 2. ovog člana sačinjavaju se u pisanom obliku.

Predlog sadrži podatke i činjenice koje su od značaja za odlučivanje o primeni mera ciljane potrage.

Odobrene mere mogu se primenjivati najduže šest meseci, a na osnovu novog predloga mogu se produžiti još jedanput najduže šest meseci.

U slučaju neprihvatanja predloga, predsednik Vrhovnog kasacionog suda, odnosno ovlašćeni sudija u obrazloženju odluke navodi razloge odbijanja.

Kad razlozi hitnosti to zahtevaju, mere ciljane potrage može svojim rešenjem naložiti direktor policije, uz prethodno pribavljenu usmenu saglasnost za početak primene odgovarajućih mera predsednika Vrhovnog kasacionog suda, odnosno ovlašćenog sudije.

U ovom slučaju pisani predlog iz stava 3. ovog člana, dostavlja se u roku od 24 časa od dobijanja usmene saglasnosti.

Odluka o nastavku primene odgovarajućih mera, odnosno o njihovoj obustavi donosi se u roku od 24 časa od podnošenja predloga.

Odluka o obustavi odgovarajućih mera mora biti pisano obrazložena.

Podaci prikupljeni merama ciljane potrage ne mogu se koristiti kao dokaz u krivičnom postupku.

Podaci se po okončanju ciljane potrage dostavljaju predsedniku Vrhovnog kasacionog suda, odnosno ovlašćenom sudiji, koji je dužan da ih uništi i o tome sačini zapisnik.

Bliži način primene mere ciljane potrage propisuje ministar.

Policijske mere za otklanjanje neposredne opasnosti

Član 61

Policijski službenici preduzimaju hitne mere koje su neophodne za otklanjanje neposredne opasnosti za ljude i imovinu, kad te mere ne mogu pravovremeno da preuzmu drugi nadležni organi, o čemu odmah obavestavaju te organe.

Policijski službenici pružaju pomoć organima državne uprave, organima teritorijalne autonomije i lokalne samouprave, pravnim i fizičkim licima u slučaju opšte opasnosti izazvane prirodnim nepogodama, epidemijama ili drugim oblicima ugrožavanja.

U poslovima iz st. 1. i 2. ovog člana policijski službenici učestvuju i u vršenju spasilačke funkcije i pružanju prve pomoći ljudima i, s tim u vezi, koriste propisanu opremu i sprovode obuku policijskih službenika koji te poslove obavljaju.

Radi postizanja ciljeva iz st. od 1. do 2. ovog člana, direktor policije može naložiti preduzimanje mera iz st. od 1. do 3. ovog člana i drugim zaposlenima u Ministarstvu.

Kriminalističko forenzička registracija, uzimanje drugih uzoraka i kriminalističko forenzička veštačenja i analize

Član 62

Policijski službenici nadležne organizacione jedinice Direkcije policije u obavljanju policijskih poslova ovlašćeni su da vrše kriminalističko forenzičku registraciju, uzimanje drugih uzoraka, kriminalističko forenzička veštačenja i analize i druge dokazne radnje u skladu sa Zakonikom o krivičnom postupku i drugim zakonima i propisima.

Bliži način postupanja policijskih službenika u primeni mera i radnji iz stava 1. ovog člana, propisuje ministar.

Javno raspisivanje nagrade

Član 63

Policija javno raspisuje nagradu za dato obaveštenje u cilju:

- 1) otkrivanja i hapšenja lica koje je učinilo krivično delo sa težom posledicom;
- 2) pronalaženja nestalog lica;
- 3) razrešavanja drugih slučajeva kada su takva obaveštenja neophodna.

Raspisivanje nagrade može se objaviti u sredstvima javnog informisanja ili na drugi pogodan način.

Pravo na nagradu nema lice koje je dalo obaveštenje kojim Policija već raspolaže ili ako se tim obaveštenjem nije postigao cilj raspisivanja nagrade.

Pravo na nagradu nemaju policijski službenici, ni članovi njihovih porodica.

Način javnog raspisivanja nagrade propisuje ministar.

VII POLICIJSKA OVLAŠĆENJA

Zajedničke odredbe o policijskim ovlašćenjima

Vrste policijskih ovlašćenja

Član 64

U obavljanju policijskih poslova policijski službenici u statusu ovlašćenih službenih lica primenjuju policijska ovlašćenja utvrđena ovim i drugim zakonom.

Policijska ovlašćenja jesu:

- 1) upozorenje i naređenje;
- 2) provera i utvrđivanje identiteta lica i identifikacija predmeta;
- 3) pozivanje;
- 4) dovođenje;
- 5) zadržavanje lica i privremeno ograničenje slobode kretanja;
- 6) prikupljanje obaveštenja;
- 7) privremeno oduzimanje predmeta;
- 8) pregled prostora, objekata, dokumentacije i kontradiverzioni pregled;
- 9) zaustavljanje i pregledanje lica, predmeta i saobraćajnih sredstava;
- 10) obezbeđenje i pregled mesta događaja;
- 11) upotreba tuđeg saobraćajnog sredstva i sredstva veze;
- 12) utvrđivanje prisustva alkohola i/ili psihoaktivnih supstanci;
- 13) vršenje bezbednosnih provera;
- 14) prijem nađenih stvari;
- 15) upotreba sredstava prinude;
- 16) druga ovlašćenja predviđena zakonom.

Način primene policijskih ovlašćenja iz stava 2. ovog člana propisuje ministar.

Uslovi za primenu policijskih ovlašćenja

Član 65

Pre primene policijskog ovlašćenja policijski službenik dužan je da se uveri da su ispunjeni svi zakonski uslovi za primenu ovlašćenja i odgovoran je za tu procenu.

Policijski službenik primenjuje policijska ovlašćenja po sopstvenoj inicijativi, po naređenju nadređenog službenika, po nalogu javnog tužioca ili drugog nadležnog organa izdatom u skladu sa drugim posebnim zakonom.

Kad je nadređeni službenik prisutan, policijska ovlašćenja primenjuju se po njegovom naređenju, izuzev ako nema vremena da se čeka na to naređenje i mora se bez odlaganja postupiti po sopstvenoj inicijativi.

Prilikom primene policijskih ovlašćenja policijski službenik postupa u skladu sa zakonom i drugim propisom i poštuje standarde postavljene Evropskom konvencijom za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda, Osnovnim principima UN o upotrebi sile i vatrenog oružja od strane službenih lica koja sprovode zakon, Evropskim kodeksom policijske etike i drugim međunarodnim aktima koji se odnose na Policiju.

Na način utvrđen zakonom, ako je to u datoj situaciji moguće i ne bi ugrozilo izvršenje policijskog zadatka, lice prema kome se primenjuje policijsko ovlašćenje ima pravo da bude upoznato sa razlozima za to, da ukaže na okolnosti koje smatra bitnim s tim u vezi, da bude upoznato sa identitetom policijskog službenika, koji se predstavlja i legitimiše, i da traži prisustvo lica koje uživa njegovo poverenje.

Predstavljanje pre primene ovlašćenja

Član 66

Policijski službenik se, pre početka primene policijskog ovlašćenja, predstavlja pokazivanjem službene značke i službene legitimacije, a policijski službenik u uniformi samo na zahtev lica prema kome primenjuje ovlašćenje.

Izuzetno, policijski službenik neće se predstaviti na način iz stava 1. ovog člana ako okolnosti primene policijskog ovlašćenja u konkretnom slučaju ukazuju da bi to moglo ugroziti postizanje zakonitog cilja. U tom slučaju policijski službenik će, tokom primene policijskog ovlašćenja, na svoje svojstvo upozoriti rečju: "Policija".

Po prestanku okolnosti iz stava 2. ovog člana policijski službenik će se predstaviti na način iz stava 1. ovog člana.

Nepriistrasnost, nediskriminacija, humanost, poštovanje ljudskih prava i omogućavanje medicinske pomoći

Član 67

Policijski službenik u primeni policijskih ovlašćenja postupa nepristrasno, pružajući svakome jednaku zakonsku zaštitu i postupajući bez diskriminacije lica po bilo kojem osnovu.

U primeni policijskih ovlašćenja policijski službenik postupa humano i poštuje dostojanstvo, ugled i čast svakog lica i druga ljudska i manjinska prava i slobode građana dajući prednost pravima ugroženog u odnosu na ista prava lica koje ta prava ugrožava i vodeći računa o pravima trećih lica.

Policijski službenik će prilikom primene policijskih ovlašćenja, na zahtev lica prema kome se ovlašćenje primenjuje, omogućiti pružanje medicinske pomoći od strane zdravstvene ustanove.

Troškove pružanja medicinske pomoći iz stava 3. ovog člana, snosi Ministarstvo.

Princip srazmernosti

Član 68

Primena policijskog ovlašćenja mora biti srazmerna potrebi zbog koje se preduzima.

Primena policijskog ovlašćenja ne sme izazvati veće štetne posledice od onih koje bi nastupile da policijsko ovlašćenje nije primenjeno.

Između više policijskih ovlašćenja primeniće se ono kojim se zadatak može izvršiti sa najmanje štetnih posledica i za najkraće vreme.

Prilikom primene sredstava prinude nastojaće se da njihova upotreba bude postupna, odnosno od najlakšeg prema težem sredstvu prinude i, u svakom slučaju, uz minimum neophodne sile.

Primena ovlašćenja prema vojnim licima

Član 69

Ovlašćenja utvrđena ovim zakonom policijski službenik primenjuje i prema vojnim licima i pripadnicima Bezbednosno-informativne agencije, ako posebnim propisom nije drugačije određeno.

O postupanju iz stava 1. ovog člana obaveštava se odmah vojna policija, odnosno direktor Bezbednosno-informativne agencije.

Primena ovlašćenja prema maloletnim licima

Član 70

Policijska ovlašćenja prema maloletnom licu primenjuju svi policijski službenici, osim prikupljanja obaveštenja u svojstvu građanina (oštećenog, svedoka) i saslušanja maloletnika u svojstvu osumnjičenog, koja primenjuje policajac za maloletnike.

Policajac za maloletnike je policijski službenik kriminalističke policije koji obavlja poslove prevencije i suzbijanja maloletničkog kriminala i koji je završio obuku u oblasti prava deteta i maloletničkog krivičnog prava.

Ovlašćenja iz stava 1. ovog člana, primeniće i drugi policijski službenik koji je završio obuku u oblasti prava deteta i maloletničkog krivičnog prava, ako zbog okolnosti slučaja ne može da postupa policajac za maloletnike.

Prema maloletnim učiniocima prekršaja postupaju uniformisani policijski službenici koji su završili obuku u oblasti prava deteta i maloletničkog krivičnog prava.

Prilikom primene policijskih ovlašćenja policijski službenici dužni su da vode računa o dostojanstvu ličnosti maloletnog lica, psihičkim, emocionalnim i drugim ličnim svojstvima i zaštititi njegove privatnosti.

Način i uslove primene policijskih ovlašćenja prema maloletnim licima propisuje ministar unutrašnjih poslova, uz saglasnost ministra nadležnog za poslove pravosuđa.

Primena policijskih ovlašćenja prema licima koja uživaju diplomatsko konzularni imunitet

Član 71

Policijski službenik dužan je da prema licu sa diplomatsko konzularnim imunitetom postupa u skladu sa potvrđenim međunarodnim ugovorima.

Policijski službenik dužan je da o postupanju prema licu iz stava 1. ovog člana, bez odlaganja, obavesti neposrednog rukovodioca.

Uslovi i način primene pojedinih policijskih ovlašćenja

Upozorenje i naređenje

Uslovi za primenu upozorenja

Član 72

Policijski službenik upozoriće lice koje svojim ponašanjem, delovanjem ili propuštanjem određene radnje može da dovede u opasnost svoju bezbednost ili bezbednost drugog lica ili bezbednost imovine, da naruši javni red ili da ugrozi bezbednost saobraćaja na putevima ili kad se osnovano očekuje da bi to lice moglo da učini ili da izazove drugo lice da učini krivično delo ili prekršaj.

Uslovi za primenu naređenja

Član 73

Naređenje se može primeniti samo u odnosu na ponašanja, odnosno delatnosti i činjenja od kojih neposredno zavisi uspešno izvršavanje policijskih zadataka.

Naređenja se primenjuju radi:

- 1) otklanjanja opasnosti za život i ličnu bezbednost ljudi;
- 2) otklanjanja opasnosti za imovinu;
- 3) sprečavanja izvršavanja krivičnih dela i prekršaja, hvatanja njihovih učinilaca i pronalaženja i obezbeđenja tragova tih dela koji mogu poslužiti kao dokaz;
- 4) održavanja javnog reda ili uspostavljanja narušenog javnog reda;
- 5) bezbednosti saobraćaja na putevima;
- 6) zaprečavanja pristupa ili zadržavanja na prostoru ili objektu gde to nije dozvoljeno;
- 7) sprečavanja i otklanjanja posledica u slučaju opšte opasnosti prouzrokovane elementarnim nepogodama, epidemijama ili drugih oblika ugrožavanja opšte bezbednosti;
- 8) sprečavanja ugrožavanja bezbednosti ljudi i imovine u drugim slučajevima utvrđenim zakonom.

Način primene upozorenja i naređenja

Član 74

Upozorenja i naređenja daju se usmeno, pisano ili na drugi pogodan način, svetlosnim i zvučnim signalima, rukom i slično, s tim da njihovo značenje bude jasno izraženo.

Provera i utvrđivanje identiteta lica i identifikacija predmeta

Uslovi za proveru identiteta lica

Član 75

Provera identiteta lica primeniće se prema licu:

- 1) koje treba uhapsiti, dovesti, zadržati ili uputiti nadležnom državnom organu;
- 2) od kojeg pretila opasnost koja zahteva policijsko postupanje;
- 3) nad kojim se obavlja pregled ili pretresanje ili se preduzimaju druge zakonom propisane mere i radnje;
- 4) koje se zatekne u tuđem stanu, objektu i drugim prostorijama ili u prevoznom sredstvu koje se pregleda i pretresa, ako je provera identiteta potrebna;
- 5) koje neovlašćeno prikuplja podatke o licu, objektu ili prostoru koje se bezbednosno štiti;
- 6) koje se zatekne na prostoru ili u objektu u kojem je privremeno ograničena sloboda kretanja, ako je provera identiteta potrebna;

7) koje prijavljuje izvršenje krivičnog dela ili prekršaja ili učinioce tih dela, odnosno pruža obaveštenja od interesa za rad policije;

8) koje svojim ponašanjem izaziva sumnju da je učinilac krivičnog dela ili prekršaja ili da ga namerava učiniti ili po svom fizičkom izgledu liči na lice za kojim se traga;

9) koje se zatekne na mestu izvršenja krivičnog dela ili prekršaja;

10) koje se nalazi na mestu na kojem je iz bezbednosnih razloga neophodno utvrditi identitet svih lica ili pretežnog broja lica;

11) za koje postoji opravdani zahtev službenih lica organa državne uprave, pravnih ili fizičkih lica.

Opravdanim zahtevom iz stava 1. tačka 11) ovog člana smatra se zahtev iz kojeg je vidljivo da su službenim licima takvi podaci neophodni za zakonito postupanje ili da je fizičkim licima povređeno neko pravo.

Policijski službenik dužan je da upozna lice sa razlogom provere njegovog identiteta.

Izuzetno od stava 3. ovog člana, policijski službenik može uskratiti licu obaveštenje o razlozima provere identiteta ako prikuplja obaveštenja o krivičnom delu koje se goni po službenoj dužnosti i ako bi to moglo ugroziti postizanje cilja provere.

Način provere identiteta lica

Član 76

Provera identiteta lica vrši se uvidom u ličnu kartu ili drugu javnu ispravu sa fotografijom ili elektronski, kada je lična karta nosilac i stvarnog i elektronskog identiteta.

Izuzetno od stava 1. ovog člana, provera identiteta može biti izvršena na osnovu izjave lica čiji je identitet proveren.

Licu bez lične karte, po utvrđivanju identiteta i prava na ličnu kartu, izdaće se lična karta u propisanom postupku.

Provera identiteta može se izvršiti i bez znanja lica, ako postoje osnovi sumnje da je to lice učinilac krivičnog dela koje se goni po službenoj dužnosti.

Utvrđivanje identiteta lica

Član 77

Utvrđivanje identiteta lica vrši se prema licu koje kod sebe nema propisanu ispravu ili se sumnja u verodostojnost takve isprave, ako se na drugi način ne može proveriti njegov identitet, ili na osnovu posebnog zahteva nadležnog organa.

Identitet se utvrđuje korišćenjem podataka iz forenzičkih evidencija, primenom metoda i upotrebom sredstava kriminalističke taktike i forenzike, medicinskim ili drugim odgovarajućim veštačenjima.

Nakon izvršenog utvrđivanja identiteta sačinjava se izveštaj koji se prosleđuje podnosiocu zahteva za utvrđivanje identiteta, u skladu sa zakonom, dok se policijskim organima drugih država sa kojima je ratifikovanim sporazumima uspostavljena međunarodna policijska saradnja, dostavljaju i neposredni podaci o licu, na njihov zahtev, u skladu sa propisima koji uređuju oblast davanja podataka o ličnosti.

U cilju utvrđivanja identiteta lica policija je ovlašćena da javno objavi fotorobot, crtež, snimak ili opis lica.

Kad identitet nije moguće utvrditi na drugi način, policija je ovlašćena da objavi fotografiju lica koje o sebi ne može dati podatke, odnosno fotografiju nepoznatog leša.

Identifikacija predmeta

Član 78

Identifikacija predmeta primenjuje se kada je u postupku potrebno da se utvrde i provere obeležja i svojstva predmeta, kao i odnos između lica ili događaja i predmeta.

Direkcija policije ovlašćena je da javno objavi fotografiju, crtež, snimak ili opis predmeta ako je to od značaja za uspešno vođenje postupka identifikacije predmeta.

Pozivanje

Uslovi i način pozivanja na razgovor

Član 79

Lice za koje se osnovano pretpostavlja da raspolaže obaveštenjima neophodnim za obavljanje policijskih poslova može biti pozvano na razgovor.

U pozivu se mora navesti naziv, mesto i adresa organizacione jedinice Direkcije policije, razlog pozivanja, mesto i vreme razgovora, kao i upozorenje da lice može biti dovedeno ako se ne odazove pozivu, a ukoliko se radi o osumnjičenom i da ima pravo na branioca.

Kad je to pre upućivanja poziva poznato, poziv se, pored srpskog, sačinjava i na drugom jeziku i pismu u službenoj upotrebi kojim se lice služi. Ako ovo nije bilo poznato, na zahtev lica koje se odazvalo pozivu, sadržaj poziva saopštiće mu se na tom jeziku.

O izvršenom dostavljanju sastavlja se potvrda - dostavnica.

Lice koje je pozvano u skladu sa st. od 1. do 3. ovog člana, može biti dovedeno ako se ne odazove pozivu samo ako je na to bilo upozoreno u pozivu i ako se radi o policijskim poslovima iz člana 30. stav 2. tač. od 1) do 5) ovog zakona.

Vreme u kojem se lice može pozvati

Član 80

Lice koje se nalazi u stanu može se pozivati u vremenu od 6 do 22 časa.

Izuzetno, ako je to u interesu za postupak ili po nalogu nadležnog organa, policijski službenik može da pozove lice od kojeg se traži obaveštenje i van vremena predviđenog u stavu 1. ovog člana.

Posebni slučajevi pozivanja

Član 81

Policijski službenik ovlašćen je, izuzetno, da lice pozove usmeno ili odgovarajućim telekomunikacionim sredstvom, pri čemu je dužan da saopšti razlog pozivanja, a uz saglasnost lica može i da preveze lice do službenih prostorija.

Lica se izuzetno mogu pozivati i putem sredstava javnog obaveštavanja kada je to neophodno zbog opasnosti od odlaganja, bezbednosti postupanja ili kada se poziv upućuje većem broju lica.

Pozivanje maloletnog lica obavlja se dostavljanjem pisanog poziva preko roditelja ili staratelja.

Dovođenje

Dovođenje na osnovu pisanog naloga

Član 82

Lice može biti dovedeno na osnovu pisane naredbe nadležnog pravosudnog organa, odnosno naloga po zaključku o privođenju donetog u upravnom postupku (u daljem tekstu: nalog).

U smislu stava 1. ovog člana, lica se mogu dovesti u prostorije Ministarstva, drugog nadležnog državnog organa ili do mesta određenog nalogom.

Policijski službenik licu koje treba dovesti uručuje nalog pre dovođenja.

Licu za koje se osnovano sumnja da će pružiti otpor policijski službenik će uručiti nalog posle dovođenja.

Pre dovođenja policijski službenik ovlašćen je da izvrši pregled lica koje dovodi, kao i da prilikom dovođenja upotrebi sredstva za vezivanje ako su za to ispunjeni uslovi.

Lice može biti dovedeno u vreme od 6 do 22 časa.

Izuzetno, kad je dovođenje neophodno radi preduzimanja policijskih poslova koji ne trpe odlaganje, ako je to u interesu za postupak ili po nalogu nadležnog organa, lice se može dovesti i van vremena utvrđenog u stavu 6. ovog člana.

Dovođenje može biti preduzeto najranije šest časova pre određenog roka za dovođenje, ako se mora izvršiti na području policijske uprave na kojem je lice zatečeno.

Kad se dovođenje mora izvršiti van područja policijske uprave na kojem je lice zatečeno, dovođenje može trajati najduže 24 časa.

Dovođenje bez pisanog naloga

Član 83

Bez pisanog naloga policijski službenik može dovesti lice:

- 1) čiji identitet treba utvrditi;
- 2) za kojim se traga;
- 3) koje treba zadržati u skladu sa zakonom;

- 4) koje se nije odazvalo pozivu samo ako je u pozivu upozoreno da će biti dovedeno;
- 5) koje je zatečeno u izvršenju krivičnog dela koje se goni po službenoj dužnosti, a radi saslušanja u svojstvu osumnjičenog u skladu sa Zakonikom o krivičnom postupku;
- 6) ako je drugim zakonom propisano dovođenje ili privođenje.

Lica prema kojima se ne primenjuju odredbe o dovođenju

Član 84

Odredbe o dovođenju ne primenjuju se prema licu čije je kretanje znatno otežano zbog bolesti, iznemoglosti ili trudnoće, kao ni prema licu za koje se opravdano pretpostavlja da bi mu se dovođenjem bitno pogoršalo zdravlje.

O činjenicama iz stava 1. ovog člana pisanim putem obaveštava se organ koji je izdao nalog za dovođenje.

Odredbe o dovođenju ne primenjuju se prema licu koje obavlja takve poslove koji se ne smeju prekidati sve dok mu se ne obezbedi odgovarajuća zamena.

O razlozima iz st. 1. i 3. ovog člana, da se odredbe o dovođenju ne primene, odlučuje neposredni rukovodilac policijskog službenika koje vrši dovođenje, a ako se za razloge saznalo tek na licu mesta - samo policijski službenik, koji o tome bez odlaganja obaveštava svog neposrednog rukovodioca.

Prava lica koje se dovodi

Član 85

Policijski službenik dužan je da, pre dovođenja na jeziku koji razume, upozna lice koje dovodi o razlozima dovođenja, pravu na obaveštavanje porodice ili drugih lica, kao i o pravu na branioca.

Zadržavanje lica i privremeno ograničenje slobode kretanja

Uslovi za zadržavanje

Član 86

Policijski službenik će zadržati lice u slučaju kada je to drugim zakonom propisano.

Donošenje rešenja o zadržavanju i postupanje po žalbi na doneto rešenje vrši se u skladu sa zakonom na osnovu kojeg je zadržavanje određeno.

Zadržavanje se prekida kad prestanu razlozi zbog kojih je određeno, odnosno odlukom nadležnog suda.

Ako je zadržano vojno lice, odnosno pripadnik Bezbednosno-informativne agencije o tome se bez odlaganja obaveštava vojna policija, odnosno direktor Bezbednosno-informativne agencije.

Zadržavanjem lica u smislu ovog člana ne smatra se vreme potrebno da se lice koje su predali strani organi bezbednosti ili drugi organi Republike Srbije, dovede i preda organu nadležnom za dalje postupanje.

Način postupanja policijskih službenika prema dovedenim i zadržanim licima kao i uslove koje treba da ispunjavaju prostorije za zadržavanje propisuje ministar.

Prava u slučaju zadržavanja

Član 87

O zadržavanju po odredbama ovog zakona ili u primeni zakona o zaštiti državne granice ili zakona o bezbednosti saobraćaja na putevima, lice mora biti na svom maternjem jeziku ili jeziku koji razume obavješeno da je zadržano i o razlozima za zadržavanje i poučeno da nije obavezno ništa da izjavi, da ima pravo na odgovarajuću pravnu pomoć branioca koga slobodno izabere i da će se na njegov zahtev o zadržavanju obavestiti njegovi najbliži.

Ako je lice iz stava 1. ovog člana stranac, mora na njegovom maternjem jeziku ili na jeziku koji razume da bude poučeno i o tome da će na njegov zahtev o zadržavanju biti obavješeno diplomatsko-konzularno predstavništvo države čiji je državljanin.

Policijski službenik mora da odloži sva dalja postupanja do dolaska branioca, i to najduže za dva časa od kako je licu pružena mogućnost da obavesti branioca.

Privremeno ograničenje slobode kretanja

Član 88

Policijski službenik može, u skladu sa zakonom, privremeno, a najduže do osam časova od donošenja odluke, ograničiti slobodu kretanja licu na određenom prostoru ili u objektu, a radi:

- 1) sprečavanja izvršenja krivičnih dela ili prekršaja;
- 2) pronalaženja i hapšenja učinilaca krivičnih dela ili prekršaja;
- 3) pronalaženja i hapšenja lica za kojima se traga;
- 4) pronalaženja tragova i predmeta koji mogu poslužiti kao dokaz u krivičnom i prekršajnom postupku.

Odluku o privremenom ograničenju slobode kretanja na određenom prostoru ili objektu donosi direktor policije ili načelnik policijske uprave odnosno lice koje oni za to ovlaste.

Privremeno ograničenje slobode kretanja ne može trajati duže od ostvarenja cilja radi kojeg je ovlašćenje primenjeno.

Za ograničenje slobode kretanja duže od osam časova potrebno je odobrenje nadležnog suda.

Posebni uslovi za privremeno ograničenje slobode kretanja

Član 89

Policijski službenik, na osnovu odluke direktora policije ili načelnika policijske uprave odnosno lica koje oni za to ovlaste, ovlašćen je da privremeno ograniči slobodu kretanja i zadržavanja lica na određenom prostoru ili u objektu, ili da lica udalji sa prostora ili iz objekta, u slučajevima ugrožavanja bezbednosti izazvanog elementarnim nepogodama ili epidemijama i u drugim slučajevima neophodnim za zaštitu prava na bezbednost lica i njihove imovine dok takvo ugrožavanje traje.

Član 90

Privremeno ograničenje slobode kretanja i traganje za licima i predmetima sprovodi se primenom policijskih kriminalističko - taktičkih radnji koje čine potera, pregled određenih objekata i prostora, zaseda, racija i blokada saobraćajnih i drugih površina.

Prikupljanje obaveštenja

Član 91

Policijski službenik može prikupljati obaveštenja, podatke i informacije od lica, u cilju sprečavanja, otkrivanja i rasvetljavanja krivičnih dela ili prekršaja i njihovih učinilaca ili za obavljanje drugih policijskih poslova u skladu sa zakonom.

Lice nije dužno da pruži traženo obaveštenje osim ako bi time učinio krivično delo, na šta je policijski službenik dužan da ga upozori.

O obaveštenjima prikupljenim od građana policijski službenik sačinjava službenu belešku.

Privremeno oduzimanje predmeta

Uslovi za privremeno oduzimanje predmeta, potvrda i vođenje podataka

Član 92

Policijski službenik privremeno će oduzeti predmet:

- 1) ako okolnosti slučaja ukazuju da je određeni predmet namenjen za izvršenje krivičnog dela ili prekršaja, potiče ili je nastao kao posledica izvršenja krivičnog dela ili prekršaja;
- 2) ako je oduzimanje predmeta neophodno za zaštitu opšte bezbednosti;
- 3) koji lice kome je oduzeta ili ograničena sloboda ima kod sebe i može da ga upotrebi za samopovređivanje, napad ili bekstvo;
- 4) ako je to određeno drugim zakonom.

O privremenom oduzimanju predmeta policijski službenik dužan je da izda potvrdu.

Potvrda iz stava 2. ovog člana mora da sadrži podatke o privremeno oduzetom predmetu, podatke na osnovu kojih je privremeno oduzeti predmet moguće razlikovati od drugih predmeta, podatke o licu od koga je predmet oduzet, kao i podatke o policijskom službeniku (ime i prezime, broj službene značke) koji je predmet privremeno oduzeo.

Podaci o privremeno oduzetim predmetima vode se u posebnoj evidenciji.

Čuvanje i vraćanje privremeno oduzetih predmeta

Član 93

Kad zbog svojstva privremeno oduzetih predmeta čuvanje u prostorijama Policije nije moguće ili je povezano sa značajnim teškoćama, privremeno oduzeti predmeti mogu se smestiti ili obezbediti na odgovarajući način, do donošenja odluke nadležnog organa.

Pod uslovima iz stava 1. ovog člana, ako su privremeno oduzeti predmeti povereni ili se nalaze na čuvanju u Policiji, troškove čuvanja snosi lice od koga je predmet privremeno oduzet.

Kad prestanu razlozi zbog kojih je predmet privremeno oduzet, ako drugim zakonom ili odlukom nadležnog organa nije drukčije određeno, privremeno oduzeti predmet će se vratiti licu od kojeg je oduzet.

Lice iz stava 3. ovog člana poziva se da predmet preuzme u roku koji ne može biti kraći od mesec dana.

Privremeno oduzeta neeksplozivna ubojna sredstva, minsko eksplozivna sredstva, improvizovane eksplozivne naprave, kao i druga sredstva opasna po život i zdravlje ljudi, nakon kriminalističko forenzičke obrade i veštačenja, bez odlaganja se, uz pomoć nadležnih organa, na za to predviđenim mestima uništavaju.

Pre uništavanja predmeta iz stava 5. ovog člana, pribavlja se saglasnost nadležnog javnog tužioca ili drugog nadležnog organa, a nakon uništavanja sačinjava se zapisnik.

Prodaja privremeno oduzetih predmeta

Član 94

Privremeno oduzeti predmeti mogu se prodati ako za dalje postupanje nije nadležan sud ili drugi organ uprave kad:

- 1) predmetima preti opasnost od propadanja ili značajan gubitak vrednosti;
- 2) je čuvanje i održavanje predmeta povezano sa nesrazmerno visokim troškovima ili teškoćama.

Privremeno oduzeti predmet može biti prodat kad ga pozvano lice ne preuzme u određenom roku koji ne može biti kraći od mesec dana, a licu je bilo saopšteno da će predmet biti prodat ukoliko ga ne preuzme.

Privremeno oduzeti predmeti prodaju se na javnoj licitaciji.

Ukoliko je privremeno oduzeti predmet, predmet od značaja za naše kulturno nasleđe o tome se pre pristupanja javnoj licitaciji, obaveštava nadležna ustanova za zaštitu kulturnih dobara.

Kad privremeno oduzeti predmet nije mogao biti prodat na održanoj javnoj licitaciji ili je očigledno da će troškovi licitacije biti nesrazmerni sa iznosom dobijenim prodajom ili postoji opasnost od propadanja predmeta, privremeno oduzeti predmet će se prodati u slobodnoj prodaji.

Ako se kupac ne može pronaći u roku od jedne godine, privremeno oduzeti predmet može da se upotrebi kao opšte dobro ili uništi.

Sredstva ostvarena prodajom privremeno oduzetog predmeta prihod su budžeta Republike Srbije.

Način prodaje, upotrebe ili uništenja privremeno oduzetih predmeta propisuje ministar.

Pregled objekata, sredstava, prostora i dokumentacije i kontradiverzioni pregled

Član 95

Policijski službenik ovlašćen je da uđe i izvrši pregled objekata, sredstava, prostora i dokumentacije radi:

- 1) sprečavanja izvršenja krivičnog dela;
- 2) hapšenja učinioca krivičnog dela;
- 3) postupanja po dojavi o prisutnosti eksplozivne naprave ili otklanjanja druge neposredne i ozbiljne opasnosti za ljude ili imovinu.

Član 96

Ako je potrebno obezbediti zaštitu bezbednosti ljudi i imovine, posebno obučeni policijski službenik može vršiti redovni ili vanredni kontradiverzioni pregled prostorija, objekata, sredstava, naprava i drugih predmeta.

Kontradiverzioni pregled obuhvata pregled ili otkrivanje eksplozivnih sredstava ili naprava, kao i hemijsko-biološko-radiološko-nuklearni i drugi pregled.

Ako je moguće očekivati da bi u prostorijama, objektima ili sredstvima, odnosno drugim mestima u neposrednoj blizini, moglo doći do ugrožavanja bezbednosti ljudi i imovine sumnjivim napravama ili predmetima, kao i kad do tog ugrožavanja dođe, policijski službenici mogu prostor, objekte, sredstvo, odnosno mesto, da isprazne i spreče pristup do njih i da ih neposredno ili uz upotrebu tehničkih sredstava pregledaju.

U slučajevima iz stava 3. ovog člana, posebno obučeni policijski službenik po pronalasku sumnjive naprave ili predmeta, nakon neutralizacije, može samostalno ili uz pomoć nadležnih organa izvršiti njihov transport, odnosno na licu mesta preduzeti mere na njihovom uništavanju ukoliko ne postoji drugi način otklanjanja neposredne i ozbiljne opasnosti po bezbednost ljudi i imovine.

Prilikom vršenja pregleda, policijski službenici mogu od nadležnog organa da zahtevaju da izvrši nadzor i preduzme mere iz svoje nadležnosti.

Posebno obučeni policijski službenici ovlašćeni su da izvrše i preventivni kontradiverzioni pregled.

Na predlog posebno obučenog policijskog službenika, koji je izvršio pregled, nadležna organizaciona jedinica Direkcije policije može dati drugim državnim organima, pravnim i fizičkim licima, opšta i pojedinačna pisana uputstva za postupanje u situacijama iz stava 3. ovog člana.

Zaustavljanje i pregledanje lica, predmeta i saobraćajnih sredstava

Član 97

Policijski službenik ovlašćen je da zaustavi i izvrši pregled lica, predmeta koje lice nosi sa sobom i saobraćajnog sredstva:

- 1) kada lice treba dovesti;
- 2) kada je to neophodno radi pronalaska predmeta podobnih za napad ili samopovređivanje;
- 3) kada preduzima mere traganja za licima i predmetima;
- 4) kada preduzima druge mere i radnje u skladu sa Zakonikom o krivičnom postupku.

Prilikom zaustavljanja policijski službenik, pre nego što pristupi pregledu iz stava 1. ovog člana, saopštava licu da li je zaustavljeno radi vršenja pregleda zbog preventivne kontrole, zbog njegovog ili tuđeg prekršaja ili krivičnog dela ili iz drugog bezbednosnog razloga.

Pregledom lica u smislu stava 1. ovog člana, smatra se uvid u sadržaj odeće i obuće.

Pregledom saobraćajnog sredstva u smislu stava 1. ovog člana, smatra se pregled svih otvorenih i zatvorenih prostora saobraćajnog sredstva i predmeta koji se prevoze.

Pregled predmeta koje lice nosi sa sobom obuhvata pregled predmeta koji su kod lica ili u njegovoj neposrednoj blizini ili predmeta lica po čijem se nalogu u njegovoj pratnji oni prevoze.

Pregled lica mora vršiti lice istog pola, izuzev kada je neophodan hitan pregled lica radi oduzimanja oružja ili predmeta podobnih za napad ili samopovređivanje.

Prilikom pregleda policijski službenici ovlašćeni su da koriste tehnička sredstva i službenog psa.

Pri preduzimanju mera iz stava 1. ovog člana policijski službenik ovlašćen je da prinudno otvori zatvoreno saobraćajno sredstvo ili predmet koji lice nosi sa sobom.

Ako je verovatno da lice kod sebe, u saobraćajnom sredstvu ili u predmetu koji nosi sa sobom ima predmete koji mogu poslužiti kao dokaz u krivičnom ili prekršajnom postupku, policijski službenik ovlašćen je da zadrži lice do pribavljanja naredbe za pretresanje, a najduže šest časova.

Provera zastave, gonjenje, zaustavljanje, zadržavanje i sprovođenje plovila

Član 98

U obavljanju policijskih poslova na rekama i unutrašnjim vodama policijski službenik može, u skladu sa posebnim propisima, da:

- 1) proveri zastavu plovila;
- 2) zaustavi plovilo;
- 3) pregleda isprave plovila i lica na plovilu;
- 4) pregleda plovilo;
- 5) goni plovilo;
- 6) zadrži plovilo;
- 7) sprovede plovilo nadležnom organu.

Gonjenje plovila iz stava 1. tačke 5) ovog člana može započeti ako se plovilo ne zaustavi nakon upućenog poziva na zaustavljanje vidljivim svetlosnim, zvučnim ili znakovima međunarodnog signalnog kodeksa i sa udaljenosti koja omogućava prijem poziva.

Ako se plovilo koje se goni ne zaustavi, policijski službenik dužan je da ga zaustavi manevrom ili upotrebom drugog sredstva.

Obezbeđenje i pregled mesta događaja

Član 99

Kad policijski službenik sazna za izvršenje krivičnog dela, prekršaja ili drugog događaja povodom kojeg je potrebno neposrednim opažanjem utvrditi ili razjasniti činjenice, ovlašćen je da obezbedi mesto događaja do dolaska službenog lica

odgovarajućeg organa, izvrši uviđaj ili rekonstrukciju događaja, primenom kriminalističko taktičkih i forenzičkih metoda i sredstava.

Izuzetno, policijski službenik može da izvrši pregled mesta događaja radi zaštite od uništenja predmeta koji mogu poslužiti kao dokaz, zadržavanja lica i otkrivanja učinioca, pomoći oštećenom, kao i prikupljanju obaveštenja u vezi sa krivičnim delom, prekršajem ili događajem, vodeći računa da ne naruši mesto događaja.

Policijski službenik ovlašćen je do okončanja pregleda, a najduže šest časova, da zadrži lice za koje proceni da može da pruži obaveštenja važna za razjašnjavanje događaja ili za preduzimanje spasilačkih aktivnosti, ako je verovatno da se obaveštenja ne bi mogla kasnije prikupiti ili se ne bi moglo obezbediti prisustvo lica koje može preduzeti spasilačke aktivnosti.

Radi zaštite žrtava krivičnog dela, oštećenih zbog prekršaja ili drugog događaja i u cilju zaštite interesa postupka, policijski službenik ovlašćen je da zabrani snimanje mesta događaja.

Način postupanja policijskih službenika u primeni kriminalističko-taktičkih i forenzičkih metoda i sredstava iz stava 1. ovog člana, bliže se uređuje podzakonskim aktom koji donosi ministar, a koji je usaglašen sa Zakonikom o krivičnom postupku i drugim zakonima i pravnim aktima, koji uređuju postupak prikupljanja materijalnih dokaza.

Upotreba tuđeg saobraćajnog sredstva i sredstva veze

Član 100

Policijski službenik može da se posluži saobraćajnim sredstvom i sredstvom veze pravnog ili fizičkog lica, ako na drugi način ne može da izvrši prevoz, odnosno uspostavi vezu neophodnu radi hvatanja učinioca krivičnog dela koji se neposredno goni ili radi prevoženja u najbližu zdravstvenu ustanovu povređenog lica koje je žrtva krivičnog dela, saobraćajne nezgode, elementarne nepogode ili drugog nesrećnog slučaja.

Policijski službenik se prilikom primene ovlašćenja iz stava 1. ovog člana obavezno predstavlja pokazivanjem službene značke i službene legitimacije.

Vlasnik prevoznog sredstva i sredstva veze kojim se posluži policijski službenik ima pravo na naknadu troškova i štete prouzrokovane njihovom upotrebom, čija visina ne može biti niža od tržišne.

Utvrđivanje prisustva alkohola i/ili psihoaktivnih supstanci

Član 101

Radi utvrđivanja prisustva alkohola i/ili psihoaktivnih supstanci u organizmu, policijski službenik može lice za koje sumnja da je učinilac krivičnog dela, prekršaja ili učesnik nekog događaja (u daljem tekstu: učinilac dela) da podvrgne ispitivanju pomoću odgovarajućih sredstava (alkometar, droga test i dr.).

Učinilac dela dužan je da bez odlaganja postupi po nalogu policijskog službenika i omogući vršenje ispitivanja pomoću odgovarajućih sredstava iz stava 1. ovog člana.

Ukoliko se iz očigledno opravdanih razloga ne može izvršiti ispitivanje propisano u stavu 1. ovog člana, policijski službenik može lice da dovede radi stručnog pregleda u odgovarajuću zdravstvenu ustanovu.

Učinilac dela dužan je da se podvrgne takvom pregledu.

Učinilac dela koji nakon izvršenog ispitivanja pomoću odgovarajućih sredstava (alkometar, droga test i dr.) osporava dobijene rezultate, može zahtevati da se izvrši analiza krvi, odnosno krvi i urina ili drugih telesnih materija, u odgovarajućoj ustanovi, o sopstvenom trošku.

Zahtev se podnosi u pisanoj formi, na licu mesta, u zapisnik u kome su utvrđeni rezultati ispitivanja.

Ako je utvrđivanjem sprovedenim prema odredbama ovog člana utvrđeno da je pod dejstvom alkohola i/ili psihoaktivnih supstanci, troškove utvrđivanja snosi učinilac dela.

Analizu krvi, urina i/ili drugih telesnih materija u cilju utvrđivanja sadržaja alkohola i/ili psihoaktivnih supstanci u organizmu može vršiti referentna zdravstvena ustanova ili akreditovana laboratorija Ministarstva.

Zdravstvena ustanova ili akreditovana laboratorija Ministarstva iz stava 8. ovog člana dužna je da analize krvi, odnosno krvi i urina ili drugih telesnih materija vrši zakonito po pravilima struke i na savestan način.

Vršenje bezbednosnih provera

Član 102

Bezbednosna provera predstavlja skup mera i radnji kojima se utvrđuje postojanje ili nepostojanje bezbednosne smetnje.

Bezbednosna smetnja je činjenica koja onemogućava prijem u radni odnos i rad u Ministarstvu, prijem na stručno obrazovanje, osposobljavanje i usavršavanje za potrebe Policije, odnosno drugo pravo kada je propisano posebnim zakonom.

Bezbednosna smetnja bliže je definisana u članu 138. ovog zakona.

Ako drugim propisom nije drugačije određeno, policijski službenik ima pravo da vrši bezbednosne provere:

- 1) kandidata za prijem u radni odnos u Ministarstvo;
- 2) kandidata za osnovnu policijsku obuku i obuku vatrogasno-spasilačkih jedinica;
- 3) kandidata za upis studenata na visokoškolsku ustanovu za potrebe policijskog obrazovanja;
- 4) za zaposlene u Ministarstvu;
- 5) za prijem u radni odnos u drugim državnim organima, u skladu sa propisima koji uređuju tu oblast, i na zahtev tog organa;
- 6) kandidata za obavljanje poslova detektivske delatnosti ili službenika obezbeđenja;
- 7) kandidata za držanje i nošenje oružja;
- 8) lica kojima se odobrava pristup određenim objektima, odnosno mestima pod posebnom bezbednosnom zaštitom;
- 8a) lica koja stanuju, rade ili borave po drugom osnovu u neposrednom okruženju lica koja se bezbednosno štite;
- 9) u drugim slučajevima utvrđenim posebnim zakonom.

Bezbednosna provera vrši se po zahtevu državnog organa ili drugog lica, ukoliko je taj državni organ ili drugo lice zakonom ovlašćeno da obrađuje vrstu podataka koju traži.

Prilikom vršenja bezbednosne provere policijski službenik primenjuje sva ostala ovlašćenja propisana ovim zakonom i drugim propisima.

Prikupljeni podaci i evidencije za svrhu vršenja bezbednosne provere predstavljaju podatak sa stepenom tajnosti u skladu sa propisima koji uređuju tu oblast i vode se u skladu sa propisom o evidencijama i obradi podataka u oblasti unutrašnjih poslova.

O izvršenoj bezbednosnoj proveru policijski službenik sačinjava izveštaj koji overava neposredni rukovodilac.

Izveštaj o izvršenoj bezbednosnoj proveru sadrži prikupljene podatke kojima se utvrđuje tačnost podataka iz Upitnika iz člana 142. ovog zakona, kao i druge podatke koji su od značaja za donošenje ocene o postojanju ili nepostojanju bezbednosne smetnje.

Prijem nađenih stvari

Član 103

Policijski službenik dužan je da od nalazača primi nađenu stvar koja može ugroziti bezbednost građana, novac i dragocenosti odnosno opasnu stvar (u daljem tekstu: stvar) i o tome sačini zapisnik, a nalazaču izda potvrdu o prijemu stvari.

Policija je dužna da preduzme sve potrebne mere za očuvanje stvari i pronalaženje lica koje je stvar izgubilo.

Ako je lice koje je stvar izgubilo poznato ili se naknadno identifikuje, Policija će vratiti stvar. Kad zbog svojstva stvari čuvanje u prostorijama Policije nije moguće ili je povezano sa značajnim teškoćama Policija će stvar predati na čuvanje i dalje postupanje nadležnom organu ili uništiti.

Na postupak sa stvarima primenjuju se odredbe ovog zakona o privremeno oduzetim predmetima, a bliži način postupanja pri prijemu nađenih stvari propisuje ministar.

Ovlašćenje Policije da odredi boravak u Prihvatištu za strance

Član 104

Strancu kome nije dozvoljen ulaz u zemlju ili kome je izrečena mera bezbednosti proterivanja, zaštitna mera udaljenja iz zemlje ili mera otkaza boravka i zabrana povratka u zemlju, a kojeg nije moguće odmah udaljiti, može se, u skladu sa zakonom kojim se uređuju poslovi u vezi sa strancima, odrediti boravak pod nadzorom Policije, u objektu određenom za te namene za vreme koje je neophodno za njegovo udaljenje iz zemlje.

Za vreme trajanja boravka policijski službenici dužni su da prema strancu postupaju uz strogo pridržavanje etičkih principa u vršenju policijskih poslova.

Sredstva prinude i njihova upotreba

Vrste sredstava prinude i uslovi za upotrebu

Član 105

Sredstva prinude u smislu ovog zakona jesu:

- 1) fizička snaga;
- 2) raspršivač sa nadražujućim sredstvom;
- 3) elektromagnetna sredstva;
- 4) službena palica;
- 5) sredstva za vezivanje;
- 6) specijalna vozila;
- 7) službeni psi;
- 8) službeni konji;
- 9) sredstva za zaprečavanje;
- 10) uređaji za izbacivanje mlazeva vode;
- 11) hemijska sredstva;
- 12) posebne vrste oružja i sredstava;
- 13) vatreno oružje.

Policijski službenik sredstva prinude upotrebiće samo ako se na drugi način ne može izvršiti zadatak i to suzdržano i srazmerno opasnosti koja pretil zakonom zaštićenom dobru i vrednosti, odnosno težini dela koje se sprečava ili suzbija.

Policijski službenik uvek će upotrebiti najblaže sredstvo prinude kojim se može postići zakoniti cilj, srazmerno razlogu upotrebe i na način kojim se službeni zadatak izvršava bez nepotrebnih štetnih posledica.

Policijski službenik će pre upotrebe sredstva prinude na to upozoriti lice prema kome sredstvo namerava da upotrebi, ako je to u datoj situaciji moguće i neće dovesti u pitanje izvršenje službene radnje.

Policijski službenici prilikom upotrebe sredstava prinude dužni su da čuvaju ljudske živote, prouzrokuju što manje povreda i materijalne štete, kao i da osiguraju da se pomoć povređenom ili ugroženom licu što pre pruži i da njegovi najbliži o tome što pre budu obavešteni.

Policijski službenici pohađaju obuku o upotrebi sredstava prinude koju organizuje Ministarstvo.

Upotreba sredstava prinude prema grupi lica

Član 106

Policijski službenik ovlašćen je da izda naređenje grupi lica da se raziđe ako se grupa protivpravno okupila ili se protivpravno ponaša ili svojim ponašanjem može da izazove nasilje ili narušavanje javnog reda.

Ako se grupa ne raziđe, mogu da se upotrebe sledeća sredstva prinude:

- 1) fizička snaga;
- 2) raspršivač sa nadražujućim sredstvom;
- 3) elektromagnetna sredstva;
- 4) službena palica;
- 5) specijalna vozila;
- 6) službeni psi;
- 7) službeni konji;
- 8) uređaji za izbacivanje mlazeva vode;
- 9) hemijska sredstva.

Sredstva iz stava 2. ovog člana mogu se upotrebiti samo po naređenju načelnika policijske uprave, odnosno policijskog službenika koga načelnik ovlasti.

Ovlašćenje iz stava 3. ovog člana, po pravilu se daje pisano, a izuzetno u hitnim slučajevima ovlašćenje se može dati i usmeno.

Ograničenja upotrebe sredstava prinude

Član 107

Fizička snaga ne može se upotrebljavati prema licima mlađim od 14 godina, očigledno bolesnim i iznemoglim licima, teškim invalidima i trudnicama čija je trudnoća vidljiva ili koje upoznaju da su trudne.

Prema licima iz stava 1. izuzetno se može upotrebiti fizička snaga i druga sredstva prinude pod uslovima utvrđenim zakonom ako neko od tih lica vatrenim oružjem, oruđem ili drugim opasnim predmetom ugrožava život lica.

Izveštavanje, kontrola i odgovornost u vezi sa upotrebom sredstava prinude

Član 108

O svakoj upotrebi sredstava prinude policijski službenik u pisanom obliku podnosi izveštaj nadređenom policijskom službeniku što je pre moguće, a najkasnije 24 časa od upotrebe sredstava prinude.

Izveštaj iz stava 1. ovog člana sadrži podatke o sredstvu prinude i protiv koga je upotrebljeno, razlozima i osnovu upotrebe i o drugim činjenicama i okolnostima od značaja za ocenu opravdanosti i pravilnosti upotrebe sredstva prinude.

Opravdanost i pravilnost upotrebe sredstva prinude ocenjuje ovlašćeni policijski službenik ili komisija sastavljena od najmanje tri člana.

U slučaju neopravdane ili nepravilne upotrebe sredstava prinude, ovlašćeni policijski službenik ili komisija iz stava 3. ovog člana predlaže rukovodiocu organizacione jedinice preduzimanje zakonom utvrđenih mera.

Podaci o broju slučajeva upotrebe sredstava prinude, razvrstani prema pojedinim sredstvima prinude, kao i podaci o broju slučajeva neopravdane ili nepravilne upotrebe sredstava prinude i merama preduzetim povodom toga, čine sastavni deo izveštaja iz člana 6. stav 3. ovog zakona i dostupni su javnosti.

Bliža obeležja sredstava prinude, način upotrebe sredstava prinude, način ocene opravdanosti i pravilnosti upotrebe, kontrolu i vođenje evidencija propisuje ministar.

Pravna i druga pomoć u vezi sa upotrebom sredstava prinude

Član 109

Kad su sredstva prinude upotrebljena u granicama zakonom utvrđenih ovlašćenja, isključena je odgovornost policijskog službenika koji ih je upotrebio.

Kad se protiv policijskog službenika vodi krivični postupak zbog upotrebe sredstava prinude iz stava 1. ovog člana ili preduzimanja drugih mera i radnji u obavljanju policijskih poslova, Ministarstvo će mu obezbediti besplatnu pravnu i drugu neophodnu pomoć u toku postupka.

Ministarstvo će obezbediti besplatnu pravnu pomoć i građaninu koji je pružio pomoć policijskom službeniku, ako je protiv njega pokrenut krivični postupak zbog radnje učinjene u vezi sa pružanjem pomoći.

Policijskom službeniku i građaninu koji je pružio pomoć policijskom službeniku koji je upotrebio sredstva prinude Ministarstvo je dužno da obezbedi svu potrebnu medicinsku, psihosocijalnu i drugu neophodnu pomoć.

Odredbe o pojedinim sredstvima prinude

Fizička snaga

Član 110

Fizička snaga može se upotrebiti, radi odbijanja napada, savlađivanja otpora ili sprečavanja samopovređivanja lica.

Upotrebom fizičke snage, u smislu ovog zakona, smatra se upotreba različitih zahvata borilačkih veština ili njima sličnih postupaka na telu drugog lica kojima se prisiljava na poslušnost kada su za to ispunjeni zakonom propisani uslovi.

Napadom se smatra svaka radnja preduzeta da se napadnuti povredi ili liši života, da se nasilno uđe u objekat ili prostor oko objekta u koji je ulaz zabranjen ili da se policijski službenik omete ili spreči u izvršenju službene radnje.

Otporom se smatra svako suprotstavljanje zakonitim službenim merama i radnjama koje se može vršiti ogлуšivanjem ili zauzimanjem klečećeg, sedećeg, ležećeg ili sličnog položaja, pasivni otpor, ili zaklanjanjem ili držanjem za lice ili predmet, otimanjem, stavljanjem u izgled da će se lice napasti, ili preduzimanjem slične radnje, aktivni otpor.

Fizička snaga upotrebljava se u skladu sa pravilima veštine samoodbrane, a sa upotrebom se prestaje čim prestane napad ili otpor lica prema kojem je upotrebljena.

Raspršivač sa nadražujućim sredstvom

Član 111

Raspršivači sa nadražujućim sredstvom, mogu se upotrebiti radi odbijanja napada ili savlađivanja aktivnog otpora lica.

Upotrebom raspršivača sa nadražujućim sredstvom, u smislu ovog zakona, smatra se upotreba sprej doza punjenih suzavcem ili hemijskom materijom blažeg dejstva od suzavca odnosno posebno namenjene materije sa nepodnošljivim mirisom.

Elektromagnetna sredstva

Član 112

Elektromagnetna sredstva, mogu se upotrebiti radi odbijanja napada ili savlađivanja aktivnog otpora lica.

Upotrebom elektromagnetnih sredstava, u smislu ovog zakona, smatra se upotreba elektrošokera i električne palice, koji emituju elektromagnetni impuls kratkotrajnog dejstva.

Službena palica

Član 113

Službena palica može se upotrebiti radi odbijanja napada ili savlađivanja otpora lica, ako je upotreba fizičke snage bezuspešna ili se ne može postići zakoniti cilj.

Upotrebom službene palice smatra se zadavanje udaraca ili primena zahvata na telu lica.

Udarci službenom palicom ne smeju se zadati u predelu glave, vrata, kičmenog stuba, grudnog koša, trbušnog zida, genitalija i zglobova, osim ako su takvi udarci neophodno potrebni radi zaštite života i tela.

Sredstva za vezivanje

Član 114

Sredstva za vezivanje mogu se upotrebiti radi sprečavanja napada, otpora, bekstva ili samopovređivanja lica.

Upotrebom sredstava za vezivanje, po pravilu, smatra se vezivanje ruku lica ispred tela ili iza leđa.

Kada upotrebom sredstava za vezivanje iz stava 2. ovog člana nije postignuta svrha vezivanja mogu se vezati i noge.

Policijski službenik upotrebiće sredstva iz stava 1. ovog člana na način da sredstvo za vezivanje ne nanosi nepotrebnu telesnu bol ili povrede vezanom licu.

Specijalna vozila

Član 115

Specijalna vozila mogu se upotrebiti radi uspostavljanja narušenog javnog reda, zaprečavanja prolaska lica i radi upotrebe hemijskih sredstava i vatrenog oružja ugrađenog na ta vozila.

Upotrebom specijalnih vozila smatra se izbacivanje vode pod pritiskom sa ili bez hemijskih sredstava, upotreba ugrađenog vatrenog oružja, uklanjanje prepreka i zaprečavanje prolaska lica. Posade i specijalna vozila prilikom upotrebe, štiti potreban broj policijskih službenika.

Specijalnim vozilima smatraju se vozila za izbacivanje vode pod pritiskom, oklopna vozila sa ili bez ugrađene zaprečne ograde, helikopteri, vozila za uklanjanje prepreka i druga vozila posebne namene.

Ugrađena hemijska sredstva i vatreno oružje mogu se upotrebiti samo pod uslovima, utvrđenim ovim zakonom.

Službeni pas

Član 116

Službeni pas može da se upotrebi kao sredstvo prinude u slučajevima kad:

- 1) su ispunjeni uslovi za upotrebu fizičke snage ili službene palice;
- 2) su ispunjeni uslovi za upotrebu vatrenog oružja;
- 3) se uspostavlja narušeni javni red.

Upotrebom službenog psa smatra se puštanje psa prema licu i zaprečavanje psima prolaska lica.

Službeni pas može biti upotrebljen:

- 1) sa zaštitnom korpom i na povocu;
- 2) sa zaštitnom korpom i bez povoca;
- 3) bez zaštitne korpe i na povocu;

4) bez zaštitne korpe i bez povoca.

Službeni konj

Član 117

Službeni konj može da se upotrebi kao sredstvo prinude, kada su ispunjeni uslovi za upotrebu fizičke snage ili službene palice, radi uspostavljanja narušenog javnog reda ili zaprečavanja prolaska lica.

Upotrebom se smatra kretanje službenim konjem ili konjima prema licu ili licima radi njihovog razdvajanja, potiskivanja ili zaprečavanja prolaska lica.

Sredstva za zaprečavanje

Član 118

Sredstvima za zaprečavanje smatraju se sredstva za prinudno zaustavljanje vozila i sredstva za zaprečavanje prolaska lica.

Prilikom upotrebe, sredstva za zaprečavanje štiti potreban broj policijskih službenika, koje odredi njihov neposredni starešina.

Zaustavljanje vozila

Član 119

Sredstva za prinudno zaustavljanje vozila mogu se upotrebiti radi:

- 1) sprečavanja bekstva lica koje je zatečeno u vršenju krivičnog dela za koje se goni po službenoj dužnosti;
- 2) sprečavanja bekstva lica koje je lišeno slobode ili za koje postoji nalog za lišavanje slobode;
- 3) sprečavanja nezakonitog prelaska državne granice vozilom;
- 4) sprečavanja nedozvoljenog pristupa vozilu do objekta ili područja gde se nalaze lica koja policijski službenik obezbeđuje;
- 5) sprečavanja bekstva učesnika u saobraćaju koji je učinio teži prekršaj iz oblasti bezbednosti saobraćaja odnosno teži prekršaj sa elementima nasilja ili izazvao saobraćajnu nezgodu, a nije postupio po znaku policijskog službenika za zaustavljanje vozila.

Sredstvima za prinudno zaustavljanje vozila smatraju se uređaji za te namene, kao i bodljikave trake i druga namenska sredstva kojima se vozilo u pokretu može prinudno zaustaviti.

Ispred postavljenih sredstava za prinudno zaustavljanje vozila na odgovarajućoj udaljenosti u skladu sa propisima o bezbednosti saobraćaja na putevima, postavlja se propisana saobraćajna signalizacija, ako je to u datoj situaciji moguće.

Zaprečavanje prolaska lica

Član 120

Sredstva za zaprečavanje prolaska lica mogu se upotrebiti za presecanje i podelu prostora prilikom održavanja javnog reda i obezbeđivanja javnih skupova, za blokadu određenog prostora ili objekta, odnosno za ograničenje, zabranu ili usmeravanje kretanja lica na javnim mestima, određenim područjima ili pravcima.

Sredstvima za zaprečavanje prolaska lica smatraju se zaprečne ograde, specijalna vozila, službeni psi, službeni konji i druga namenska sredstva kojima se prolazak lica može zaprečiti.

Uređaji za izbacivanje mlazeva vode

Član 121

Uređaji za izbacivanje mlazeva vode mogu se upotrebiti samo pod uslovima utvrđenim za upotrebu sredstava prinude prema grupi lica, koja se protivpravno ponaša tako da može izazvati nasilje.

Uređaj za izbacivanje vode može se koristiti tako da izbacuje koncentrisani ili raspršen mlaz vode.

Koncentrisani mlaz vode se prema licima može upotrebiti na udaljenosti koja neće ugroziti njihov život.

Voda koju izbacuju uređaji iz stava 1. ovog člana, mora biti ekološki čista, a izuzetno može sadržati dozvoljene koncentracije neškodljivih hemijskih sredstava ili rastvora boje radi obeležavanja lica koja narušavaju javni red.

Hemijska sredstva

Član 122

Hemijska sredstva mogu se upotrebiti radi odbijanja napada i savlađivanja otpora koji se ne mogu obezbediti upotrebom fizičke snage i službene palice, radi uspostavljanja narušenog javnog reda, radi primoravanja lica da napusti zatvoreni prostor, za rešavanje talačkih situacija i u slučajevima kad su ispunjeni uslovi za upotrebu posebnih vrsta oružja i eksplozivnih sredstava ili za upotrebu vatrenog oružja utvrđenih ovim zakonom.

Upotrebom hemijskih sredstava smatra se korišćenje suzavaca za kratkotrajnu upotrebu i hemijskih materija blažeg dejstva, koji po prestanku dejstva ne ostavljaju posledice za psihofizičko i opšte zdravstveno stanje.

Pri upotrebi hemijskih sredstava u blizini dečjih i staračkih ustanova, bolnica, osnovnih škola i prometnih saobraćajnica i lako zapaljivih materijala preduzimaju se posebne mere zaštite.

Hemijska sredstva ne upotrebljavaju se prema licima koja se nalaze u blizini eksplozivno-zapaljivih materija, na velikoj visini i na sličnim mestima gde bi mogao biti ugrožen život ljudi.

Odluku o upotrebi hemijskih sredstava donosi rukovodilac koji neposredno, u skladu sa planom, rukovodi angažovanim snagama, a u slučaju da ne postoji plan, neophodno je pribavljanje saglasnosti direktora policije.

Posebne vrste oružja i sredstava

Član 123

Posebne vrste oružja i eksplozivnih sredstava mogu se upotrebiti samo ako su ispunjeni uslovi za upotrebu vatrenog oružja utvrđeni ovim zakonom, ukoliko je upotreba vatrenog oružja neuspešna ili se ne može postići zakoniti cilj.

Eksplozivna sredstva nije dozvoljeno upotrebiti prema maloletnim licima i licima u masi.

Odluku o upotrebi posebnih vrsta oružja i eksplozivnih sredstava donosi direktor policije, na osnovu prethodno pribavljene saglasnosti ministra.

Vatreno oružje

Član 124

Pri obavljanju policijskih poslova policijski službenik može upotrebiti vatreno oružje samo ako upotrebom drugih sredstava prinude ne može postići zakoniti cilj u izvršenju zadatka i kad je apsolutno nužno da od sebe ili drugog odbije istovremeni protivpravni napad kojim se ugrožava njegov ili život drugog lica.

Protivpravni napad kojim se ugrožava život policijskog službenika ili život drugog lica u smislu stava 1. ovog člana smatra se napad vatrenim oružjem, imitacijom vatrenog oružja, opasnim oruđem ili napad drugim predmetom odnosno napad na neki drugi način kojim se može ugroziti život policijskog službenika ili život drugog lica.

Napadom vatrenim oružjem na policijskog službenika u smislu stava 2. ovog člana smatra se i samo potezanje vatrenog oružja ili pokušaj da se ono potegne.

Potezanjem vatrenog oružja u smislu stava 3. ovog člana smatra se pokret vatrenim oružjem radi njegovog donošenja ili stavljanja u položaj za upotrebu, a pokušajem potezanja smatra se pokret učinjen prema vatrenom oružju.

Upotreba vatrenog oružja nije dozvoljena kad dovodi u opasnost život drugih lica, osim ako je upotreba vatrenog oružja jedino sredstvo za izvršenje zadatka iz stava 1. ovog člana.

Upotreba vatrenog oružja nije dozvoljena prema maloletnim licima, osim u slučaju kada je to jedini način za odbranu od neposrednog napada ili opasnosti.

Upozorenje pre upotrebe vatrenog oružja

Član 125

Pre upotrebe vatrenog oružja policijski službenik dužan je da licu prema kome će upotrebiti vatreno oružje izda naređenje "Stoj, policija, pucaću!".

U slučaju da lice ne postupi po naređenju, policijski službenik će ga upozoriti pucnjem u vazduh, ako se time ne ugrožava bezbednost ljudi.

Izuzetno od st. 1. i 2. ovog člana, policijski službenik upotrebiće vatreno oružje bez izdavanja naređenja i upozoravajućeg pucnja, ukoliko bi to dovelo u pitanje odbranu od napada ili otklanjanje opasnosti kojom se ugrožava njegov život ili život drugih lica.

Upotreba vatrenog oružja prema vozilu u pokretu

Član 126

Policijski službenik ne sme upotrebiti vatreno oružje prema vozilu u pokretu, osim ako se to vozilo koristi sa ciljem ugrožavanja života ili bezbednosti policijskog službenika ili drugog lica ili ako se iz tog vozila upotrebljava vatreno oružje sa ciljem ugrožavanja života ili bezbednosti policijskog službenika ili drugog lica.

Upotreba vatrenog oružja u gonjenju plovila

Član 127

Kada je neophodno da zaustavi plovilo koje goni na unutrašnjim vodama, policija može prema tom plovilu da upotrebí vatreno oružje da bi ga zaustavila i onemogućila bekstvo lica radi sprovođenja nadležnom organu samo ako to nije postigla upotrebom drugih trenutno raspoloživih sredstava.

Druga sredstva iz stava 1. ovog člana mogu biti zvučna i svetlosna signalizacija, verbalno upozorenje, izdavanje naređenja i pucnji upozorenja pod uslovom da ne predstavljaju opasnost za druga lica.

Vatreno oružje neće se upotrebiti ako to ugrožava život drugih ili ako to nije neophodno da se sačuva ili zaštiti nečiji život.

Upotreba vatrenog oružja prema životinjama

Član 128

Vatreno oružje može se upotrebiti prema životinjama samo kad od njih pretil neposredna opasnost od napada na život i telo lica ili opasnost od ugrožavanja života ili zdravlja ljudi.

VIII LJUDSKI RESURSI

Upravljanje ljudskim resursima

Član 129

Funkciju upravljanja ljudskim resursima u Ministarstvu obavlja organizaciona jedinica za ljudske resurse.

Funkcija upravljanja ljudskim resursima jednako se primenjuje u svim organizacionim jedinicama Ministarstva i obuhvata oblast rada koja podrazumeva izradu strategije i politika ljudskih resursa, analizu poslova, izradu kataloga radnih mesta i opisa poslova, sprovođenje konkursa, regrutaciju i selekciju kandidata, karijerni razvoj i ocenjivanje zaposlenih, obuku zaposlenih, kolektivno pregovaranje i odnose sa sindikatima, zdravstvenu i psihološku prevenciju, bezbednost i zdravlje na radu, radne odnose, zastupanja, disciplinske postupke, penzionisanja i sveobuhvatno praćenje indikatora kvaliteta upravljanja ljudskim resursima.

Pravila i način upravljanja ljudskim resursima propisuje ministar.

Član 130

Funkcija upravljanja ljudskim resursima ostvaruje se:

- 1) profesionalnim planiranjem, regrutacijom, selekcijom i edukacijom pri izboru i tokom rada zaposlenih u Ministarstvu;
- 2) kontinuiranim učenjem i jačanjem profesionalne etike, integriteta i kredibiliteta zaposlenih u Ministarstvu;
- 3) uspostavljanjem i razvojem sistema karijernog napredovanja zaposlenih u Ministarstvu, zasnovanom na principu upravljanja kompetencijama i učinkom;
- 4) kroz zaštitu i promovisanje ljudskih i manjinskih prava i sloboda i ravnopravnosti, kao i kroz primenu Kodeksa policijske etike.

Obuka, stručno osposobljavanje i usavršavanje

Član 131

Obuka zaposlenih u Ministarstvu, u smislu ovog zakona, a u svrhu karijernog razvoja, podrazumeva sticanje i unapređenje znanja, veština i stavova sa ciljem povećanja efikasnosti i efektivnosti u obavljanju policijskih i drugih unutrašnjih poslova.

Obuka iz stava 1. ovog člana sprovodi se u organizaciji organizacione jedinice nadležne za poslove upravljanja ljudskim resursima i planira se i realizuje kroz stručno osposobljavanje i usavršavanje, na osnovu iskazanih potreba organizacionih jedinica Ministarstva, kao i na osnovu rezultata dobijenih sistemom ocenjivanja.

Stručno osposobljavanje realizuje se putem osnovne policijske obuke, specijalističke obuke, obuke za nivo rukovođenja i policijske obuke osnovnog nivoa.

Stručno usavršavanje zaposlenih planira se i realizuje u skladu sa programom stručnog usavršavanja i u okviru drugih oblika stručnog usavršavanja.

Zaposleni u Ministarstvu imaju pravo da budu informisani o mogućnostima za stručno usavršavanje i osposobljavanje.

Ministarstvo može sprovođiti obuku, stručno osposobljavanje i usavršavanje trećih lica, u skladu sa zakonom.

Član 132

Polaznici koji uspešno završe osnovnu policijsku obuku dužni su da najmanje pet godina ostanu na radu u Ministarstvu, dok su polaznici koji uspešno završe specijalističku obuku ili obuku za licencu odnosno drugi vid specijalističkog sertifikata, dužni da ostanu najmanje tri godine na radu u Ministarstvu ili da naknade troškove stručnog osposobljavanja.

Kriterijume po kojima će se vršiti izbor kandidata za polaznike osnovne policijske obuke i druge oblike stručnog osposobljavanja, prava, obaveze i odgovornosti polaznika obuka, standarde stručnog osposobljavanja i usavršavanja, praćenje, ocenjivanje, polaganje završnog ispita i izdavanje uverenja, mentorski rad u osnovnoj i specijalističkoj obuci, samovrednovanje i vrednovanje osnovne i specijalističke obuke i stručnog usavršavanja, izdavačku delatnost, pružanje usluga prema trećim licima i druga pitanja u vezi sa obukom i druga prava, propisuje Vlada.

Član 133

Stručno osposobljavanje i usavršavanje u Ministarstvu ostvaruje se prema odgovarajućim programima i planovima obuka.

Program e i plan obuka iz stava 1. ovog člana, na predlog rukovodioca organizacione jedinice nadležne za ljudske resurse, donosi ministar uz prethodno pribavljenu saglasnost rukovodioca organizacione jedinice u sedištu Ministarstva, za čije potrebe se sprovodi obuka.

Na osnovu plana obuke, a u skladu sa programima iz stava 2. ovog člana, nadležna organizaciona jedinica za ljudske resurse izrađuje i sprovodi planove realizacije pojedinih oblika obuka.

Za potrebe stručnog osposobljavanja i usavršavanja, kao i za potrebe unapređenja rada, Ministarstvo ostvaruje saradnju sa naučnim i obrazovnim institucijama i bavi se naučno-istraživačkim radom i izdavačkom delatnošću.

Stručno obrazovanje

Član 134

Stručno obrazovanje za potrebe Ministarstva sprovodi se u skladu sa propisima u oblasti visokog obrazovanja.

Ministarstvo može policijskog službenika uputiti na obrazovanje ili usavršavanje u visokoškolsku ustanovu u zemlji ili u inostranstvu, u skladu sa potrebama Ministarstva.

Prava i obaveze Ministarstva i policijskog službenika koji se uputi na stručno obrazovanje uređuju se ugovorom.

Način i uslovi zasnivanja radnog odnosa

Način zasnivanja radnog odnosa

Član 135

Radni odnos u Ministarstvu zasniva se putem konkursa.

Radni odnos u Ministarstvu može se zasnovati samo na mestima koja su predviđena aktom o unutrašnjem uređenju i sistematizaciji radnih mesta, koja nisu popunjena i u slučajevima kada je popuna tog radnog mesta u skladu sa kadrovskim planom koji donosi ministar.

Izuzetno od stava 1. ovog člana radni odnos u Ministarstvu zasniva se bez konkursa u slučaju:

- 1) premeštaja državnog službenika po osnovu sporazuma o preuzimanju iz drugog državnog organa;
- 2) prijema kandidata koji su završili studije na visokoškolskim ustanovama koje se obrazuju u skladu sa posebnim studijskim programom za potrebe Ministarstva, a koji su tokom studija imali zaključen ugovor za bilo koju godinu studija, ili čije su studije finansirane iz budžeta Republike Srbije;
- 3) zasnivanja radnog odnosa supružnika i dece lica koji su izgubili život ili su ranjeni u ili povodom vršenja službene dužnosti, uz ispunjenost uslova za rad na određenom radnom mestu;
- 4) kada je aktom o unutrašnjem uređenju i sistematizaciji predviđeno da se konkurs ne sprovodi za pojedina radna mesta.

Postupanje u skladu sa stavom 3. ovog člana mora biti usklađeno sa kadrovskim planom.

Postupak i način sprovođenja konkursa propisuje Vlada.

Član 136

Ako je rukovodeće radno mesto upražnjeno, na predlog rukovodioca organizacione jedinice koji je nadležan da zahteva popunu upražnjenog radnog mesta, u roku od 30 dana od dana kada je mesto upražnjeno, organizaciona jedinica nadležna za upravljanje ljudskim resursima, po utvrđivanju ispunjenosti uslova za popunjavanje radnog mesta, raspisuje interni konkurs za popunu tog radnog mesta, koji se ističe na oglasnoj tabli organizacionih jedinica.

Do popune radnog mesta u skladu sa stavom 1. ovog člana - na to radno mesto raspoređuje se vršilac dužnosti, na predlog nadležnog rukovodioca.

Za vreme vršenja dužnosti rukovodioca zaposlenom pripadaju sva prava radnog mesta na koje se kao vršilac dužnosti raspoređuje, ako je to za njega povoljnije.

Uslovi za zasnivanje radnog odnosa

Član 137

Lice koje zasniva radni odnos u Ministarstvu, pored opštih uslova za zasnivanje radnog odnosa u državnom organu, mora da ispunjava i posebne uslove, i to:

- 1) da je državljanin Republike Srbije;
- 2) da ima prijavljeno prebivalište na teritoriji Republike Srbije - najmanje godinu dana neprekidno pre dana podnošenja prijave za zasnivanje radnog odnosa;
- 3) da ne postoje bezbednosne smetnje za obavljanje poslova u Ministarstvu;
- 4) da ispunjava uslove radnog mesta propisane aktom o unutrašnjem uređenju i sistematizaciji.

Za pojedina radna mesta utvrđena aktom iz člana 9. stav 2. i člana 22. stav 6. ovog zakona, može se propisati da lice koje zasniva radni odnos u Ministarstvu, ima isključivo državljanstvo Republike Srbije.

Prilikom zasnivanja radnog odnosa Ministarstvo vodi računa o nacionalnom sastavu stanovništva, odgovarajućoj zastupljenosti pripadnika nacionalnih manjina i poznavanju jezika i pisma koji je u službenoj upotrebi na teritoriji jedinice lokalne samouprave za koju je obrazovana organizaciona jedinica u kojoj lice zasniva radni odnos, radi postizanja pune ravnopravnosti između pripadnika nacionalne manjine i građana koji pripadaju većini.

Član 138

U radni odnos u Ministarstvo ne može se primiti lice kod koga se u postupku vršenja bezbednosne provere utvrdi postojanje bezbednosne smetnje.

Bezbednosna smetnja za prijem u radni odnos u Ministarstvu postoji ako:

- 1) se protiv lica vodi krivični postupak za krivična dela koja se gone po službenoj dužnosti;
- 2) je lice osuđivano zbog krivičnog dela za koje se goni po službenoj dužnosti;
- 3) je lice osuđivano na kaznu zatvora u trajanju od najmanje šest meseci;
- 4) je licu radni odnos u državnom organu prestao po osnovu pravnosnažne odluke nadležnog organa zbog teške povrede službene dužnosti, odnosno teže povrede radne dužnosti;
- 5) je licu radni odnos u pravnom licu sa javnim ovlašćenjima prestao zbog povrede radne obaveze ili nepoštovanja radne discipline;
- 6) je lice pravnosnažno kažnjeno za prekršaje iz oblasti javnog reda sa elementima nasilja i za prekršaje u oblasti propisa kojima se uređuje nabavljanje, držanje i nošenje oružja i municije;
- 7) lice svojim navikama, ponašanjem ili sklonostima ukazuje da neće biti dostojno za rad u Ministarstvu;
- 8) lice koje se proverava u postupku bezbednosne provere o sebi daje neistinite podatke, radi prikrivanja činjenica koje bi predstavljale bezbednosnu smetnju.

Odredbe stava 2. ovog člana shodno se primenjuju i za angažovanje za rad u Ministarstvu van radnog odnosa, kao i za prijem kandidata na osnovnu policijsku i osnovnu obuku vatrogasno-spasilačkih jedinica i prijem kandidata za upis na visokoškolsku ustanovu za potrebe policijskog obrazovanja.

Podaci iz stava 2. ovog člana se prikupljaju u postupku vršenja bezbednosne provere.

Član 139

Ministarstvo vodi jedinstvenu kadrovsku evidenciju policijskih službenika, drugih zaposlenih i kandidata koja se primaju u radni odnos u Ministarstvu, u skladu sa propisom kojim se uređuju evidencije i obrada podataka u oblasti unutrašnjih poslova.

Bezbednosna provera i utvrđivanje postojanja bezbednosnih smetnji

Član 140

Ocenu o postojanju ili nepostojanju bezbednosne smetnje, uz obrazloženje, daje rukovodilac organizacione jedinice koja je vršila bezbednosnu proveru. Ocena sa obrazloženjem dostavlja se podnosiocu zahteva za vršenje bezbednosne provere, a licu na koje se odnosi, na lični zahtev, daje se na uvid.

Ocenu o postojanju ili nepostojanju bezbednosne smetnje, uz obrazloženje, u slučaju vršenja bezbednosnih provera za policijske službenike Službe za bezbednost i zaštitu podataka daje posebna komisija iz člana 141. stav 11. ovog zakona.

Prikupljeni podaci ne mogu se koristiti u druge svrhe.

Nivoi bezbednosnih provera

Član 141

Bezbednosna provera vrši se na tri različita nivoa.

Prvi nivo bezbednosne provere vrši se za lica iz člana 102. ovog zakona.

Prvi nivo bezbednosne provere podrazumeva obradu podataka iz službenih evidencija Ministarstva i prikupljanje podataka neposrednim operativno-terenskim radom.

Drugi nivo bezbednosne provere vrši se za rukovodioce srednjeg nivoa, na period od pet godina.

Drugi nivo bezbednosne provere podrazumeva obradu podataka iz stava 3. ovog člana, kao i potpunu proveru podataka iz evidencija drugih državnih organa, organa državne uprave, organa autonomne pokrajine, organa jedinica lokalne samouprave i imaoća javnih ovlašćenja.

Treći nivo bezbednosne provere vrši se za lica na položaju i postavljena lica, odnosno rukovodioce visokog i strateškog nivoa u Ministarstvu, na period od četiri godine.

Treći nivo bezbednosne provere podrazumeva obradu podataka iz st. 3. i 5. ovog člana, kao i podataka iz evidencija drugih službi bezbednosti.

Bezbednosne provere mogu se vršiti i na kraći period u slučaju sumnje da postoje bezbednosne smetnje, kao i u drugim slučajevima propisanim zakonom.

Drugi i treći nivo bezbednosne provere vrši Sektor unutrašnje kontrole.

Bezbednosnu proveru za policijske službenike Sektora unutrašnje kontrole vrši Služba za bezbednost i zaštitu podataka.

Bezbednosnu proveru za policijske službenike Službe za bezbednost i zaštitu podataka vrši posebna komisija koja se obrazuje aktom ministra.

Način vršenja bezbednosnih provera

Član 142

Lice nad kojim se vrši bezbednosna provera daje saglasnost za vršenje bezbednosne provere popunjavanjem i potpisivanjem Upitnika o identifikacionim podacima (u daljem tekstu: Upitnik).

Saglasnost iz stava 1. ovog člana odnosi se na proveru i obradu podataka koji su u vezi sa pitanjima iz Upitnika, kao i na primenu postupaka koji su za vršenje bezbednosne provere propisani ovim zakonom.

Izuzetno, saglasnost iz stava 1. ovog člana nije potrebna kada se vrši bezbednosna provera za zaposlene, kao i za pristup određenim objektima, odnosno mestima pod posebnom bezbednosnom zaštitom i za provere lica koja stanuju, rade ili borave po drugom osnovu u neposrednom okruženju lica i objekata koja se bezbednosno štite.

Ukoliko lice iz stava 1. ovog člana odbije da popuni i potpiše Upitnik, smatraće se da je odustalo od postupka zasnivanja radnog odnosa, prijema na obuku za obavljanje poslova policijskih službenika, upisa na visokoškolsku ustanovu za potrebe policijskog obrazovanja ili ostvarivanja prava po drugom propisu.

Upitnik iz stava 1. ovog člana, u zavisnosti od nivoa bezbednosne provere, može sadržati sledeće podatke: ime i prezime, kao i prethodna imena i prezimena; jedinstveni matični broj građana; datum i mesto rođenja; državljanstvo, prethodna državljanstva i dvojna državljanstva; prebivalište i boravište, kao i prethodna prebivališta; bračni status i porodično stanje lica; stručna sprema i zanimanje; podaci o radnom mestu i prethodnim zaposlenjima (posebno o prestancima radnog odnosa zbog povrede radne obaveze u pravnom licu sa javnim ovlašćenjima ili nepoštovanja radne discipline); podaci u vezi sa izvršenjem vojne obaveze; podaci o krivičnom i prekršajnom kažnjavanju i krivičnim i prekršajnim postupcima koji su u toku; podaci o disciplinskim postupcima i izrečenim disciplinskim merama; kontakti sa stranim policijskim organizacijama, stranim službama bezbednosti i obavешtajnim službama, kao i podaci o članstvu ili učešću u aktivnostima organizacija čije su aktivnosti ili ciljevi zabranjeni; podaci o prethodnim bezbednosnim proverama i podaci o bezbednosnim proverama kojima raspolažu druge službe bezbednosti; podaci o odgovornosti za povredu propisa koji se odnose na tajnost podataka; podaci o pravu svojine na stvarima upisanim u javni registar; medicinski podaci u vezi sa bolestima zavisnosti, odnosno duševnim bolestima; podaci za kontakt (broj telefona i elektronska adresa).

Izgled i sadržinu obrasca Upitnika popisuje ministar.

Zahtev za pokretanje postupka bezbednosne provere za kandidate za prijem u radni odnos ili za angažovanje van radnog odnosa u Ministarstvu, za prijem kandidata na osnovnu policijsku obuku i osnovnu obuku vatrogasno-spasilačkih jedinica i prijem kandidata za upis na visokoškolsku ustanovu za potrebe policijskog obrazovanja, podnosi organizaciona jedinica Ministarstva nadležna za ljudske resurse.

Zahtev za vršenje bezbednosnih provera po zahtevu drugih organa, odnosno pravnih lica, podnose ti organi, odnosno lica, u skladu sa posebnim zakonom.

Zahtev za pokretanje postupka bezbednosne provere iz ovog člana sa Upitnikom dostavlja se na postupanje nadležnoj organizacionoj jedinici Direkcije policije prema mestu prebivališta lica koje se proverava.

Radi utvrđivanja kontinuiteta ispunjenosti uslova za rad u Ministarstvu, zahtev za pokretanje postupka bezbednosne provere za zaposlene, podnosi njihov neposredni rukovodilac, odnosno rukovodilac organizacione jedinice u koju je zaposleni upućen, ukoliko postoje osnovi sumnje da kod zaposlenog postoje bezbednosne smetnje.

Zahtev iz stava 10. ovog člana mogu da podnesu i policijski službenici Sektora unutrašnje kontrole i Službe za bezbednost i zaštitu podataka.

Zahtev za pokretanje postupka bezbednosne provere iz stava 10. ovog člana, dostavlja se na postupanje organizacionoj jedinici odnosno posebnoj komisiji iz člana 141. stav 11. ovog zakona, u čijoj su nadležnosti ti poslovi.

Za pojedina radna mesta u Ministarstvu utvrđena aktom iz člana 9. stav 2. ovog zakona, u postupku vršenja bezbednosne provere obavezno je poligrafsko ispitivanje.

Član 143

U postupku vršenja bezbednosne provere, pored podataka iz Upitnika iz člana 142. stav 1. ovog zakona, prikupljaju se i proveravaju podaci o osobama sa kojima lice koje se proverava živi u zajedničkom domaćinstvu, uz njihovu pisanu saglasnost, kao i ostali podaci od značaja za utvrđivanje bezbednosne smetnje.

Ukoliko lice iz stava 1. ovog člana odbije da da pisanu saglasnost primenjuje se član 142. stav 4. ovog zakona.

Član 144

Bezbednosna provera, po pravilu, vrši se prema mestu prebivališta, boravišta, zaposlenja, školovanja i drugim mestima na kojima se lice koje se proverava kreće, na sledeći način:

- 1) neposrednim razgovorom sa licem koje se proverava;
- 2) neposrednim opažanjem policijskog službenika koji vrši bezbednosnu proveru;
- 3) neposrednim razgovorima sa drugim osobama po proceni policijskog službenika koji vrši proveru;
- 4) uvidom u javne podatke, službene evidencije i zbirke podataka koje vode nadležni organi i ustanove;
- 5) proverom podataka na osnovu međunarodne policijske saradnje;
- 6) po potrebi, proverom podataka preko drugih službi bezbednosti, u skladu sa zakonom.

Ako lice ne stupi na rad u roku od jedne godine od dana obavljene bezbednosne provere, nadležna organizaciona jedinica koja sprovodi postupak zasnivanja radnog odnosa, dužna je da zahteva ponovnu bezbednosnu proveru.

Za vršenje bezbednosnih provera iz člana 102. stav 4. tač. 5), 6) i 7) plaća se taksa u skladu sa posebnim zakonom.

Izjava o dužnostima i pravima i polaganje zakletve

Član 145

Policijski službenik dužan je prilikom prijema u službu da prihvati i potpiše izjavu o dužnostima i pravima policijskih službenika.

Na Dan policije, policijski službenici primljeni u službu u prethodnoj godini, polažu zakletvu koja glasi: "*Zaklinjem se da ću se dosledno pridržavati Ustava i zakona u vršenju policijskih poslova i da ću sve svoje snage posvetiti očuvanju bezbednosti, zaštiti ljudskih i manjinskih prava i sloboda i savesno i odgovorno služiti građanima Republike Srbije*".

Način polaganja zakletve policijskih službenika propisuje ministar.

Pripravnici

Član 146

Pripravnik je lice koje prvi put zasniva radni odnos u struci i osposobljava se za samostalan rad ili lice koje je završilo osnovnu policijsku obuku.

Pripravnik zasniva radni odnos u svojstvu pripravnika posle sprovedenog javnog konkursa.

Pripravnik stiče status policijskog službenika po završenom pripravnničkom stažu i položenom stručnom ispitu.

Tokom pripravnčkog staža, pripravnik za policijskog službenika u statusu ovlašćenog službenog lica obavezan je da završi policijsku obuku osnovnog nivoa najkasnije u roku od jedne godine od dana zasnivanja radnog odnosa.

Pripravniku prestaje radni odnos ako u propisanom roku ne položi stručni ispit.

Program, postupak i način stručnog osposobljavanja pripravnika i polaganje stručnog ispita propisuje Vlada.

Vrste radnih mesta policijskih službenika

Član 147

Radna mesta policijskih službenika dele se na rukovodeća i izvršilačka radna mesta.

Član 148

Rukovodeća radna mesta policijskih službenika klasifikuju se u četiri kategorije u zavisnosti od složenosti poslova, obrazovanja, čina/zvanja, stepena odgovornosti i ovlašćenja za donošenje odluka, kao i samostalnosti u radu, i to na rukovodeća radna mesta:

- 1) strateškog nivoa;
- 2) visokog nivoa;
- 3) srednjeg nivoa;
- 4) operativnog nivoa.

Radna mesta iz stava 1. ovog člana podrazumevaju poslove rukovođenja i komandovanja, koja obuhvataju: planiranje, organizovanje, koordinaciju, kontrolu, ocenjivanje, analiziranje, vrednovanje rada i informisanje, kao i druge poslove od značaja za rukovođenje i komandovanje na zahtevanom nivou kompetencija.

Radna mesta iz stava 1. ovog člana, kao i izvršilačka radna mesta su sva radna mesta koja podrazumevaju neposredno obavljanje policijskih i drugih unutrašnjih poslova, kao i napredovanje u okviru odgovarajućeg raspona čina/zvanja.

Napredovanje u okviru odgovarajućeg raspona čina/zvanja vrši se u skladu sa uslovima iz člana 165. ovog zakona.

Merila za raspored radnih mesta iz stava 1. ovog člana, propisuje Vlada.

Direktor policije

Član 149

Direktora policije postavlja Vlada na pet godina, na predlog ministra, po sprovedenom javnom konkursu i na način predviđen propisima o radnim odnosima koji važe za Ministarstvo.

Direktor policije može biti izabran u najviše dva uzastopna mandata.

Vlada može, na predlog ministra, postaviti direktora policije na drugi uzastopni mandat bez javnog konkursa.

Direktor policije može biti lice koje:

- 1) ispunjava opšte uslove za rad u državnim organima predviđene zakonom;
- 2) ispunjava posebne uslove propisane ovim zakonom i aktom iz člana 9. stav 2. ovog zakona;
- 3) ima stečeno visoko obrazovanje sa najmanje 300 ESPB;
- 4) ima najmanje 15 godina navršenog rada na policijskim poslovima, na rukovodećim radnim mestima.

Mandat direktora policije prestaje protekom vremena na koje je izabran, prestankom ispunjavanja uslova za izbor direktora policije, prestankom radnog odnosa po sili zakona i iz drugih razloga u skladu sa zakonom, ostavkom ili razrešenjem.

Direktora policije razrešava Vlada, na obrazloženi predlog ministra, ako ne ostvari rezultate rada u okviru kompetencija propisanih za to radno mesto.

Direktor policije ima zamenika.

Zamenik direktora policije može biti lice koje ispunjava uslove iz stava 3. ovog člana.

Za raspoređivanje i razrešenje zamenika direktora policije primenjuju se pravila koja važe za raspoređivanje i razrešenje rukovodilaca strateškog i visokog nivoa Direkcije policije.

Raspoređivanje i razrešenje rukovodilaca strateškog i visokog nivoa Direkcije policije

Član 150

Rukovodioci strateškog i visokog nivoa Direkcije policije raspoređuju se po sprovedenom internom konkursu.

Rukovodilac iz stava 1. ovog člana raspoređuje se i razrešava rešenjem koje donosi ministar na predlog direktora policije, a na osnovu izveštaja i rangiranja kandidata po sprovedenom internom konkursu.

Rukovodilac iz stava 1. ovog člana razrešava se ukoliko ne ostvaruje rezultate rada u okviru kompetencija radnog mesta.

Ministar može da zatraži od direktora policije predlog za raspoređivanje rukovodioca iz stava 1. ovog člana u slučaju da je to radno mesto nepopunjeno duže od šest meseci, odnosno predlog za razrešenje rukovodioca iz stava 1. ovog člana u slučaju da isti ne ostvaruje rezultate rada u okviru kompetencija radnog mesta.

Predlog iz stava 4. ovog člana direktor policije je u obavezi da dostavi ministru u roku od tri meseca.

Raspoređivanje i razrešenje rukovodilaca srednjeg i operativnog nivoa Direkcije policije

Član 151

Rukovodioci srednjeg i operativnog nivoa Direkcije policije raspoređuju se po sprovedenom internom konkursu.

Rukovodioca iz stava 1. ovog člana rešenjem raspoređuje direktor policije, na predlog neposrednog višeg rukovodioca, a na osnovu izveštaja i rangiranja kandidata po sprovedenom internom konkursu.

Rukovodioca iz stava 1. ovog člana rešenjem razrešava direktor policije po predlogu neposredno višeg rukovodioca, ukoliko ne ostvari rezultate rada u okviru kompetencija radnog mesta.

Informisanje o slobodnim radnim mestima

Član 152

Zaposleni imaju pravo da budu informisani, putem oglasne table u organizacionim jedinicama, o slobodnim radnim mestima u Ministarstvu za koja je utvrđeno da postoji potreba za popunom.

Rukovodioci odgovarajućih organizacionih jedinica dužni su da o svakoj činjenici koja je od uticaja na popunjenost radnih mesta u organizacionoj jedinici kojom rukovode, odmah obaveste organizacionu jedinicu nadležnu za poslove ljudskih resursa.

Zaposleni su dužni da o svakoj nameri promene radnog mesta u Ministarstvu obaveste neposrednog rukovodioca.

Radno vreme

Organizacija rada

Član 153

Policija je organizovana tako da se policijski poslovi obavljaju 24 časa dnevno.

Radni dan, po pravilu, traje osam časova. Radna nedelja traje pet radnih dana, odnosno 40 časova.

Izuzetno od stava 2. ovog člana, za pojedine policijske službenike, u zavisnosti od potreba službe, i skladu sa lokalnim prilikama, odnosno kada se rad obavlja u smenama, noću ili kad priroda posla i organizacija rada to zahteva, ministar može propisati i drugačiju organizaciju rada.

Poseban raspored rada

Član 154

Policijski službenik dužan je u obavljanju policijskih poslova da radi po posebnom rasporedu rada (dnevnom ili nedeljnom) koji određuje neposredni rukovodilac.

Neposredni rukovodilac iz stava 1. ovog člana dužan je da obavesti policijskog službenika o rasporedu i promeni rasporeda radnog vremena najmanje 24 sata pre promene rasporeda radnog vremena.

Poseban raspored rada u smislu stava 1. ovog člana podrazumeva:

- 1) rad u smenama;
- 2) rad u turnusu;
- 3) rad subotama, nedeljama, praznicima i drugim neradnim danima;
- 4) rad noću;
- 5) učestalu neredovnost;
- 6) prekovremeni rad;
- 7) pripravnost za rad;
- 8) rad i boravak na terenu;
- 9) angažovanje interventnog karaktera.

Rad u smeni, odnosno obavljanje posla naizmenično u periodima prepodnevnog (prva smena), poslepodnevnog (druga smena) i noćnog dela dana (treća smena), u smislu ovog zakona, podrazumeva redovan radni ciklus gde zaposleni u toku kalendarskog meseca, u okviru redovnog mesečnog fonda radnih sati, svoj posao obavlja naizmenično u jednom od navedenih osmočasovnih ciklusa dana (u prvoj, drugoj ili trećoj osmočasovnoj smeni), a na radnom mestu za koje je određeno da se radna aktivnost vrši punih 24 časa.

Rad u turnusu, u smislu ovog zakona, podrazumeva redovan radni ciklus gde policijski službenik u toku kalendarskog meseca, u okviru redovnog mesečnog fonda radnih sati, svoj posao obavlja naizmenično u periodima dužim ili kraćim od osam časova, a na radnom mestu za koje je određeno da se radna aktivnost vrši punih 24 časa (12-24 - 12-48 ili sl.).

Rad noću, u smislu ovog zakona, podrazumeva redovan radni ciklus gde policijski službenik u toku kalendarskog meseca, u okviru redovnog mesečnog fonda radnih sati, svoj posao obavlja u vremenu od 22 časa do 6 časova narednog dana.

Učestala neredovnost, odnosno obavljanje posla u učestalim neredovnostima, u smislu ovog zakona, podrazumeva redovan radni ciklus gde policijski službenik u toku kalendarskog meseca, u okviru redovnog mesečnog fonda radnih sati, svoj posao obavlja naizmenično u periodima gde nije moguće unapred utvrditi vreme radnog angažovanja, a na radnom mestu za koje je određeno da se radna aktivnost vrši punih 24 časa.

Rad i boravak na terenu, u smislu ovog zakona, podrazumeva rad i boravak policijskog službenika u terenskim uslovima života i rada, ili rad i boravak zaposlenog van mesta rada, radi obavljanja policijskih poslova i zadataka ili sprovođenja obuke. Posebnim rasporedom rada planira se organizacija radnog vremena i dnevni odmor tokom rada i boravka na terenu.

Angažovanje interventnog karaktera, u smislu ovog zakona, podrazumeva rad i boravak policijskog službenika van redovnog mesta rada u odgovarajućoj formaciji na odgovarajućoj lokaciji, sa određenim zadatkom, u skladu sa odobrenim planom takvog angažovanja.

Kada razlozi bezbednosti ili prirode posla to zahtevaju, policijski službenici koji rade i borave na terenu, odnosno koji su interventno angažovani, ne mogu napuštati objekat smeštaja, odnosno prostor angažovanja.

U smislu ovog zakona, dnevni odmor za vreme boravka na terenu ne smatra se radnim vremenom, niti pripravnosću za rad, niti policijskom službeniku pripada pravo na uvećanje plate po ovom osnovu.

Prekovremeni rad

Član 155

Prekovremeni rad, u smislu ovog zakona, podrazumeva rad duži od punog radnog vremena u slučaju više sile, iznenadnog povećanja obima posla i u drugim slučajevima kada je neophodno da se u određenom roku završi posao koji nije planiran.

Policijski službenik, po pravilu, ne može da radi duže od 12 časova dnevno, uključujući i prekovremeni rad, pri čemu sam prekovremeni rad ne može da traje duže od osam sati nedeljno.

Ako policijski službenik provede na radu neprekidnih 12 časova dnevno, prekovremeni rad može trajati najduže do okončanja započetog posla, a maksimalno do dodatnih četiri sata prekovremenog rada.

U slučaju saglasnosti rukovodioca i policijskog službenika i u obostranom dogovoru oko rasporeda radnog vremena, prekovremeni časovi mogu se tromesečno obračunati kao slobodni časovi u odnosu 1:2, koji se mogu iskoristiti najkasnije u roku od šest meseci od proteka tromesečja u kome su utvrđeni.

Rukovodilac je dužan da u slučaju prekovremenog rada obezbedi policijskom službeniku prevoz, odnosno naknadi troškove prevoza od mesta stanovanja do mesta obavljanja prekovremenog rada i obratno.

Pripravnost

Član 156

Policijski službenik u obavezi je pripravnosti kada okolnosti posla i zadataka to zahtevaju.

Pripravnost podrazumeva obavezu policijskog službenika da se, van radnog vremena, u skladu sa posebnim rasporedom rada ili nalogom za pripravnost, nalazi u stanju potrebnog stepena spremnosti koje omogućava da se na poziv ovlašćenog rukovodioca odazove pozivu na rad u određenom vremenskom periodu i na određenom mestu.

Način određivanja pripravnosti, sadržinu i izgled naloga za pripravnost propisuje ministar.

Član 157

Rad policijskog službenika koji je iz pripravnosti pozvan da obavi posao ili zadatak računa se kao prekovremeni rad.

Preraspodela radnog vremena

Član 158

Neposredni rukovodilac može da izvrši preraspodelu radnog vremena kada to zahteva priroda delatnosti, organizacija rada, bolje korišćenje sredstava rada, racionalnije korišćenje radnog vremena i izvršenje određenog službenog zadatka u utvrđenim rokovima.

Preraspodela radnog vremena vrši se u skladu sa propisima o radu.

Član 159

Policijskom službeniku koji radi po posebnom rasporedu radnog vremena u smislu ovog zakona, korišćenje nedeljnog odmora može se odrediti na drugi način i u drugom periodu, pod uslovom da mu se dnevni i nedeljni odmor obezbedi u obimu utvrđenom zakonom u roku koji ne može da bude duži od 30 dana.

Odmor u toku dnevnog rada

Član 160

Policijski službenik koji radi u redovnom režimu radnog vremena ima pravo na odmor u toku dnevnog rada u trajanju od 30 minuta.

Policijski službenik koji radi najmanje deset časova dnevno, ima pravo na odmor u toku rada u trajanju od 45 minuta.

Odmor iz st. 1. i 2. ovog člana ne može da se koristi na početku i na kraju radnog vremena.

Vreme odmora iz st. 1. i 2. ovog člana uračunava se u radno vreme.

Odmor iz st. 1. i 2. ovog člana organizuje se na način kojim se obezbeđuje da se rad ne prekida, ako priroda posla ne dozvoljava prekid rada, kao i ako se radi sa strankama.

Član 161

Neposredni rukovodilac dužan je da prilikom organizacije noćnog rada i rada u smenama policijskim službenicima osigura dnevni odmor od najmanje 12 časova neprekidno.

Kada je policijske poslove potrebno obavljati u neprekidnom trajanju, redovno radno vreme policijskih službenika koji obavljaju takve poslove može trajati duže od osam časova u periodu od 24 časa, ali ne duže od 12 časova.

Član 162

O rasporedu rada policijskih službenika vodi se evidencija.

Način na koji se policijskom službeniku određuje rad po posebnom rasporedu propisuje ministar.

Rad duži od punog radnog vremena, odnosno prekovremenog rada

Član 163

Izuzetno, zaposleni, a naročito policijski službenik dužan je da po nalogu nadležnog rukovodioca poslove obavlja i duže od punog radnog vremena odnosno vremena utvrđenog za prekovremeni rad, ako je to neophodno za uspešno i pravovremeno obavljanje službenog posla, kojim se obezbeđuje neposredna zaštita života i zdravlja fizičkih lica ili zaštita imovine velike vrednosti ili šticeenog objekta, i ako zaposleni, odnosno policijski službenik na to pristane - a najduže dok ne prestane neposredno ugrožavanje odnosno dok mu se ne obezbedi zamena.

Odlaganje ili prekidanje godišnjeg odmora

Član 164

Rukovodilac unutrašnje organizacione jedinice Ministarstva ili lice koje on ovlasti može zaposlenom da odloži ili prekine korišćenje godišnjeg odmora uz pisano obrazloženje u svakom trenutku u toku korišćenja ili do otpočinjanja godišnjeg odmora, a radi obavljanja poslova koji ne trpe odlaganje, pri čemu se vodi računa o odgovornom fiskalnom upravljanju, racionalnosti, funkcionalnosti i efikasnosti.

U slučaju iz stava 1. ovog člana zaposleni ima pravo na naknadu stvarnih troškova prouzrokovanih odlaganjem, odnosno prekidom godišnjeg odmora.

Karijerni razvoj policijskih službenika

Član 165

U skladu sa sistemom karijernog razvoja policijskih službenika:

- 1) određivanje čina/zvanja vrši se prema poslovima radnog mesta na koje se zaposleni raspoređuje ili premešta;
- 2) za sticanje narednog čina/zvanja u okviru izvršilačkih radnih mesta i u okviru istog nivoa rukovođenja potrebno je da se ispuni uslov odgovarajućeg stepena obrazovanja, potrebnih godina staža provedenih u prethodnom činu/zvanju, uspešno završene stručne obuke za čin/zvanje, kao i odgovarajuće godišnje ocene;
- 3) za sticanje narednog čina/zvanja neposredno višeg nivoa rukovođenja potrebno je da se ispuni uslov odgovarajućeg stepena obrazovanja, potrebnih godina staža provedenih u prethodnom činu/zvanju, obuku za odgovarajući nivo rukovođenja i uspešno položen stručni ispit za čin/zvanje, kao i odgovarajuće godišnje ocene;
- 4) za prelazak na operativni odnosno neposredno viši nivo rukovođenja, u stečenom činu/zvanju, potrebna je obuka za odgovarajući nivo rukovođenja i uspešno položen stručni ispit za neposredno viši nivo rukovođenja;

5) čin generala policije stiče se u skladu sa pravilima karijernog razvoja policijskih službenika za određena rukovodeća radna mesta strateškog i visokog nivoa.

Vreme provedeno u činu/zvanju sa nižom stručnom spremom ne uračunava se prilikom izračunavanja vremena potrebnog za napredovanje.

U godine staža potrebne za napredovanje u naredni čin/zvanje računa se isključivo vreme provedeno na radnom mestu u prethodnom činu/zvanju.

Karijerno napredovanje je deo karijernog razvoja i podrazumeva horizontalno i vertikalno napredovanje.

Način određivanja i sticanja čina/zvanja u Ministarstvu i druga pitanja u vezi sa njihovim korišćenjem, odnosno karijernim razvojem, propisuje Vlada, u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Činovi i zvanja policijskih službenika i pripadnika vatrogasno-spasilačkih jedinica

Član 166

Policijski službenici u statusu ovlašćenih službenih lica imaju sledeće činove:

- 1) sa srednjom stručnom spremom - mlađi vodnik policije, vodnik policije i vodnik I klase policije;
- 2) sa visokim obrazovanjem na osnovnim akademskim studijama u obimu od najmanje 180 ESPB bodova, osnovnim strukovnim studijama, odnosno na studijama u trajanju do tri godine - zastavnik policije, zastavnik I klase policije i potporučnik policije;
- 3) sa visokim obrazovanjem na osnovnim akademskim studijama u obimu od najmanje 240 ESPB bodova, master akademskim studijama, specijalističkim akademskim studijama, specijalističkim strukovnim studijama, master strukovnim studijama, odnosno na osnovnim studijama u trajanju od najmanje četiri godine ili specijalističkim studijama na fakultetu - poručnik policije, kapetan policije, major policije, potpukovnik policije, pukovnik policije i general policije.

Policijski službenici u statusu lica na posebnim dužnostima imaju sledeća zvanja:

- 1) sa srednjom stručnom spremom - mlađi policijski referent, policijski referent i viši policijski referent;
- 2) sa visokim obrazovanjem na osnovnim akademskim studijama u obimu od najmanje 180 ESPB bodova, osnovnim strukovnim studijama, odnosno na studijama u trajanju do tri godine - mlađi policijski saradnik, policijski saradnik i samostalni policijski saradnik;
- 3) sa visokim obrazovanjem na osnovnim akademskim studijama u obimu od najmanje 240 ESPB bodova, master akademskim studijama, specijalističkim akademskim studijama, specijalističkim strukovnim studijama, master strukovnim studijama, odnosno na osnovnim studijama u trajanju od najmanje četiri godine ili specijalističkim studijama na fakultetu - viši policijski saradnik, mlađi policijski savetnik, policijski savetnik, samostalni policijski savetnik, viši policijski savetnik i glavni policijski savetnik.

Pripadnici vatrogasno-spasilačkih jedinica imaju sledeće činove:

- 1) sa srednjom stručnom spremom - mlađi vodnik vatrogasac, vodnik vatrogasac i vodnik I klase vatrogasac;
- 2) sa visokim obrazovanjem na osnovnim akademskim studijama u obimu od najmanje 180 ESPB bodova, osnovnim strukovnim studijama, odnosno na studijama u trajanju do tri godine - mlađi zastavnik vatrogasac, zastavnik vatrogasac i zastavnik I klase vatrogasac;
- 3) sa visokim obrazovanjem na osnovnim akademskim studijama u obimu od najmanje 240 ESPB bodova, master akademskim studijama, specijalističkim akademskim studijama, specijalističkim strukovnim studijama, master strukovnim studijama, odnosno na osnovnim studijama u trajanju od najmanje četiri godine ili specijalističkim studijama na fakultetu - potporučnik vatrogasac, poručnik vatrogasac, kapetan vatrogasac, major vatrogasac, potpukovnik vatrogasac i pukovnik vatrogasac.

Ocenjivanje rada

Član 167

Rad zaposlenih u Ministarstvu ocenjuje se godišnje, u dva ciklusa sa jednom zaključnom ocenom.

pozitivne ocene jesu "dovoljan - 2", "dobar - 3", "ističe se - 4" i "naročito se ističe - 5", a negativna ocena je "nedovoljan - 1".

Napredovanje iz člana 165. ovog zakona, može se ostvariti na osnovu trogodišnje prosečne ocene koja ne može biti niža od "ističe se - 4".

Merila i način ocenjivanja policijskih službenika i drugih zaposlenih u Ministarstvu propisuje Vlada.

Nespojivi poslovi i delatnosti sa policijskim poslovima

Član 168

Zaposleni u Ministarstvu mogu obavljati poslove i delatnosti van radnog vremena, odnosno obavljati dodatni rad, uz odobrenje rukovodioca organizacione jedinice u kojoj je zaposleni raspoređen, pod uslovom da ti poslovi i delatnosti, odnosno dodatni rad, nisu propisani zakonom kojim se uređuju prava i dužnosti državnih službenika kao nespojivi poslovi i delatnosti, odnosno da mogu izazvati sukob interesa ili uticati na nepristrasnost u radu.

Izuzetno od člana 42. ovog zakona, prilikom obavljanja poslova i delatnosti, odnosno dodatnog rada, iz stava 1. ovog člana, zaposleni se ne mogu pozivati na status policijskih službenika ili zaposlenih u Ministarstvu, niti se mogu koristiti službenom legitimacijom, oružjem i drugim sredstvima Ministarstva i ne mogu ostvarivati prava iz osiguranja od povrede na radu u Ministarstvu.

U slučaju potrebe, zaposleni je dužan da prekine dodatni rad i stavi se na raspolaganje organizacionoj jedinici Ministarstva u kojoj je raspoređen.

O svim saznanjima do kojih dođu prilikom vršenja dodatnog rada, a koja se odnose na izvršenje krivičnih dela, prekršaja ili drugih protivpravnih postupanja i ponašanja, zaposleni su dužni da odmah obaveste neposrednog rukovodioca i događaj prijave nadležnoj organizacionoj jedinici Ministarstva.

Pravo na sindikalno, profesionalno i drugo organizovanje i delovanje

Član 169

Policijski službenici i ostali zaposleni imaju pravo na sindikalno, profesionalno i drugo organizovanje i delovanje na zakonom utvrđen način.

Policijski službenici ne mogu biti članovi političkih stranaka, ne mogu se stranački organizovati, niti politički delovati u Ministarstvu.

Policijski službenici ne mogu u uniformi prisustvovati stranačkim i drugim političkim skupovima, izuzev ako su radno angažovani.

Postupanje suprotno odredbama iz st. 2. i 3. ovog člana osnov je za pokretanje postupka za utvrđivanje disciplinske odgovornosti u smislu odredbi ovog zakona kojima se uređuje disciplinska odgovornost zaposlenih u Ministarstvu.

Pravo na štrajk

Član 170

Zaposleni u Ministarstvu imaju pravo na štrajk u skladu sa zakonom i kolektivnim ugovorom i slobodno odlučuju o svom učešću u štrajku.

Policijski službenici nemaju pravo na štrajk u slučaju:

- 1) ratnog stanja, vanrednog stanja, vanredne situacije ili stanja povećanog rizika;
- 2) nasilnog ugrožavanja ustavnog poretka Republike Srbije;
- 3) proglašenja elementarne nepogode ili neposredne opasnosti od njenog nastanka na području dve ili više policijskih uprava Ministarstva ili na celoj teritoriji Republike Srbije;
- 4) drugih nepogoda i nesreća koje ometaju normalno odvijanje života i ugrožavaju bezbednost ljudi i imovine;
- 5) u slučaju da su zaposleni na radnim mestima na kojima nema uslova za obezbeđivanje minimuma procesa rada.

Radna mesta na kojima se ne obezbeđuje minimum procesa rada uređuju se posebnim aktom ministra.

Zaposleni u Ministarstvu, osim policijskih službenika iz stava 2. ovog člana, mogu početi štrajk ako se obezbedi minimum procesa rada koji obezbeđuje bezbednost ljudi i imovine ili je nezamenljiv uslov života i rada građana.

Rukovodilac organizacione jedinice, najkasnije deset dana pre početka štrajka određuje zaposlene koji su dužni da rade za vreme štrajka radi obezbeđivanja minimuma procesa rada, koji ne može biti manji od 60% zaposlenih.

Štrajk upozorenja najavljuje se najkasnije pet dana pre početka štrajka, a štrajk se najavljuje dostavljanjem odluke o stupanju u štrajk, najkasnije 15 dana pre stupanja u štrajk.

Uz odluku o stupanju u štrajk dostavlja se izjava organizatora štrajka o načinu obezbeđivanja minimuma procesa rada u skladu sa stavom 4. ovog člana.

Odlukom o stupanju u štrajk utvrđuju se: zahtevi zaposlenih, vreme početka štrajka, mesto okupljanja učesnika u štrajku (ako se štrajk ispoljava okupljanjem zaposlenih) i štrajkački odbor, koji zastupa interese zaposlenih.

Predstavnici Ministarstva i štrajkačkog odbora dužni su da od dana najave štrajka, pa sve do samog okončanja štrajka, pregovaraju radi sporazumnog i mirnog rešavanja kolektivnog spora, u skladu sa propisima o mirnom rešavanju radnih sporova i načelima uzajamnog poverenja i zaštite ekonomskih i socijalnih interesa.

Ako se štrajk ispoljava okupljanjem zaposlenih, štrajk se organizuje i mesto okupljanja određuje primenom odredaba zakona kojim se uređuje javno okupljanje.

Policijski službenici koji učestvuju u štrajku, ne mogu za vreme štrajka da nose oružje i druga sredstva prinude.

Pravo na staž osiguranja u uvećanom trajanju

Član 171

Pojedina radna mesta, odnosno poslovi u Ministarstvu, primenom posebnih kriterijuma, utvrđuju se kao radna mesta na kojima se staž osiguranja u efektivnom trajanju računa sa uvećanim trajanjem.

Radna mesta, odnosno poslovi iz stava 1. ovog člana utvrđuju se prema propisima o penzijskom i invalidskom osiguranju.

Prestanak radnog odnosa

Posebni slučajevi prestanka radnog odnosa

Član 172

Pored slučajeva prestanka radnog odnosa utvrđenih drugim propisima, policijskom službeniku, odnosno ostalim zaposlenima, po sili zakona radni odnos u Ministarstvu prestaje:

1) kada se utvrdi da su podaci o ispunjavanju uslova za zasnivanje radnog odnosa iz člana 137. ovog zakona neistiniti - danom utvrđenja ove činjenice;

2) kada se utvrdi da je pravnosnažnom presudom osuđen na kaznu zatvora od najmanje šest meseci - danom dostavljanja pravnosnažne presude Ministarstvu;

3) kada se utvrdi da je pravnosnažnom presudom osuđen na kaznu zatvora za sledeća krivična dela: primanje mita; davanje mita; trgovina uticajem; nasilje u porodici; zloupotreba u vezi sa javnom nabavkom; zloupotreba položaja odgovornog lica; omogućavanje zloupotrebe ostvarivanja prava azila u stranoj državi; zloupotreba službenog položaja; prevara u službi; pronevera; odavanje službene tajne - danom dostavljanja pravnosnažne presude Ministarstvu.

Policijskom službeniku, odnosno zaposlenom radni odnos u Ministarstvu može prestati i:

1) ako mu je izrečena disciplinska mera prestanka radnog odnosa za teške povrede službene dužnosti - danom konačnosti rešenja o prestanku radnog odnosa;

2) ako je dva puta uzastopno ocenjen godišnjom negativnom ocenom - "nedovoljan - 1" - danom konačnosti rešenja o prestanku radnog odnosa;

3) ako odbije odlazak na lečenje od bolesti zavisnosti nakon konačne ocene i mišljenja nadležne zdravstvene ustanove - danom konačnosti rešenja o prestanku radnog odnosa.

Protiv rešenja o prestanku radnog odnosa u slučaju iz stava 1. ovog člana žalba nije dopuštena.

Prestanak radnog odnosa sa pravom na starosnu penziju

Član 173

Policijskom službeniku može prestati radni odnos i pre ispunjenja opštih uslova za sticanje starosne penzije, a u skladu sa propisima o penzijskom i invalidskom osiguranju.

Član 173a*

(Prestao da važi)

Prestanak radnog odnosa sa pravom na invalidsku penziju

Član 174

Policijskom službeniku kod koga nastanu promene u zdravstvenom stanju prouzrokovane povredom na radu, profesionalnom bolešću, povredom van rada ili bolešću koje se ne mogu otkloniti lečenjem ili medicinskom rehabilitacijom i koje ga čine nesposobnim za profesionalno vršenje policijskih poslova prestaje radni odnos u Ministarstvu, sa pravom na invalidsku penziju.

Postojanje nesposobnosti u smislu stava 1. ovog člana, u saradnji sa organom veštačenja Fonda za penzijsko i invalidsko osiguranje zaposlenih, utvrđuje komisija pri Zavodu za zdravstvenu zaštitu radnika Ministarstva, čije članove imenuje ministar.

Za postupanje po žalbi nadležan je organ veštačenja u drugostepenom postupku Republičkog fonda za penzijsko i invalidsko osiguranje.

Način i postupak rada komisija iz st. 2. i 3. ovog člana urediće se aktom koji zajednički donose ministar i ministar zadužen za penzijsko i invalidsko osiguranje.

Pravo na otpremninu

Član 175

Policijskom službeniku koji ostvari pravo na penziju pripada otpremnina u visini šest mesečnih plata, bez poreza i doprinosa, primljenih za poslednjih šest meseci.

Član 176

(Brisano)

Pravo na novčanu i drugu pomoć

Član 177

Ministar može, prilikom obeležavanja državnih i drugih praznika i u saradnji sa Fondom za solidarnu pomoć, ustanoviti dodelu novčane pomoći i druge pomoći porodicama poginulih i teško ranjenih policijskih službenika, kao i drugih zaposlenih, koji su stradali u obavljanju službe ili povodom obavljanja službe.

Nagrade i priznanja

Član 178

Za ostvarene izuzetne rezultate u obavljanju policijskih poslova, očuvanju i unapređenju bezbednosti, odnosno za drugi radni doprinos, zaposlenima u Ministarstvu dodeljuju se nagrade i priznanja.

Nagrade i priznanja mogu se dodeljivati i organima teritorijalne autonomije i lokalne samouprave, drugim organima i ustanovama, nevladinim i drugim organizacijama i pojedincima, kao i policijskim službenicima stranih država za ostvarenu međunarodnu policijsku saradnju ili uspešno izvedene akcije na polju suzbijanja međunarodnog kriminala.

Vrste nagrada i priznanja, način i postupak dodele, kao i kriterijume i merila propisuje ministar.

Zdravstvena zaštita zaposlenih

Član 179

Policijskim službenicima u Ministarstvu obezbeđena je zdravstvena zaštita koja se ostvaruje kroz specifičnu i preventivnu zdravstvenu zaštitu.

Specifična zdravstvena zaštita

Član 180

Policijski službenici u Ministarstvu uživaju specifičnu zdravstvenu zaštitu u meri u kojoj ona nije obezbeđena obaveznim zdravstvenim osiguranjem, a proističe iz rada na poslovima na kojima su, saglasno aktu o proceni rizika, opasnost po život i zdravlje, odgovornost i težina, priroda i posebni uslovi rada, od bitnog uticaja na smanjenje radne sposobnosti.

Specifičnu zdravstvenu zaštitu u Ministarstvu, koja se odnosi na pružanje zdravstvenih usluga u vezi sa prethodnim lekarskim pregledima za upis u obrazovne institucije Ministarstva i na visokoškolsku ustanovu za potrebe policijskog obrazovanja, zasnivanjem radnog odnosa i premeštajem na drugom radno mesto u Ministarstvu, periodičnim, vanrednim, sistematskim i kontrolnim lekarskim pregledima, radi utvrđivanja profesionalne i opšte radne sposobnosti za dalje obavljanje poslova i pružanjem stručne, tehničke i kadrovske pomoći organizacionim jedinicama Ministarstva u izvršavanju zadataka i poslova, obavlja Zavod za zdravstvenu zaštitu radnika Ministarstva unutrašnjih poslova u saradnji sa nadležnom organizacionom jedinicom Ministarstva za poslove ljudskih resursa.

Način sprovođenja i mere specifične zdravstvene zaštite propisuje ministar.

Troškove specifične zdravstvene zaštite snosi Ministarstvo, osim u slučajevima pružanja zdravstvenih usluga u vezi sa prethodnim lekarskim pregledima za upis u obrazovne institucije Ministarstva i na visokoškolsku ustanovu za potrebe policijskog obrazovanja, zasnivanjem radnog odnosa i premeštajem na drugo radno mesto u Ministarstvu po osnovu internog konkursa.

Član 180a

Na zaposlene u Ministarstvu na radnim mestima za koje su obavezni zdravstveni pregledi prema kriterijumima, standardima, proverama i uverenjima definisanim drugim zakonom ili podzakonskim aktom, a u nadležnosti su drugih ovlašćenih (sertifikovanih) ustanova za sprovođenje pregleda, primenjuju se odredbe tog zakona ili podzakonskog akta.

Troškove zdravstvenih pregleda iz stava 1. ovog člana snosi Ministarstvo.

Preventivna zdravstvena zaštita

Član 181

Preventivnu zdravstvenu zaštitu policijskih službenika u Ministarstvu organizuje i sprovodi organizaciona jedinica Ministarstva nadležna za poslove ljudskih resursa.

Psihološka zaštita i podrška

Član 182

Zaposlenima u Ministarstvu obezbeđena je psihološka zaštita koja se ostvaruje kroz psihološku selekciju i klasifikaciju i psihološku prevenciju na primarnom, sekundarnom i tercijarnom nivou.

Psihološku zaštitu zaposlenih kroz proces selekcije kadrova prilikom prijema u radni odnos, upisa na kurseve, karijernog kretanja kroz službu, klasifikaciju i strateško planiranje kadra organizuje i sprovodi organizaciona jedinica Ministarstva nadležna za poslove ljudskih resursa.

Zaposlenima u Ministarstvu obezbeđena je psihološka podrška, koja se ostvaruje kroz stručno-savetodavni rad.

Psihološka podrška uključuje očuvanje, zaštitu i unapređenje mentalnog zdravlja zaposlenih, koju organizuje i sprovodi organizaciona jedinica Ministarstva nadležna za poslove ljudskih resursa.

Kriterijume i način postupanja u pružanju psihološke pomoći i podrške zaposlenima propisuje ministar.

Član 183

Zaposleni u Ministarstvu može biti podvrgnut testiranju na prisustvo alkohola i/ili psihoaktivnih supstanci u organizmu, na način predviđenim članom 101. ovog zakona.

Zaposleni u Ministarstvu, po potrebi, može biti upućen u referentnu zdravstvenu ustanovu ili akreditovanu laboratoriju Ministarstva na testiranje na prisustvo alkohola i/ili psihoaktivnih supstanci u organizmu.

Testiranje može biti redovno i vanredno.

Testiranje se sprovodi na zahtev rukovodioca organizacione jedinice.

Troškove testiranja iz stava 2. ovog člana snosi Ministarstvo.

Plata i druga primanja

Član 184

Policijski službenici u Ministarstvu ostvaruju pravo na platu, uvećanu platu, naknadu plate, naknadu troškova i druga primanja u skladu sa ovim zakonom.

Plata policijskog službenika u Ministarstvu se sastoji od osnovne plate i uvećane plate.

Plata iz stava 1. ovog člana sadrži utvrđene poreze i doprinose za policijskog službenika na mesečnom nivou.

Osnovna plata određuje se množenjem osnovice za obračun i isplatu plata sa koeficijentom plate.

Osnovica za obračun i isplatu plata utvrđuje se odlukom Vlade.

Državni službenici i nameštenici u Ministarstvu ostvaruju pravo na platu, uvećanu platu, naknadu plate, naknadu troškova i druga primanja u skladu sa propisima kojima se navedena prava uređuju za državne službenike i nameštenike.

Početak i prestanak prava na platu

Član 184a

Policijski službenik ostvaruje pravo na platu od dana stupanja na rad.

Pravo na platu policijskom službeniku prestaje danom prestanka radnog odnosa.

Isplata plate

Član 184b

Policijski službenik ima pravo na mesečnu platu.

Plata za tekući mesec isplaćuje se najkasnije do kraja narednog meseca.

Platne grupe i platni razredi

Član 185

Radna mesta policijskih službenika u Ministarstvu razvrstavaju se po platnim grupama i platnim razredima.

Platne grupe su opštim opisima poslova opredeljene celine u Ministarstvu koje iskazuju položaj radnog mesta unutar strukture radnih mesta i poslova, odnosno kataloga radnih mesta u Ministarstvu.

Platni razredi su opisima poslova opredeljene celine koje iskazuju položaj radnog mesta unutar platne grupe.

Radna mesta policijskih službenika u Ministarstvu razvrstavaju se u 13 platnih grupa u okviru kojih se razvrstavaju u platne razrede.

Razvrstavanje radnih mesta u platne grupe i platne razrede vrši se polazeći od kriterijuma za vrednovanje poslova koji se obavljaju na radnom mestu.

Kriterijumi za vrednovanje poslova jesu: složenost posla, kompetencije, stepen odgovornosti, stepen samostalnosti u radu i poslovna komunikacija.

Koeficijent plate

Član 185a

Koeficijent plate jeste numerički faktor uticaja radne aktivnosti određenog radnog mesta na platu policijskog službenika na tom radnom mestu.

Koeficijent plate se sastoji iz zbira osnovnog i dodatnog koeficijenta.

Osnovni koeficijent predstavlja koeficijent platnog razreda u okviru platne grupe, odnosno jedan numerički ekvivalent platne grupe i platnog razreda koji izražava specifičnost i zahtevnost obavljanja posla, u okviru odgovarajuće platne grupe.

Dodatni koeficijent čine koeficijent kategorizacije i korektivni koeficijent.

Koeficijent kategorizacije čine koeficijent kategorizacije organizacione jedinice Ministarstva i koeficijent kategorizacije radnog mesta.

Koeficijent kategorizacije organizacione jedinice Ministarstva iz akta iz člana 9. stav 2. ovog zakona, predstavlja numerički ekvivalent položaja organizacione jedinice, sa aspekta značaja njihovih nadležnosti unutar Ministarstva, u cilju bezbednosne zaštite, zaštite i spasavanja i obavljanja drugih unutrašnjih poslova.

Koeficijent kategorizacije radnog mesta je numerička vrednost koja predstavlja zahteve radnog mesta koji nisu vrednovani kroz osnovni koeficijent.

Koeficijent kategorizacije radnog mesta ima sledeće podkoeficijente:

1. čina/zvanja;

2. organizacije radnog vremena - koji se utvrđuje u odnosu na radna mesta koja u svom opisu, u organizaciji radnog vremena imaju prikazan:

- rad u smeni,

- rad u turnusu,

- rad u smeni i turnusu ili

- neredovnost u radu,

a koji može biti iskazan kao numerički ekvivalent za taj rad;

3. beneficije - koji se utvrđuje u okviru i u odnosu na nomenklaturu kategorije radnih mesta odnosno poslova u Ministarstvu, na kojima se staž osiguranja u efektivnom trajanju računa sa uvećanim trajanjem.

Korektivni koeficijent je numerički ekvivalent specifičnosti posla, odnosno radnog mesta koji se ostvaruje po osnovu stalnih uslova za obavljanje poslova ili drugih stalnih okolnosti, kao i po osnovu privremenih uslova rada ili drugih privremenih okolnosti koje se javljaju na poslovima odgovarajućeg radnog mesta, a koje nisu uzete u obzir pri vrednovanju poslova tog radnog mesta, za vreme obavljanja tih poslova.

Korektivni koeficijent može biti:

1. korektivni koeficijent specifičnosti posla koji se određuje za pojedina radna mesta, na kojima se poslovi obavljaju pod stalnim ili privremenim otežanim okolnostima, a koje nisu uzete u obzir prilikom vrednovanja poslova;

2. korektivni koeficijent za rad na radnim mestima čiji je opis poslova suzbijanje organizovanog kriminala, terorizma, korupcije i otkrivanje ratnih zločina, u nadležnim organizacionim jedinicama kriminalističke policije;

3. korektivni koeficijent zbog uticaja tržišta i odliva kadrova ili zadržavanja stručnih kadrova, kao i potrebe Ministarstva za određenim strukama i obrazovnim profilima koji su neophodni za nesmetano funkcionisanje i obavljanje poslova iz nadležnosti Ministarstva. Ministarstvo će jednom godišnje vršiti preispitivanje radnih mesta na kojima se ovaj korektivni koeficijent ostvaruje.

Korektivni koeficijent iz stava 10. tačka 2. ovog člana predstavlja uvećanje plate u skladu sa posebnim zakonima kojima se uređuju organizacija i nadležnost državnih organa u suzbijanju organizovanog kriminala, terorizma, korupcije i otkrivanja ratnih zločina i isključuje druga uvećanja plate po istom osnovu.

Član 185b

Prilikom raspoređivanja i trajnog premeštaja policijskih službenika u skladu sa odredbama ovog zakona, policijskom službeniku utvrđuje se koeficijent plate radnog mesta na koje se raspoređuje, odnosno premešta.

Koeficijent plate utvrđuje rešenjem ministar, odnosno lice koje on ovlasti.

Žalba na rešenje o utvrđivanju koeficijenta plate ne odlaže izvršenje rešenja.

Član 186

Ministar ili lice koje on ovlasti može za dodatno ostvareni radni doprinos, koji značajno prevazilazi standard redovnog nivoa i kvaliteta radnog angažovanja, posebno uvećati zaposlenom koeficijent osnovne plate do 20% u mesecu u kome je isti ostvaren.

Standard redovnog nivoa i kvalitet radnog angažovanja, kao i kriterijume za značajno prevazilaženje ili umanjenje ostvarenog rezultata rada propisuje ministar.

Uvećana plata

Član 187

Policijski službenik ostvaruje pravo na uvećanu platu u visini utvrđene ovim zakonom, i to za:

- 1) rad noću - za svaki sat rada u visini 28,6% vrednosti radnog sata osnovne plate, ako takav rad nije vrednovan pri utvrđivanju osnovne plate;
- 2) rad na dan praznika koji nije radni dan - za svaki sat rada u visini 121% vrednosti radnog sata osnovne plate;
- 3) prekovremeni rad - za svaki sat rada koji po nalogu nadležnog rukovodioca radi duže od punog radnog vremena u visini 28,6% vrednosti radnog sata osnovne plate;
- 4) pripravnost - za svaki sat pripravnosti, u skladu sa posebnim rasporedom rada ili po nalogu, u visini 10% vrednosti radnog sata osnovne plate;
- 5) rad u smeni, rad u turnusu ili drugu neredovnost u radu koja nije vrednovana u osnovnoj plati - za svaki sat rada u visini 28,6% vrednosti radnog sata osnovne plate, ako radi na poslovima na kojima se rad u smeni ili rad u turnusu obavlja povremeno;
- 6) zamenu rukovodioca:
 - (1) do 10 radnih dana - 10% osnovne plate,
 - (2) duže od 10 dana - 15 % osnovne plate;
- 7) minuli rad - po osnovu vremena provedenog na radu za svaku punu godinu ostvarenu u radnom odnosu, u visini 0,5% osnovne plate.

Ako su se istovremeno stekli uslovi po više osnova za dodatak na osnovnu platu, procenat uvećanja ne može biti niži od zbira procenata po svakom od osnova za uvećanje.

Zadržavanje plata

Član 187a

Policijski službenik čija bi osnovna plata, nakon raspoređivanja po aktu iz člana 9. stav 2. i člana 22. stav 6. ovog zakona na ekvivalentno radno mesto i primenom akta iz člana 187d ovog zakona, bila različita od osnovne plate koju je imao do raspoređivanja, zadržava zatečenu osnovnu platu, sve dok njegova zatečena osnovna plata ne dostigne osnovnu platu utvrđenu novim sistemom vrednovanja poslova policijskih službenika (u daljem tekstu: utvrđena osnovna plata).

Ekvivalentna radna mesta iz stava 1. ovog člana, koja po svom nazivu, odnosno poslovima koji se na njima obavljaju i drugim kriterijumima odgovaraju radnim mestima na koja su policijski službenici bili raspoređeni, utvrdiće ministar ili lice koje on ovlasti.

Usklađivanje zatečene osnovne plate u slučaju iz stava 1. ovog člana vrši se primenom obračunske metode za usklađivanje.

Obračunska metoda za usklađivanje

Član 187b

Obračunska metoda za usklađivanje je metoda obračuna privremenog numeričkog ekvivalenta, u pozitivnoj ili negativnoj vrednosti, koji se dodaje koeficijentu utvrđene osnovne plate u svrhu iskazivanja razlike između zatečene osnovne plate i utvrđene osnovne plate.

Metoda iz stava 1. ovog člana koristi se i za naknadno postepeno usklađivanje zatečene osnovne plate sa utvrđenom osnovnom platom.

Obračunska metoda za usklađivanje nije sastavni deo koeficijenta plate i ne iskazuje se kroz isti, već se njen ekvivalent iskazuje na obračunskom listu plate.

Dalje usklađivanje zatečene osnovne plate sa utvrđenom osnovnom platom vrši se u skladu sa budžetskim sredstvima opredeljenim za uvećanje plata u Ministarstvu.

Obračunska metoda za usklađivanje primenjuje se dok se iznos zatečene osnovne plate ne izjednači sa iznosom utvrđene osnovne plate u sistemu vrednovanja policijskih poslova za to radno mesto.

Određivanje plate prilikom raspoređivanja i promene radnog mesta

Član 187v

Policijski službenik koji se prilikom raspoređivanja po aktu iz člana 9. stav 2. i člana 22. stav 6. ovog zakona, raspoređuje na drugo radno mesto u odnosu na radno mesto čije je poslove obavljao, ostvaruje zatečenu osnovnu platu radnog mesta na koje se raspoređuje, dostignutu primenom obračunske metode za usklađivanje.

Zatečenu osnovnu platu radnog mesta na koje se raspoređuje, dostignutu primenom obračunske metode za usklađivanje, ostvaruje i policijski službenik koji se raspoređuje prilikom zasnivanja radnog odnosa, nakon preuzimanja od drugog poslodavca odnosno iz drugog državnog organa, po osnovu pravnosnažne sudske presude, nakon položenog pripravnčkog ispita, po isteku perioda mirovanja radnog odnosa, nakon privremenog udaljenja sa rada, nakon razrešenja i u postupku izvršenja disciplinske mere.

Policijski službenik koji se premešta na drugo radno mesto ostvaruje zatečenu osnovnu platu radnog mesta na koje se premešta, dostignutu primenom obračunske metode za usklađivanje.

Pripravnik ostvaruje platu u visini od 80% zatečene osnovne plate radnog mesta na koje se raspoređuje, dostignutu primenom obračunske metode za usklađivanje.

Zatečena osnovna plata radnog mesta, dostignuta primenom obračunske metode za usklađivanje predstavlja zbir osnovnog i dodatnog koeficijenta za pojedinačno radno mesto, korigovan kroz numerički ekvivalent obračunske metode za usklađivanje dostignut u trenutku raspoređivanja odnosno premeštaja.

Određivanje plate prilikom raspoređivanja na novo sistematizovano radno mesto

Član 187g

Policijski službenik koji se prilikom raspoređivanja po aktu iz člana 9. stav 2. i člana 22. stav 6. ovog zakona raspoređuje na novo sistematizovano radno mesto, koje po nazivu ili poslovima koji se na njemu obavljaju nije postojalo u okviru organizacione jedinice u okviru koje je sistematizovano, ostvaruje zatečenu osnovnu platu ekvivalentnog radnog mesta, dostignutu primenom obračunske metode za usklađivanje.

Ekvivalentno radno mesto iz stava 1. ovog člana, u odnosu na naziv radnog mesta, delokrug organizacione jedinice u okviru koje je sistematizovano i druge kriterijume, utvrdiće ministar ili lice koje on ovlasti.

Član 187d

Bliže definisanje kriterijuma za vrednovanje poslova, opšte opise platnih grupa i razvrstavanje radnih mesta u platne grupe i platne razrede iz člana 185. ovog zakona, visinu koeficijenata i podkoeficijenata, i način primene obračunske metode iz člana 187b ovog zakona, propisuje Vlada.

Pravo na naknade

Naknade troškova zaposlenih

Član 188

Policijski službenik u Ministarstvu ima pravo na naknadu troškova, i to:

- 1) za vreme koje je proveo na službenom putu u zemlji ili inostranstvu;
- 2) za privremeni premeštaj u drugo mesto rada, u zemlji ili inostranstvu;
- 3) za smeštaj i ishranu dok radi i boravi na terenu, odnosno kada po posebnom rasporedu rada, radi i boravi u terenskim uslovima života i rada ili radi i boravi van mesta rada, radi obavljanja policijskih poslova i zadataka ili sprovođenja obuke;

4) za rad pod otežanim terenskim uslovima, koji podrazumeva rad pod većim stepenom opterećenja na psihofizičke i radne sposobnosti policijskih službenika, koji je posledica obavljanja poslova na specifičnom području, izuzev kada je policijski službenik raspoređen u organizacionoj jedinici koja je teritorijalno nadležna za to područje;

5) za rad na specifičnim bezbednosno-policijskim poslovima koji podrazumevaju poslove koji se obavljaju pod većim stepenom opterećenja na psihofizičke i radne sposobnosti policijskih službenika, kada se oni obavljaju van redovnog mesta rada.

Specifična područja iz stava 1. tačke 4) ovog člana i specifične bezbednosno-policijske poslove iz stava 1. tačke 5) ovog člana, utvrđuje ministar.

Policijski službenik koji ostvari pravo na naknadu troškova iz stava 1. tač. 4) i 5) ovog člana, nema pravo na naknadu troškova za smeštaj i ishranu dok radi i boravi na terenu, i naknadu troškova za dolazak i odlazak sa rada.

Ishrana u toku rada i regres za korišćenje godišnjeg odmora uređuju se u skladu sa opštim propisima.

Način za ostvarivanje prava na naknadu iz stava 1. ovog člana, kao i njenu visinu propisuje Vlada.

Član 189

Policijski službenik ima pravo na naknadu troškova za dolazak i odlazak sa rada u visini troškova prevoza na relaciji mesto prebivališta/boravišta - mesto gde policijski službenik redovno obavlja svoje zadatke, odnosno ostvaruje svoju radnu aktivnost.

Isplata naknade troškova za dolazak i odlazak sa rada vrši se u tekućem mesecu za prethodni mesec.

Policijski službenik nema pravo na naknadu troškova za dolazak i odlazak sa rada u slučajevima:

- 1) da ima obezbeđeno službeno motorno vozilo dato na lično zaduženje;
- 2) da Ministarstvo na drugi način obezbedi policijskim službenicima prevoz za dolazak i odlazak sa rada;
- 3) da je aktom jedinice lokalne samouprave omogućen policijskim službenicima prevoz bez naknade;
- 4) da se nalazi na godišnjem odmoru, plaćenom ili neplaćenom odsustvu, službenom putu, bolovanju kada po posebnom rasporedu rada, radi i boravi u terenskim uslovima života i rada ili radi i boravi van mesta rada, radi obavljanja policijskih poslova i zadataka ili sprovođenja obuke, kao i svim drugim slučajevima odsustva sa rada.

Promena prebivališta/boravišta policijskog službenika nakon zasnivanja radnog odnosa, ne može da utiče na uvećanje naknade za prevoz, osim ako promena prebivališta/boravišta nije posledica nastala premeštajem, odnosno raspoređivanjem policijskog službenika na zahtev Ministarstva zbog potrebe službe, odnosno organizacije rada.

Način ostvarivanja prava na naknadu troškova za dolazak i odlazak sa rada, propisuje Vlada.

Pravo na naknadu u slučaju privremene sprečenosti za rad

Član 190

Policijskom službeniku, u slučaju privremene sprečenosti za rad zbog profesionalne bolesti ili povrede na radu, kao i u slučaju teže bolesti van rada koja životno ugrožava zaposlenog, pripada naknada plate u visini 100% osnovne plate, uvećane za minuli rad.

Listu težih bolesti i povreda van rada iz stava 1. ovog člana, utvrđuje zdravstvena ustanova nadležna za zaštitu zaposlenih u Ministarstvu.

Policijskom službeniku u slučaju privremene sprečenosti za rad zbog bolesti ili povrede van rada, pripada naknada plate u visini 85% osnovne plate, uvećane za minuli rad.

Razliku u naknadi za vreme privremene sprečenosti za rad iz stava 3. ovog člana između visine naknade koja osiguraniku pripada po osnovu opštih propisa o zdravstvenom osiguranju i naknade propisane ovim zakonom, snosi Ministarstvo.

Za ostale slučajeve privremene sprečenosti za rad primenjuju se opšti propisi iz oblasti zdravstvenog osiguranja.

U slučajevima postojanja osnovane sumnje da zaposleni vrše zloupotrebu korišćenja privremene sprečenosti za rad, neposredni rukovodilac može, isključivo radi obezbeđenja dokaza, o tome da izvrši terensku kontrolu, a potom se obrati nadležnoj zdravstvenoj ustanovi radi utvrđivanja zdravstvene sposobnosti zaposlenog.

Pravo na naknadu troškova sahrane i jednokratnu novčanu pomoć

Član 191

Ako policijski službenik u obavljanju službe ili povodom obavljanja službe izgubi život, troškove sahrane u mestu koje odredi njegova porodica snosi Ministarstvo.

Troškom iz stava 1. ovog člana smatraju se:

- 1) troškovi prevoza posmrtnih ostataka do mesta sahrane;

- 2) putni troškovi za dva pratioca;
- 3) troškovi grobnog mesta;
- 4) ostali uobičajeni troškovi.

Član 192

U slučaju smrti policijskog službenika koja je nastupila kao posledica povrede na radu, profesionalnog oboljenja ili opasne pojave, porodica koju je izdržavao policijski službenik ima pravo na jednokratnu novčanu pomoć u visini od 36 prosečnih plata zaposlenih u Ministarstvu isplaćenih u mesecu koji je prethodio mesecu kada je nastupio slučaj.

Obezbeđivanje ishrane i smeštaja bez naknade

Član 193

Policijskom službeniku kome su ishrana i smeštaj u funkciji sticanja i održavanja potrebnog nivoa psihološke i fizičke spremnosti i obučenosti za uspešno izvršenje poslova i zadataka, odnosno propisanih standarda, kriterijuma i merila za pripadnost određenoj jedinici, usluga ishrane i smeštaja se po mestu rada obezbeđuje bez naknade.

Način obezbeđivanja ishrane i smeštaja bez naknade propisuje ministar.

Naknada plate

Član 194

Policijski službenik ima pravo na naknadu plate, u slučaju:

- 1) godišnjeg odmora;
- 2) plaćenog odsustva;
- 3) neraspoređenosti;
- 4) privremene udaljenosti sa rada;
- 5) odsustvovanja s rada na dan državnog i verskog praznika koji je neradni dan;
- 6) vojne vežbe i odazivanja na poziv vojnih i drugih državnih organa, ako posebnim propisom nije drugačije određeno.

Policijski službenik ima pravo na naknadu plate iz stava 1. tač. 1), 2), 3), 5) i 6) ovog člana koja se obračunava i isplaćuje u istom iznosu kao da je radio.

Policijski službenik ima pravo na naknadu plate u slučaju privremenog udaljenja sa rada iz stava 1. tačka 4) ovog člana, u skladu sa članom 217. ovog zakona.

Raspoređivanje zaposlenih

Član 195

Raspoređivanje, u smislu ovog zakona, predstavlja opredeljivanje radnog mesta zaposlenih u zakonom predviđenim slučajevima.

Akt o raspoređivanju se donosi prilikom zasnivanja radnog odnosa, nakon donošenja novog akta iz člana 9. stav 2. i člana 22. stav 6. ovog zakona, nakon preuzimanja od drugog poslodavca, odnosno iz drugog državnog organa, po osnovu pravnosnažne sudske presude, nakon položenog pripravnčkog ispita, po isteku perioda mirovanja radnog odnosa, nakon privremenog udaljenja sa rada, nakon razrešenja i u postupku izvršenja disciplinske mere.

Konkurs se ne sprovodi u slučaju raspoređivanja zaposlenih usled donošenja ili izmena akta iz člana 9. stav 2. i člana 22. stav 6. ovog zakona.

Žalba na rešenje o raspoređivanju ne odlaže izvršenje rešenja.

Premeštaj

Član 196

Zaposleni može biti trajno premešten na upražnjeno radno mesto u skladu sa uslovima i načinom koji je propisan aktom o internom konkursu ukoliko ima kompetencije za to radno mesto.

Izuzetno od stava 1. ovog člana, zaposleni se može premestiti bez internog konkursa u slučaju:

- 1) premeštaja u okviru izvršilačkih radnih mesta iste stručne spreme;
- 2) spajanja porodice ili smanjenja troškova Ministarstva;

3) kada ima trajno ograničenje radne sposobnosti ocenjeno na invalidskoj komisiji, a shodno preostaloj radnoj sposobnosti utvrđenoj od strane nadležne komisije;

4) kad ne ostvaruje bazične kompetencije potrebne za rad na radnom mestu na kojem je raspoređen ili ne postiže zadovoljavajuće rezultate rada, čija su merila propisana aktom o ocenjivanju zaposlenih;

5) kad ne ispunjava norme na proveri psiho-fizičkih sposobnosti.

U slučaju iz stava 2. ovog člana premeštaj se vrši na radno mesto za koje je predviđeno isto zvanje/čin, stepen i vrsta obrazovanja koju zaposleni ima u trenutku premeštaja.

U slučaju iz stava 2. tač. 1) i 2) ovog člana premeštaj se vrši na obrazloženi predlog nadležnog rukovodioca ili na zahtev zaposlenog, uz saglasnost nadležnih rukovodilaca organizacionih jedinica u okviru kojih se premeštaj vrši.

Premeštaj iz stava 2. tačka 4) ovog člana se vrši na radno mesto za koje je predviđeno isto zvanje/čin, stepen i vrsta obrazovanja koju zaposleni ima u trenutku premeštaja, a ukoliko ne postoji upražnjeno radno mesto, premeštaj se vrši na osnovu stepena i vrste obrazovanja na radno mesto za koje je predviđeno jedno zvanje/čin niže od zvanja/čina koje zaposleni ima, a na obrazloženi predlog nadležnog rukovodioca.

Član 197

Za trajni premeštaj zaposlenog u slučaju kada je razdaljina mesta rada od mesta premeštaja, veća od 50 kilometara, neophodna je pisana saglasnost zaposlenog.

Izuzetno od stava 1. ovog člana, zaposleni u Ministarstvu može se trajno premestiti na drugo odgovarajuće radno mesto i bez njegove saglasnosti u slučaju da se premeštaj vrši na radno mesto u sastavu policijske uprave gde zaposleni radi ili policijske uprave čija teritorijalna nadležnost obuhvata mesto prebivališta zaposlenog.

Privremeni premeštaj

Član 198

Zaposleni može biti privremeno premešten na drugo radno mesto, na obrazloženi predlog rukovodioca organizacione jedinice.

Privremeni premeštaj iz stava 1. ovog člana moguć je zbog zamene odsutnog zaposlenog, povećanog obima posla, privremeno ograničene radne sposobnosti ili obavljanja poslova radnog mesta do okončanja konkursnog postupka, pri čemu zaposleni koji se premešta zadržava sva prava radnog mesta sa koga je premešten, ako je to za njega povoljnije.

Privremeni premeštaj zbog povećanog obima posla traje najduže šest meseci u kalendarskoj godini.

Privremeni premeštaj u slučaju privremenog ograničenja radne sposobnosti traje do konačne ocene radne sposobnosti referentne zdravstvene ustanove.

Posle isteka vremena na koje je privremeno premešten zaposleni se vraća na radno mesto sa koga je premešten.

Žalba na rešenje o privremenom premeštaju ne odlaže izvršenje.

Član 199

U periodu privremenog premeštaja zaposleni zadržava sva prava radnog mesta sa kojeg je premešten, ako je to za njega povoljnije.

Posle isteka vremena na koje je privremeno premešten zaposleni se vraća na radno mesto sa kojeg je premešten.

Uslovi za upućivanje u drugu organizacionu jedinicu

Član 200

Upućivanje u drugu organizacionu jedinicu, u smislu ovog zakona, predstavlja privremenu promenu posla - bez promene radnog mesta, u cilju obavljanja konkretnog službenog posla ili zadatka na određenom radnom mestu, gde se od upućenog lica zahtevaju posebne stručne, organizacione i druge sposobnosti.

Upućivanje zaposlenog može se izvršiti jedanput samo uz njegovu prethodnu saglasnost.

Upućivanje traje najduže godinu dana ili dok traju okolnosti koje su ga uzrokovale.

Rešenjem o upućivanju utvrđuju se prava i obaveze proistekle iz upućivanja.

Tokom upućivanja zaposleni ima pravo na naknadu u skladu sa propisima kojim je regulisano pravo naknade troškova privremenog ili trajnog premeštaja u drugo mesto rada državnih službenika.

Pravila o upućivanju zaposlenih propisuje ministar.

Član 201

Policijski službenik može biti upućen na rad u inostranstvo, na osnovu utvrđenih pravila o međunarodnoj policijskoj saradnji, u skladu sa odredbama ovog zakona.

IX DISCIPLINSKA ODGOVORNOST

Odgovornost za povrede službene dužnosti

Član 202

Za lake i teške povrede službene dužnosti policijski službenici i ostali zaposleni u Ministarstvu odgovaraju disciplinski.

Član 203

Policijski službenici i ostali zaposleni u Ministarstvu odgovaraju za povredu službene dužnosti ako poslove i zadatke ne obavljaju savesno, stručno i u predviđenim rokovima, ako se ne pridržavaju Ustava, zakona, drugih propisa i pravila o ponašanju za vreme službe, kao i za povrede kojima izvan službe narušavaju interese i ugled Ministarstva.

Policijski službenici i ostali zaposleni u Ministarstvu odgovaraju za povrede službene dužnosti.

Odgovornost za krivično delo, kao i prekršajna odgovornost, ne isključuju istovremeno i disciplinsku odgovornost za istu radnju koja je predmet disciplinskog postupka ukoliko radnja krivičnog ili prekršajnog postupka ujedno predstavlja i povredu službene dužnosti.

Oslobađanje od krivične, odnosno prekršajne odgovornosti, ne pretpostavlja oslobađanje od disciplinske odgovornosti, koja je za predmet imala istu radnju, ako je radnja kvalifikovana i kao povreda službene dužnosti.

Prava zaposlenog u disciplinskom postupku

Član 204

Zaposleni u toku disciplinskog postupka ima pravo na branioca, pravo da učestvuje u postupku, da se izjasni o dokazima, da predlaže dokaze i da se izjasni o predloženim i izvedenim dokazima.

Shodna primena drugih propisa i bliže uređivanje disciplinske odgovornosti

Član 205

Na pitanja vođenja disciplinskog postupka koja nisu uređena ovim zakonom i propisima donetim na osnovu ovog zakona primenjuju se odredbe propisa kojim se uređuje opšti upravni postupak.

Lake povrede službene dužnosti

Član 206

Lake povrede službene dužnosti jesu:

- 1) neopravdani nedolazak na posao u određeno vreme i odlazak sa posla pre isteka radnog vremena, najmanje tri puta u roku od mesec dana;
- 2) neprofesionalan odnos prema građanima ili zaposlenima za vreme rada;
- 3) nesavesno i neuredno čuvanje službenih spisa i podataka;
- 4) neopravdano izostajanje sa posla do tri radna dana u toku jedne kalendarske godine;
- 5) neuredan izgled, odnosno nenošenje ili nepropisno nošenje uniforme i oružja;
- 6) postupanje protivno nalogu ili uputstvu za obavljanje poslova koje je izazvalo ili moglo da izazove štetne posledice manjeg značaja.

Teške povrede službene dužnosti

Član 207

Teške povrede službene dužnosti jesu:

- 1) odbijanje izvršenja ili neizvršavanje zakonitog naređenja rukovodioca izdatog tokom vršenja ili povodom vršenja zadatka;
- 2) samovoljno napuštanje radnog mesta;
- 3) protivpravna primena policijskih ovlašćenja ili zloupotrebe statusa policijskog službenika;
- 4) izdavanje ili izvršavanje protivpravnog naređenja;
- 5) nepreduzimanje ili nedovoljno preduzimanje mera iz svoje nadležnosti za bezbednost lica, imovine i poverenih stvari;

- 6) onemogućavanje, ometanje ili otežavanje izvršavanja službenih zadataka;
- 7) ponašanje koje šteti ugledu Ministarstva;
- 8) spavanje na radnom mestu, odnosno zauzimanje takvog položaja kojim se onemogućava uspešno vršenje policijskih poslova u toku izvršavanja policijskog zadatka;
- 9) dolazak na posao pod uticajem alkohola, opojnih droga i drugih psihoaktivnih supstanci, odnosno konzumiranje alkohola, opojnih droga i drugih psihoaktivnih supstanci u toku radnog vremena;
- 10) odavanje podataka koji nose oznaku tajnosti;
- 11) nepropisno, nepravilno ili nenamensko korišćenje, gubljenje ili oštećenje tehničke ili druge opreme, odnosno sredstava kojima je zaposleni zadužen ili ih koristi u obavljanju službenih zadataka, usled namere ili grube nepažnje;
- 12) bavljenje poslovima koji su nespojivi sa službenom dužnošću;
- 13) postupanje suprotno odredbama člana 169. st. 2. i 3. ovog zakona;
- 14) odbijanje, neopravdano neodazivanje ili izbegavanje propisanog zdravstvenog pregleda ili zloupotreba prava odsustvovanja u slučaju bolesti;
- 15) odbijanje, neopravdano neodazivanje ili izbegavanje stručnog osposobljavanja, usavršavanja ili druge obuke na koju se zaposleni upućuje u svrhu potrebe posla ili poslodavca;
- 16) nezakonit, nesavestan, nemaran rad ili propuštanje radnje za koju je zaposleni ovlašćen, a koje su prouzrokovale ili su mogle da prouzrokuju štetu ili nezakonitost u radu;
- 17) povreda prava zaposlenih;
- 18) neopravdano izostajanje sa posla preko tri radna dana u toku jedne kalendarske godine;
- 19) samoinicijativno istupanje policijskih službenika i ostalih zaposlenih u javnosti i sredstvima javnog informisanja u vezi s radom, koje je izazvalo ili bi moglo da izazove štetne posledice po ugled Ministarstva;
- 20) sprečavanje ili ometanje sprovođenja krivičnog ili drugog postupka pred nadležnim sudom;
- 21) neprijavlivanje krivičnog dela, prekršaja ili povrede službene dužnosti;
- 22) onemogućavanje ili ometanje obavljanja poslova unutrašnje kontrole;
- 23) nepostupanje po naloženim merama Sektora unutrašnje kontrole za otklanjanje utvrđenih nezakonitosti;
- 24) negativan rezultat testa integriteta;
- 25) neprijavlivanje imovine i promene imovnog stanja suprotno odredbama člana 230v st. 2. i 3. ovog zakona;
- 26) članstvo u političkim strankama i organizacijama, stranačko organizovanje ili političko delovanje u Ministarstvu;
- 27) izražavanje svojih političkih uverenja na radu;
- 28) lažno prijavljivanje povreda službene dužnosti.

Disciplinske mere i postupak

Disciplinske mere za lake povrede službene dužnosti

Član 208

Za lake povrede službene dužnosti može se izreći jedna od sledećih disciplinskih mera:

- 1) pisana opomena;
- 2) novčana kazna u iznosu od 10% do 20% od mesečne osnovne plate uvećane za minuli rad ostvarene u mesecu u kom je rešenje u utvrđenoj disciplinskoj odgovornosti postalo konačno.

Disciplinske mere za teške povrede službene dužnosti

Član 209

Za teške povrede službene dužnosti mogu se izreći sledeće disciplinske mere i to:

- 1) novčana kazna u iznosu od 20% do 40% od osnovne plate uvećane za minuli rad u vremenu od dva do šest meseci;
- 2) raspoređivanje na drugo radno mesto na kojem se obavljaju poslovi za koje je kao uslov propisana neposredno niža stručna sprema, odnosno niža platna grupa u trajanju od šest meseci do dve godine;
- 3) zaustavljanje u sticanju neposredno višeg čina/zvanja od dve do četiri godine;

4) gubljenje stečenog čina/zvanja i određivanje neposredno nižeg čina/zvanja u stručnoj spremi;

5) prestanak radnog odnosa.

Nadležnost za pokretanje i odlučivanje u disciplinskom postupku

Član 210

Disciplinski postupak se sprovodi kao prvostepeni i drugostepeni postupak.

Disciplinski postupak u prvom stepenu pokreće rukovodilac ili lice koje on ovlasti.

Lica iz stava 2. ovog člana ovlastiće policijskog službenika - disciplinskog starešinu da vodi disciplinski postupak i odlučuje o disciplinskoj odgovornosti policijskih službenika i ostalih zaposlenih, koji mora biti diplomirani pravnik - master, odnosno diplomirani pravnik ili drugi zaposleni koji ima stečeno visoko obrazovanje sa najmanje deset godina radnog iskustva u struci.

U disciplinskom postupku o odgovornosti policijskog službenika i ostalih zaposlenih odlučuje se rešenjem, a o pitanjima u toku postupka zaključkom, ako propisima kojima se uređuje opšti upravni postupak nije drugačije propisano.

Protiv prvostepenih disciplinskih rešenja lice protiv kojeg se vodi postupak i lice koje je pokrenulo postupak imaju pravo prigovora Disciplinskoj komisiji u roku od osam dana od dana uručenja rešenja.

Disciplinska komisija je kolegijalni organ koji odlučuje po prigovorima na prvostepene odluke disciplinskih starešina.

Disciplinska komisija odlučuje u veću od tri člana, od kojih su predsednik i jedan član iz Ministarstva, a jedan član je predstavnik javnosti.

Predsednika, članove i sekretare Disciplinske komisije imenuje ministar posebnim aktom.

Načela za sprovođenje disciplinskog postupka

Član 211

Disciplinski postupak sprovodi se u skladu sa odredbama ovog zakona, a u onim pitanjima koja nisu uređena ovim zakonom primenjuju se odredbe zakona kojima se uređuje opšti upravni postupak.

Odlukom ovlašćenog lica koje vodi i odlučuje u disciplinskom postupku može se u izuzetnim slučajevima isključiti javnost, ako to zahteva potreba čuvanja podataka sa oznakom poverljivosti i tajnosti ili iz drugih opravdanih razloga.

Način sprovođenja disciplinskog postupka i druga pitanja koja su od značaja za rad disciplinskih organa propisuje Vlada.

Član 212

Policijski službenik i ostali zaposleni imaju pravo da blagovremeno budu obavешteni o pokrenutom disciplinskom postupku, kao i o dokazima koji su priloženi uz inicijativu za pokretanje disciplinskog postupka.

Policijski službenik i ostali zaposleni protiv kojih je pokrenut disciplinski postupak imaju pravo da učestvuju u tom postupku, da se u postupku izjašnjavaju na dokaze, predlažu dokaze i iznose činjenice i tvrdnje u vezi sa predloženim i izvedenim dokazima.

Policijski službenik i ostali zaposleni u disciplinskom postupku imaju pravo na zastupnika koji u tom postupku ima položaj punomoćnika.

Lice koje vodi disciplinski postupak dužno je, na zahtev policijskog službenika ili drugog zaposlenog protiv kojeg se vodi postupak, omogućiti učestvovanje predstavnika sindikata čiji je član, koji u tom postupku ima položaj izjednačen s položajem zastupnika.

Član 213

Pravo na razgledanje i umnožavanje spisa imaju stranke u postupku, kao i osobe koje učine verovatnim svoj pravni interes za to.

Razgledanje i umnožavanje spisa odobrava i nadzire osoba nadležna za vođenje disciplinskog postupka.

Član 214

Prvostepeni i drugostepeni disciplinski organi nisu obavezani pravnom kvalifikacijom povrede službene dužnosti koja je utvrđena zaključkom o pokretanju disciplinskog postupka, već su prilikom donošenja odluke o disciplinskoj odgovornosti vezani za činjenično stanje utvrđeno u toku disciplinskog postupka.

Ako u postupku utvrdi drugačije činjenično stanje u odnosu na činjenično stanje utvrđeno u zaključku o pokretanju disciplinskog postupka, zaposlenom se mora dati mogućnost da se o novom činjeničnom stanju izjasni.

Zastarelost

Član 215

Pokretanje disciplinskog postupka za lake povrede službene dužnosti zastareva protekom šest meseci od dana izvršenja, a za teške povrede službene dužnosti protekom jedne godine od dana izvršenja.

Vođenje disciplinskog postupka za lake povrede službene dužnosti zastareva protekom jedne godine od pokretanja disciplinskog postupka, a za teške povrede službene dužnosti, protekom dve godine od pokretanja disciplinskog postupka.

O prekidu postupka zbog nemogućnosti njegovog pokretanja ili vođenja donosi se poseban zaključak.

Zastarevanje vođenja postupka prekida se svakom radnjom usmerenom ka odlučivanju o disciplinskoj odgovornosti ili zakonitosti i ustavnosti nekog akta, zbog odsustva lica protiv koga je postupak pokrenut ili iz drugih opravdanih razloga, pa stoga nakon svakog prekida rok zastarelosti nastavlja da teče.

O prekidu postupka donosi se poseban zaključak.

U svakom slučaju, apsolutna zastarelost vođenja postupka nastupa protekom dvostrukog vremena koje je prema zakonu propisano za zastarelost vođenja disciplinskog postupka, u zavisnosti da li je u pitanju laka ili teška povreda.

Kriterijumi za izricanje disciplinske mere

Član 216

Pri određivanju vrste disciplinske mere uzimaju se u obzir težina i karakter izvršene povrede i nastale posledice, stepen odgovornosti zaposlenih, okolnosti pod kojima je povreda izvršena, kao i subjektivne i objektivne okolnosti na strani zaposlenog.

Razlozi i postupak privremenog udaljenja iz službe

Član 217

Zaposleni se privremeno udaljavaju sa rada kad je protiv njih određen pritvor, počev od prvog dana pritvora.

Udaljenje iz stava 1. ovog člana traje dok traje pritvor i za to vreme zaposlenima pripada naknada osnovne plate u visini od 1/4, odnosno 1/3 ako jedini izdržavaju porodicu.

Zaposleni se privremeno udaljavaju sa rada kad je protiv njih, u toku krivičnog postupka, od strane nadležnog suda, izrečena mera obezbeđenja prisustva okrivljenog i za nesmetano vođenje krivičnog postupka, zbog koje isti nisu u objektivnoj mogućnosti da obavljaju svoje poslove i zadatke, odnosno ne mogu stupiti na rad, sve dok ta mera traje. Za vreme udaljenja po ovom osnovu zaposlenom pripada naknada osnovne plate kao u stavu 2. ovog člana.

Zaposleni u Ministarstvu mogu biti privremeno udaljeni s rada, na obrazloženi predlog rukovodioca, kada je protiv njih doneta naredba o sprovođenju istrage za krivično delo za koje se goni po službenoj dužnosti, ili pokrenut disciplinski postupak zbog teške povrede službene dužnosti i ukoliko bi njihovo prisustvo na radu štetilo interesima službe, ometalo postupak prikupljanja dokaza ili ometalo tok krivičnog ili disciplinskog postupka, uz posebno obrazloženje.

Udaljenje iz stava 4. ovog člana može trajati do pravnosnažnog okončanja krivičnog postupka, odnosno do okončanja disciplinskog postupka i za to vreme zaposleni imaju pravo na naknadu u visini 1/2 osnovne plate, odnosno 2/3 osnovne plate ako jedini izdržavaju porodicu.

O privremenom udaljenju sa rada odlučuje ministar ili lice koje on ovlasti.

O privremenom udaljenju sa rada zaposlenog u policijskoj upravi odlučuje načelnik policijske uprave.

Protiv rešenja o udaljenju zaposleni mogu podneti žalbu Žalbenoj komisiji Vlade, u roku od osam dana od dana uručenja rešenja o udaljenju.

Žalba ne odlaže izvršenje rešenja.

Policijskom službeniku koji je udaljen sa rada oduzima se službena značka, službena legitimacija, oružje i druga sredstva koja su mu poverena za obavljanje poslova, dok traje privremeno udaljenje, a državnom službeniku službena legitimacija.

X ODGOVORNOST ZA ŠTETU

Član 218

Republika Srbija odgovara za štetu koju policijski službenik i ostali zaposleni u Ministarstvu pričine trećim licima, ako se dokaže da je šteta nastala postupanjem policijskih službenika i drugih zaposlenih u Ministarstvu tokom obavljanja poslova i zadataka i ako su postupali saglasno propisima o načinu obavljanja policijskih i ostalih poslova u Ministarstvu.

Policijski službenik i ostali zaposleni u Ministarstvu odgovaraju za štetu koju pričine Ministarstvu ili trećim licima, ako se dokaže da su štetu prouzrokovali namerno ili iz krajnje nepažnje tokom obavljanja poslova i zadataka ili su postupali nesaglasno propisima o načinu obavljanja policijskih i ostalih poslova u Ministarstvu.

Policijski službenik i ostali zaposleni u obavezi su da, odmah po saznanju za nastalu štetu podnesu izveštaj o pričinjenoj šteti neposrednom rukovodiocu.

Policijski službenik i ostali zaposleni mogu se u celosti ili delimično osloboditi odgovornosti za nastalu štetu ako je do nje došlo postupanjem po nalogu nadređenog rukovodioca, pod uslovom da su ga policijski službenik i ostali zaposleni prethodno pisano ili usmeno, u zavisnosti od okolnosti, upozorili da će izvršenjem naloga nastati ili da bi mogla nastati šteta.

Policijski službenik i ostali zaposleni koji su odgovorni za štetu pričinjenu krajnjom nepažnjom mogu se delimično ili u celosti osloboditi obaveze naknade štete ako je šteta nastala obavljanjem policijskih poslova, zbog znatnih napora u obavljanju istih, pod okolnostima kada šteta nije mogla biti izbegnuta.

Način utvrđivanja odgovornosti, visine i nadoknade štete propisuje ministar.

XI KONTROLA RADA

Član 219

Rad Ministarstva je pod demokratskom kontrolom.

Vrste kontrole

Član 220

Kontrola rada Ministarstva obezbeđuje se spoljašnjom i unutrašnjom kontrolom.

Spoljašnja kontrola

Član 221

Spoljašnju kontrolu rada vrše:

- 1) Narodna skupština Republike Srbije;
- 2) skupštine jedinice pokrajinske autonomije ili jedinica lokalne samouprave, uključujući i gradske opštine;
- 3) pravosudni organi;
- 4) nezavisni državni organi nadležni za poslove nadzora i drugi ovlašćeni državni organi i tela;
- 5) građani i javnost.

Parlamentarna kontrola

Član 222

Narodna skupština obavlja nadzor nad radom Ministarstva neposredno i preko nadležnog odbora za unutrašnje poslove (u daljem tekstu: Odbor).

Odbor naročito:

- 1) razmatra polugodišnje i vanredne izveštaje o stanju bezbednosti u Republici Srbiji;
- 2) razmatra redovne i vanredne izveštaje o radu Ministarstva;
- 3) razmatra godišnje izveštaje o radu Sektora unutrašnje kontrole;
- 4) nadzire zakonitost trošenja budžetskih i drugih sredstava za rad;
- 5) nadzire zakonitost sprovođenja posebnih dokaznih radnji definisanih u zakoniku kojim se uređuje krivični postupak, mere ciljane potrage i testa integriteta;
- 6) nadzire poštovanje političke, ideološke i interesne neutralnosti u radu Policije;
- 7) utvrđuje činjenice o uočenim nezakonitostima ili nepravilnostima u radu Ministarstva i o tome donosi zaključke;
- 8) izveštava Narodnu skupštinu o svojim zaključcima i predlozima.

Ministar, ili lice koje on ovlasti, podnosi Odboru polugodišnji izveštaj o stanju bezbednosti u Republici Srbiji, kao i redovni izveštaj o radu Ministarstva.

Ministarstvo, po potrebi ili na zahtev Odbora, podnosi Odboru i vanredne izveštaje.

Kontrolna uloga skupštine pokrajinske autonomije ili jedinica lokalne samouprave, uključujući i gradske opštine

Član 223

Skupština i izvršni organ pokrajinske autonomije ili jedinica lokalne samouprave, uključujući i gradske opštine:

1) razmatraju izveštaj o stanju bezbednosti na svom području;

2) zauzimaju stavove o prioritetima za bezbednost ljudi i imovine i podnose predloge rukovodiocu nadležne organizacione jedinice Ministarstva.

Radi postupanja u smislu stava 1. tačka 2) ovog člana, skupština, odnosno izvršni organ pokrajinske autonomije ili jedinice lokalne samouprave, uključujući i gradske opštine, mogu osnovati savetodavna tela.

Kontrola rada policijskih službenika i zaposlenih u Ministarstvu

Sektor unutrašnje kontrole

Član 224

Unutrašnju kontrolu rada policijskih službenika i drugih zaposlenih u Ministarstvu vrši Sektor unutrašnje kontrole.

Sektorom unutrašnje kontrole rukovodi načelnik Sektora unutrašnje kontrole.

Načelnik Sektora unutrašnje kontrole redovno i periodično podnosi ministru izveštaje o radu Sektora unutrašnje kontrole, a o radnjama preduzetim u cilju otkrivanja krivičnih dela podnosi izveštaje nadležnom javnom tužiocu.

Na zahtev Vlade i radnog tela Narodne skupštine nadležnog za unutrašnje poslove, ministar podnosi izveštaj o radu Sektora unutrašnje kontrole.

Sektor unutrašnje kontrole u roku od tri meseca od isteka kalendarske godine, javno objavljuje izveštaj o radu za prethodnu godinu sa osnovnim statističkim podacima o sprovedenim aktivnostima i postignutim rezultatima.

Oblici i način vršenja unutrašnje kontrole

Član 225

Sektor unutrašnje kontrole vrši kontrolu zakonitosti rada policijskih službenika, kao i drugih zaposlenih u Ministarstvu, a naročito u pogledu poštovanja i zaštite ljudskih i manjinskih prava i sloboda pri izvršavanju službenih zadataka i primeni policijskih ovlašćenja, odnosno pri vršenju poslova iz svog delokruga.

Sektor unutrašnje kontrole preduzima mere i radnje u skladu sa zakonom kojim se uređuje krivični postupak na otkrivanju i suzbijanju krivičnih dela korupcije i drugih oblika koruptivnog ponašanja, kao i drugih krivičnih dela policijskih službenika i drugih zaposlenih u Ministarstvu, izvršenih na radu ili u vezi sa radom.

Način vršenja unutrašnje kontrole propisuje ministar.

Zaposleni u Sektoru unutrašnje kontrole

Član 226

Policijski službenici ovlašćeni za vršenje unutrašnje kontrole (u daljem tekstu: policijski službenik unutrašnje kontrole) u Sektoru unutrašnje kontrole pri vršenju kontrole imaju sva policijska ovlašćenja i, u pogledu svojih prava i dužnosti, izjednačeni su sa drugim policijskim službenicima u statusu ovlašćenih službenih lica.

Postupanje Sektora unutrašnje kontrole

Član 227

Sektor unutrašnje kontrole postupa po sopstvenoj inicijativi, na zahtev nadležnog javnog tužioca, na osnovu prikupljenih obaveštenja i drugih saznanja, obraćanja zaposlenih u Ministarstvu, građana i pravnih lica u slučajevima koji nisu predviđeni odredbama kojima se reguliše pritužbeni i skraćeni postupak ili odredbama drugih zakona.

U slučaju kada se radom Sektora unutrašnje kontrole utvrdi da je prilikom postupanja policijskog službenika došlo do prekoračenja policijskih ovlašćenja kojima su povređena prava koja štiti Zaštitnik građana, o tome se pored ministra i javnog tužioca obaveštava i Zaštitnik građana.

Sve organizacione jedinice Ministarstva, ako tokom svog rada dođu do saznanja i podataka da je zaposleni u Ministarstvu izvršio krivično delo, na radu ili u vezi sa radom, dužne su da bez odlaganja obaveste nadležnog javnog tužioca i Sektor unutrašnje kontrole, a najkasnije u roku od 24 časa od saznanja.

Policijski službenici ili drugi zaposleni u Ministarstvu ne mogu biti pozvani na odgovornost zbog obraćanja Sektoru unutrašnje kontrole, osim u slučajevima lažnog prijavljivanja.

Obaveze i ovlašćenja u vršenju unutrašnje kontrole

Član 228

Policijski službenici i drugi zaposleni u Ministarstvu dužni su da policijskim službenicima unutrašnje kontrole omogućе da izvrše kontrolu i da im u tome pruže potrebnu stručnu i tehničku pomoć kojom Sektor unutrašnje kontrole ne raspolaže.

U vršenju kontrole policijski službenici unutrašnje kontrole imaju pravo i dužnost da:

- 1) ostvare uvid u podatke o predmetu, spise predmeta, službenu dokumentaciju u vezi sa predmetom i u evidencije koje vodi Policijska ili druga organizaciona jedinica Ministarstva;
- 2) uzmu izjave od policijskih službenika i drugih zaposlenih u Ministarstvu, oštećenih lica i svedoka;
- 3) od policijskih službenika i drugih zaposlenih u Ministarstvu zahtevaju dostavljanje drugih podataka i informacija iz njihove nadležnosti koji su potrebni za vršenje unutrašnje kontrole;
- 4) ostvare uvid u službene prostorije i izvrše pregled sredstava koje policijski službenici i drugi zaposleni u Ministarstvu koriste u radu;
- 5) zahtevaju ateste i tehničke i druge podatke o tehničkim sredstvima koja se koriste u radu i zahtevaju dokaze o osposobljenosti policijskih službenika i drugih zaposlenih u Ministarstvu za upotrebu tehničkih i drugih sredstava koja koriste u svom radu;
- 6) nalažu preduzimanje hitnih i neophodnih mera i radnji ukoliko bi njihovim odlaganjem došlo do povrede ljudskih prava i sloboda prilikom primene policijskih ovlašćenja ili prilikom obavljanja drugih policijskih poslova.

Dokumentaciju koja se odnosi na primenu ovlašćenja iz stava 2. ovog člana i koja ima odgovarajući stepen tajnosti, policijski službenici unutrašnje kontrole koji vrše kontrolu mogu da pregledaju u prisustvu odgovornog lica koje je utvrdilo stepen tajnosti dokumenta.

Član 229

U vršenju kontrole policijski službenici unutrašnje kontrole ne mogu uticati na rad Policijske ili na drugi način ometati rad ili ugroziti poverljivost policijske akcije.

Opravdanost ugroženosti poverljivosti policijske akcije obrazlaže se nadležnom javnom tužiocu koji donosi konačnu odluku.

Ako postoji osnovana opasnost da bi vršenje unutrašnje kontrole rada policijskih službenika i drugih zaposlenih nad primenom policijskih i drugih ovlašćenja utvrđenih ovim Zakonom ili drugim propisom, onemogućilo ili bitno otežalo primenu policijskih ovlašćenja ili ugrozilo život i zdravlje lica koja ih primenjuju, policijski službenik i drugi zaposleni, može do odluke nadležnog javnog tužioca, privremeno da odbije uvid u dokumentaciju, pregled prostorija i dostavljanje određenih podataka i informacija, policijskom službeniku unutrašnje kontrole.

Policijski službenik u slučaju odbijanja naloga Sektora unutrašnje kontrole iz razloga navedenih u stavu 3. ovog člana, dužan je da bez odlaganja sačini izveštaj i isti dostavi ministru, kao i nadležnom javnom tužiocu.

Preventivne aktivnosti

Član 230

U cilju prevencije korupcije, Sektor unutrašnje kontrole sprovodi test integriteta, analizu rizika od korupcije, vodi evidenciju i vrši kontrolu prijave i promene imovnog stanja.

Prikupljeni podaci i evidencije za sprovođenje aktivnosti iz stava 1. ovog člana vode se u skladu sa propisom o evidencijama i obradi podataka u oblasti unutrašnjih poslova.

Test integriteta

Član 230a

Test integriteta predstavlja kontrolu reakcije i postupanja zaposlenog u simuliranoj situaciji, koja je identična njegovim radnim aktivnostima, bez obaveze prethodnog obaveštavanja organizacione jedinice u kojoj je testirani zaposlen.

Test integriteta se sprovodi u svrhu jačanja profesionalnog integriteta zaposlenih i preventivnog delovanja. Služi kao indikator za pokretanje predistražnog postupka, procenu i analizu rizika od korupcije, otkrivanje povreda službene dužnosti, promenu metodologije rada i procedura prilikom neposrednog postupanja zaposlenih kao i utvrđivanja vrste i potrebe za obukama zaposlenih.

Postupak sprovođenja Testa integriteta obuhvata inicijativu za pokretanje, odluku i plan za sprovođenje Testa integriteta.

Inicijativa za pokretanje Testa integriteta donosi se na osnovu obrazloženog izveštaja koji je obuhvatio analizu protivpravnog postupanja zaposlenih u Ministarstvu, analizu rizika i ugroženosti od korupcije, obaveštajnih podataka i operativnih saznanja o protivpravnim pojavama i događajima ili pritužbi na rad zaposlenih u Ministarstvu.

Postupak sprovođenja Testa integriteta zaposlenih u Ministarstvu pokreće se na pisanu i obrazloženu inicijativu ministra, direktora policije ili načelnika Sektora.

Odluku o ispunjenosti uslova za sprovođenje Testa integriteta donosi načelnik Sektora unutrašnje kontrole, koji odobrava plan sprovođenja Testa integriteta.

Prilikom sprovođenja Testa integriteta poštuju se načela zakonitosti, osnovna ljudska prava i slobode, profesionalni integritet i dostojanstvo testiranog.

Zabranjeno je podstrekavanje testiranih na izvršenje krivičnog dela ili povredu službene dužnosti.

Aktivnosti preduzete prilikom sprovođenja Testa integriteta ne spadaju u posebne dokazne radnje propisane Zakonikom o krivičnom postupku.

Sprovođenje Testa integriteta može se video i audio dokumentovati, a tokom njegovog sprovođenja mogu se koristiti legendirana sredstva i dokumenta.

Rezultat Testa integriteta može biti pozitivan ili negativan. Test integriteta ima negativan rezultat ukoliko testirani nije dokazao svoj profesionalni integritet, u kom slučaju će se prikupljeni materijal koristiti radi pokretanja i vođenja disciplinskog postupka.

Način sprovođenja Testa integriteta propisuje ministar u skladu sa zakonom kojim se regulišu evidencije i obrada podataka u oblasti unutrašnjih poslova.

Sprovođenje analize rizika od korupcije

Član 230b

Analiza rizika od korupcije u Ministarstvu podrazumeva stvaranje jedinstvene metodologije na osnovu koje se prepoznaju, identifikuju i procenjuju rizici od korupcije i utvrđuju institucionalni i pojedinačni faktori koji omogućavaju korupciju, prepoznatu registrom rizika.

Analiza rizika od korupcije obuhvata i sačinjavanje preporuka i mera neophodnih za sprečavanje, ublažavanje i eliminisanje verovatnoće pojave korupcije ili posledica korupcije kao i kontrolu primene mera i reviziju rizika i ponovnu procenu rizika od korupcije ukoliko se ukaže potreba.

Sektor unutrašnje kontrole u saradnji sa Agencijom za borbu protiv korupcije vrši analizu rizika od korupcije u svim organizacionim jedinicama Ministarstva i za svako radno mesto u Ministarstvu.

Organizacione jedinice Ministarstva dužne su da Sektoru unutrašnje kontrole pruže stručnu i tehničku pomoć u cilju što boljeg prikaza postojećeg stanja i procene rizika za radno mesto i organizacionu jedinicu Ministarstva koje su izložene riziku od korupcije.

Način sprovođenja analize rizika od korupcije propisuje ministar.

Provera prijave i promene imovnog stanja zaposlenog

Član 230v

Sektor unutrašnje kontrole vodi evidenciju imovnog stanja rukovodilaca kao i za zaposlene na visokorizičnim radnim mestima u Ministarstvu ustanovljenim analizom rizika od korupcije, vrši kontrolu tačnosti podataka prijavljenih u imovinskom kartonu kao i kontrolu promene imovnog stanja.

Rukovodioci i zaposleni na visokorizičnim radnim mestima dužni su da prijave imovinu i promenu svog imovnog stanja što se evidentira u ličnom imovinskom kartonu koji je deponovan u Sektoru unutrašnje kontrole.

Ukoliko je došlo do promene imovnog stanja, lica iz stava 2. ovog člana dužna su da ih prijave Sektoru unutrašnje kontrole najkasnije do 31. januara tekuće godine, za prethodnu godinu.

Imovinski karton sadrži lične podatke i podatke o imovini i prihodima zaposlenog u Ministarstvu i lica sa kojima živi u zajedničkom porodičnom domaćinstvu.

Način kontrole provere prijave i promene imovnog stanja i Obrazac imovinskog kartona propisuje ministar u skladu sa zakonom kojim se regulišu evidencije i obrada podataka u oblasti unutrašnjih poslova.

Član 231

U vršenju unutrašnje kontrole, policijski službenici unutrašnje kontrole preduzimaju potrebne mere i radnje, prikupljaju dokaze i utvrđuju činjenično stanje i druge mere u skladu sa zakonom.

Načelnik Sektora unutrašnje kontrole sa rezultatima kontrolne delatnosti i naloženim merama, upoznaje ministra, direktora policije, načelnika sektora, kao i rukovodioca kontrolisane organizacione jedinice Ministarstva, kojem nalaže otklanjanje utvrđenih nezakonitosti i realizaciju mera odgovornosti u skladu sa zakonom i drugim propisima donetim na osnovu zakona.

Rukovodilac iz stava 2. ovog člana, dužan je da ministru dostavi godišnji Izveštaj o rezultatima kontrolne delatnosti i naloženim merama sa savetodavnim preporukama i primerima dobre prakse.

Rukovodilac kontrolisane organizacione jedinice Ministarstva odgovoran je za realizaciju naloženih i predloženih mera i za povratno informisanje načelnika Sektora unutrašnje kontrole.

Kontrola rada Sektora unutrašnje kontrole

Član 232

Sektor unutrašnje kontrole je pod spoljašnjom kontrolom, koju sprovode tela iz člana 221. stav 1. tač. 1), 3), 4) i 5) ovog zakona.

Za svoj rad i rad Sektora unutrašnje kontrole, načelnik Sektora unutrašnje kontrole odgovoran je ministru.

Kontrolu rada načelnika i zaposlenih u Sektoru unutrašnje kontrole vrši ministar.

Član 233

Ministar daje Sektoru unutrašnje kontrole smernice, obavezna uputstva za rad, osim u radnjama preduzetim u predistražnom i istražnom postupku po zahtevu nadležnog javnog tužioca.

Kontrola rada rešavanjem pritužbi

Pravo na podnošenje pritužbe

Član 234

Pritužbu može podneti svako lice (u daljem tekstu: pritužilac) koje smatra da su mu postupanjem ili propuštanjem postupanja zaposlenog (u daljem tekstu: prituženik) pri vršenju službenih zadataka povređena ljudska i manjinska prava i slobode, u roku od 30 dana od dana kada se pritužena radnja dogodila.

Pritužba može da se podnese i na rad Ministarstva.

Pritužiocu će se omogućiti učešće u pritužbenom postupku.

Na osnovu podnete pritužbe sprovodi se pritužbeni, odnosno skraćeni postupak.

Podnete pritužbe dostavljaju se na dalje postupanje nadležnoj organizacionoj jedinici Ministarstva.

Pritužba koja nije podneta u roku iz stava 1. ovog člana, rešava se u skraćenom postupku.

Ukoliko pritužba sadrži elemente krivičnog dela, o pritužbi se, bez odlaganja, obaveštava nadležni javni tužilac, Sektor unutrašnje kontrole i rukovodilac organizacione jedinice u kojoj prituženik radi, koji o navedenom obaveštavaju pritužioca.

Ukoliko pritužba sadrži elemente povrede službene dužnosti, rukovodilac organizacione jedinice u kojoj prituženik radi bez odlaganja pokreće disciplinski postupak protiv prituženika, o čemu obaveštava pritužioca.

Pritužbeni postupak

Član 235

Pritužbeni postupak sprovodi rukovodilac organizacione jedinice u kojoj radi prituženik ili lice koje on ovlasti, odnosno komisija za rešavanje pritužbi (u daljem tekstu: Komisija).

Nakon prijema pritužbe, rukovodilac je dužan da pritužiocu obavesti o pokretanju pritužbenog postupka i da ga pozove na razgovor u roku od 15 dana od dana prijema pritužbe.

U pritužbenom postupku, rukovodilac rešava pritužbu usaglašavanjem stavova sa pritužiocem.

Ako se stavovi po pitanju postojanja ugrožavanja ili povrede ljudskih i manjinskih prava i sloboda ne usaglase, pritužba se ustupa na rešavanje Komisiji.

Pritužba se ustupa Komisiji i kada se uredno pozvani pritužilac ne odazove pozivu na razgovor, a rukovodioca obavesti da po pritužbi postupa Komisija.

Ako se pritužilac ne odazove na poziv rukovodioca iz stava 1. ovog člana i ne zahteva da po pritužbi postupa Komisija, smatra se da je pritužilac odustao od pritužbe.

Pritužbeni postupak pred rukovodiocem organizacione jedinice okončava se u roku od 30 dana od dana prijema pritužbe.

Postupak pred Komisijom okončava se dostavljanjem pisanog odgovora pritužiocu u roku od 30 dana od dana ustupanja pritužbe na rešavanje.

Administrativno-tehničke poslove u pritužbenom postupku obavljaju pritužbene jedinice.

Pritužbena jedinica je organizaciona jedinica nadležna za pritužbe u sedištu Ministarstva i u policijskim upravama, ili organizaciona jedinica koju za to odredi rukovodilac.

Na pritužbeni postupak supsidijarno se primenjuje zakon kojim se uređuje opšti upravni postupak.

Način postupanja u toku pritužbenog postupka propisuje ministar.

Član 236

Prema prituženicama za koje se u pritužbenom postupku utvrdi da su svojim postupanjem povredili ili ugrozili ljudska i manjinska prava i slobode pritužioca, rukovodioci organizacionih jedinica u Ministarstvu preduzimaju odgovarajuće mere.

Rukovodioci iz stava 1. ovog člana dužni su da izveštaj o preduzetim merama dostave nadležnoj pritužbenoj jedinici, kao i da o preduzetim merama obaveste pritužioca.

Komisija za rešavanje pritužbi

Član 237

Komisija za rešavanje pritužbi sastavljena je od tri člana: predsednika komisije, člana iz Ministarstva i jednog predstavnika javnosti.

Članove komisije rešenjem imenuje i razrešava ministar.

Predsednik komisije je policijski službenik kojeg predlaže Direkcija policije, odnosno druga nadležna organizaciona jedinica Ministarstva.

Članovi komisija su zaposleni u Ministarstvu, koje predlaže Direkcija policije ili organizaciona jedinica Ministarstva u kojoj zaposleni - prituženik radi.

Predstavnike javnosti u komisiji u sedištu Ministarstva, imenuje ministar na predlog organizacija stručne javnosti i nevladinih organizacija.

Predstavnike javnosti u komisijama u sedištu policijskih uprava imenuje ministar na predlog organa lokalne samouprave sa područja pojedinih policijskih uprava.

Članovi komisije imenuju se na period od četiri godine.

Komisija zaseda u potrebnom broju veća u sedištu Ministarstva, kao i u sedištu policijskih uprava.

Član 238

Predstavicima javnosti koji učestvuju u radu Komisije pripada naknada za rad na sednici Komisije u visini iznosa dnevnice za službeno putovanje koja važi za zaposlene u državnim organima.

Nadzor nad rešavanjem pritužbi u pritužbenom postupku

Član 239

Nadzor nad sprovođenjem pritužbenog postupka od strane rukovodioca organizacione jedinice vrši nadležna pritužbena jedinica i Direkcija policije.

Nadzor nad pritužbenim postupkom od strane komisije za rešavanje pritužbi vrši stručno lice koje je ministar za to ovlastio.

Način postupanja tokom nadzora nad rešavanjem pritužbi uređuju se aktom iz člana 235. stav 12. ovog zakona.

Evidentiranje i izveštavanje

Član 240

Evidenciju pritužbi i izveštavanje o rešavanju pritužbi vrše nadležne pritužbene jedinice u skladu sa propisom kojim se uređuju evidencije i obrada podataka u oblasti unutrašnjih poslova.

Godišnji izveštaj o rešavanju pritužbi u Ministarstvu javno se objavljuje na službenom veb sajtu Ministarstva.

Rešavanje pritužbi u skraćenom postupku

Član 241

U skraćenom postupku pritužbe rešava rukovodilac organizacione jedinice u kojoj radi prituženik, odnosno na koju se pritužba odnosi (u daljem tekstu: rukovodilac).

Rukovodilac proverava navode pritužbe, i u roku od 60 dana od dana prijema pritužbe, izveštava podnosioca o ishodu provera.

Rukovodilac neće postupati po pritužbi u sledećim slučajevima:

- 1) kada je pritužba ponovljena, a nisu podneti novi dokazi;
- 2) kada se radi o očiglednoj zloupotrebi prava na podnošenje pritužbe.

O ishodu skraćenog postupka iz stava 3. ovog člana rukovodilac je dužan da podnosiocu odgovori isključivo nakon prvog obraćanja.

Član 242

O ishodu sprovedenog pritužbenog postupka rukovodilac ili predsednik Komisije iz člana 235. stav 1. ovog zakona obaveštava Direkciju policije, odnosno drugu nadležnu organizacionu jedinicu Ministarstva.

Član 243

Podnošenje lažne pritužbe smatra se lažnim prijavljivanjem u smislu krivičnog zakonodavstva.

XII FINANSIRANJE

Sredstva za rad

Član 244

Sredstva za rad Ministarstva obezbeđuju se u budžetu Republike Srbije.

Ministarstvo može da ostvaruje prihode pružanjem usluga u vezi sa osnovnom delatnošću Ministarstva, odnosno u skladu sa poslovima koji su u funkciji bezbednosti i evidencijama iz svoje nadležnosti, a koja imaju svojstvo opštih prihoda budžeta Republike Srbije.

Organi pokrajinske autonomije ili jedinica lokalne samouprave, javna preduzeća, nedržavni organi i organizacije i druga pravna lica, mogu svojim sredstvima učestvovati u poboljšanju uslova rada organizacionih celina Ministarstva, unapređenja bezbednosti u zajednici i u realizaciji pojedinih aktivnosti od značaja za bezbednost ljudi i imovine na određenom području.

Vrste usluga iz stava 2. ovog člana i visinu takse za pružanje tih usluga propisuje Vlada.

Član 245

Policija i ostale organizacione jedinice Ministarstva koriste sredstva u javnoj svojini.

Deo sredstava koja Ministarstvo koristi čine sredstva za posebne namene, koja su poverljivog karaktera.

Nepokretnosti za posebne namene, koje koriste službe Ministarstva čija nadležnost, organizacija i postupanje ima bezbednosni ili poverljivi karakter, jesu:

- 1) zemljište;
- 2) zgrade - službene i druge zgrade (poslovne prostorije, magacini, skladišta, garaže i sl.);
- 3) građevinski objekti (montažni, pokretni, privremeni i sl.).

Pristup nepokretnim sredstvima za posebne namene, izvan slučajeva njihovog redovnog korišćenja, dozvoljen je samo po prethodno pribavljenom odobrenju ministra.

Pokretne stvari za posebne namene, koje koriste službe Ministarstva čija nadležnost, organizacija i postupanje ima bezbednosni ili poverljivi karakter jesu:

- 1) oružje za službene potrebe, u skladu sa posebnim aktom, uključujući i municiju i njene elemente, barut, sve vrste eksploziva, dimna i osvetljavajuća sredstva;
- 2) oprema (za eksplozivnu zaštitu; oprema uniformisanog sastava policije i specijalnih jedinica Ministarstva: odeća, obuća, alpinistička oprema i ronilačka oprema; identifikacione značke i službene legitimacije);
- 3) prevozna sredstva (vazduhoplovna prevozna sredstva - helikopteri i lebdelice, kao i njihova oprema namenjena potrebama Ministarstva; motorna vozila - borbena, terenska, teretna, vatrogasna, patrolna i druga motorna vozila; brodovi i čamci - brodovi, patrolni čamci, diverzantski i izviđački čamci, brodovi i čamci pomoćne namene, njihova standardna i specifična oprema;
- 4) druga sredstva (za eksplozivnu zaštitu; sredstva veze i telekomunikacija - radio-oprema, oprema kriptozastite, skrembleri, relejna oprema, analizatori spektra, transportna mreža, oprema elektronskog i video nadzora prostora i opreme nadzora telekomunikacija; sredstva informacionog sistema - hardver i softver posebne namene i operativni sistemi zaštite; sredstva kriminalističke tehnike - detektori, rendgen uređaji, balističke ploče, posebni materijali kriminalističke tehnike i druga posebna oprema; sistemi, uređaji i instrumenti za površinsko, podvodno i vazdušno osmatranje i javljanje, za orijentaciju i navigaciju, radari, infracrveni uređaji, laserski merači, nišanske sprave; osnovno stado - službeni psi, službeni konji i sl.; sredstva specijalne lične zaštitne opreme - zaštitna odela, obuća i rukavice, štitovi, šlemovi, zaštitne maske i naočare, prsluci, antifoni i štitnici za potrebe interventnih, protivdiverzionih, vatrogasnih jedinica i pripadnika jedinica za obezbeđenje i zaštitu ličnosti).

Pod stvarima iz stava 5. ovog člana podrazumevaju se i rezervni delovi, specijalni alati i oprema za održavanje sredstava iz tog stava, druge pokretne stvari za posebne namene koje se po svojoj nameni, karakteristikama i svojstvima, mogu upodobiti sa stvarima iz stava 5. ovog člana.

Dobra, usluge i radovi za potrebe i u vezi sa nepokretnim i pokretnim stvarima za posebne namene, kao i usluge koje su u funkciji obavljanja poslova iz nadležnosti Ministarstva i potreba bezbednosti imaju poverljiv karakter u smislu stava 2. ovog člana.

Način nabavke sredstava za posebne namene bez javnog oglašavanja propisuje Vlada.

Sredstva za posebne operativne potrebe

Član 246

Za isplatu troškova i nagrada licima za postupanje i učestvovanje u primeni mera koje su odobrene na osnovu ovog zakona i zakona kojim se uređuje krivični postupak i za plaćanje korisnih informacija u vezi sa krivičnim delima i njihovim učinocima, kao i za troškove sprovođenja programa zaštite učesnika u krivičnom postupku, se u okviru budžeta, prema finansijskom planu Ministarstva, određuju finansijska sredstva za posebne operativne potrebe Direkcije policije i Sektora unutrašnje kontrole.

Podaci o isplatama vode se u posebnoj evidenciji, u skladu sa propisima kojima su uređene pojedine oblasti.

Način poslovanja sa sredstvima za posebne operativne potrebe utvrđuje se podzakonskim aktom.

Na novčana sredstva iz stava 1. ovog člana ne plaćaju se doprinosi, niti druga davanja određena propisima.

Fond za solidarnu pomoć

Član 247

Ministarstvo osniva Fond za solidarnu pomoć (u daljem tekstu: Fond) koji ima svojstvo budžetskog fonda i raspolaže prikupljenim sredstvima do visine sredstava na računu Fonda u cilju pomoći zaposlenima u Ministarstvu i članovima njihovih užih porodica.

Sredstva Fonda obezbeđuju se iz sredstava budžeta, donacija i drugih sredstava u skladu sa zakonom i drugim propisima.

Sredstva Fonda se opredeljuju i dodeljuju u vidu solidarne pomoći i to kao fiksni novčani iznos ili novčani iznos koji odgovara stvarnom trošku, pod uslovom da na računu Fonda postoje raspoloživa sredstva.

Aktom ministra obrazuje se Komisija, koju čine predstavnici Ministarstva i reprezentativnih sindikata, koji odlučuju o pojedinačnim zahtevima korisnika Fonda.

Nadležnost i postupak koji sprovodi Komisija, uslovi, merila i visina solidarne pomoći bliže se uređuju pravilnikom koji donosi ministar uz prethodnu saglasnost Vlade.

Sredstva Fonda čine finansijska sredstva koja su planirana i opredeljena budžetom Republike Srbije na razdelu Ministarstva na odgovarajućoj aproprijaciji namenski opredeljenoj za pružanje pomoći korisnicima Fonda u tekućoj godini, donacije pravnih i fizičkih lica, dobrovoljni prilozi zaposlenih u Ministarstvu i sva druga bespovratno data sredstva u korist Fonda.

Fond raspolaže sredstvima u visini sredstava opredeljenih budžetom na ovoj aproprijaciji za ovu vrstu namene na godišnjem nivou za tekuću godinu, uvećano za evidentirani iznos donacija i drugih sredstava.

Član 248

Sredstva Fonda dodeljuju se:

- 1) zaposlenom za rođenje deteta;
- 2) zaposlenom za slučaj smrti člana uže porodice;
- 3) članu uže porodice zaposlenog za slučaj smrti zaposlenog;
- 4) zaposlenom za slučaj duže ili teže bolesti;
- 5) za slučaj lečenja od posledica ranjavanja zaposlenog kome je radni odnos u Ministarstvu prestao kao posledica ranjavanja prilikom i u vezi vršenja službene dužnosti;
- 6) zaposlenom za slučaj duže ili teže bolesti člana uže porodice;
- 7) zaposlenom za zdravstvenu rehabilitaciju, nabavku ortopedskih pomagala, aparata za rehabilitaciju i nabavku lekova;
- 8) zaposlenom za nabavku ortopedskih pomagala, aparata za rehabilitaciju i nabavku lekova za člana uže porodice;
- 9) zaposlenom za slučaj teže invalidnosti;
- 10) zaposlenom za posebne slučajeve ugroženosti usled elementarnih nepogoda koje pogađaju domaćinstvo zaposlenog;
- 11) za stipendiranje dece zaposlenog poginulog prilikom i u vezi vršenja službene dužnosti i dece zaposlenog ranjenog prilikom i u vezi vršenja službene dužnosti i to za: redovno školovanje, a najkasnije do navršene 26. godine života, nabavku udžbenika i školskog pribora u toku osnovnog i srednjeg obrazovanja i za boravak deteta u predškolskoj ustanovi;
- 12) članu uže porodice zaposlenog poginulog prilikom i u vezi vršenja službene dužnosti i to za: zakupninu na ime stanarine, ukoliko nema rešeno stambeno pitanje ili za otplatu duga po stambenom kreditu i za izdržavanje ukoliko nema drugih sredstava za život i nije sposoban za rad.

U slučaju da su oba roditelja zaposlena u Ministarstvu, pravo iz stava 1. tačka 1) ostvaruje majka deteta.

Članovima uže porodice u smislu stava 1. tačke 2), 3), 6) i 8) ovog člana, smatraju se bračni drug, vanbračni drug, deca, usvojilac, usvojenik, rođena braća i sestre, roditelji i staratelji.

Članovima uže porodice u smislu stava 1. tačka 12) ovog člana, smatraju se bračni drug, vanbračni drug, deca, roditelj, staratelj, usvojilac, usvojenik pod uslovom da su živeli u zajedničkom domaćinstvu.

XIII POMOĆNA POLICIJA

Pripadnici pomoćne policije

Član 249

Ministarstvo može obrazovati pomoćnu policiju za izvršavanje policijskih poslova u slučajevima kada treba nadoknaditi angažovanje velikog broja policijskih službenika za izvršavanje zadataka:

- 1) visokog bezbednosnog rizika;
- 2) u prirodnim i drugim nesrećama;
- 3) obezbeđivanja državne granice;
- 4) u drugim slučajevima kada je ugrožena unutrašnja bezbednost.

Izuzetno, pomoćna policija može biti angažovana i kada postoji obostrani interes Ministarstva i lokalne samouprave po osnovu posebnih sporazuma.

Na pripadnike pomoćne policije kada su angažovani, shodno se primenjuju odredbe ovog zakona, koje se odnose na prava i dužnosti policijskih službenika.

O upotrebi pomoćne policije za izvršavanje policijskih poslova odlučuje ministar, na predlog direktora policije.

Bliže uslove za izbor kandidata, prava i obaveze pripadnika pomoćne policije, obuku, način angažovanja, kao i organizaciju i rad pomoćne policije uređuje Vlada.

XIV PRIMENA DRUGIH PROPISA

Član 250

Ako ovim zakonom, propisima donetim na osnovu ovog zakona i posebnim kolektivnim ugovorom za policijske službenike nije drugačije propisano, na prava i dužnosti, rad i radne odnose policijskih službenika, primenjuju se propisi o državnim službenicima i poseban kolektivni ugovor zaključen u skladu sa tim propisima, opšti propisi o radu i zakon kojim se uređuje opšti upravni postupak.

XV PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Donošenje podzakonskih akata

Član 251

Podzakonski akti utvrđeni ovim zakonom doneće se najkasnije u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Evidencije u Policiji

Član 252

Policija, u svrhu obavljanja poslova iz delokruga Ministarstva može da obrađuje podatke o ličnosti i o tome vodi evidencije.

Evidencije iz stava 1. ovog člana biće propisane posebnim zakonom.

Član 253

Do donošenja propisa iz člana 9. i člana 184. stav 2. ovog zakona, zaposleni u Ministarstvu na dan stupanja na snagu ovog zakona nastavljaju da rade na istim radnim mestima i zadržavaju činove, odnosno zvanja i plate prema dosadašnjim propisima i drugim aktima.

Odredbe člana 165. ovog zakona, počinju da se primenjuju nakon isteka roka od jedne godine od stupanja na snagu ovog zakona.

Informisanje o zakonskim promenama

Član 254

Radi informisanja javnosti o zakonskim promenama i odnosu između ovog zakona sa zakonima iz oblasti unutrašnjih poslova, zakonima o upravi, krivičnom postupku, prekršajima, radnim odnosima i drugim zakonima koji se odnose na Policiju ili ih Policija primenjuje, Ministarstvo će dva puta godišnje objavljivati informacije za javnost sa Listom zakona i objašnjenjem zakonskih promena.

Prvu informaciju iz stava 1. ovog člana Ministarstvo će objaviti u roku od šest meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Važenje propisa do donošenja novih na osnovu ovog zakona

Član 255

Propisi doneti na osnovu Zakona o policiji ("Službeni glasnik RS", br. 101/05, 63/09 - US, 92/11 i 64/15) ostaju na snazi do donošenja propisa kojim se stavljaju van snage, ukoliko nisu u suprotnosti sa odredbama ovog zakona.

Član 256

(Brisan)

Prestanak važenja određenih zakona

Član 257

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o policiji ("Službeni glasnik RS", br. 101/05, 63/09 - US, 92/11 i 64/15) osim čl. 75-82, koji će se primenjivati do donošenja zakona iz člana 252. ovog zakona.

Stupanje na snagu ovog zakona

Član 258

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije".

Samostalni članovi Zakona o izmenama i dopunama Zakona o policiji

("Sl. glasnik RS", br. 24/2018)

Član 76

Podzakonski akti utvrđeni ovim zakonom doneće se najkasnije u roku od dve godine od dana njegovog stupanja na snagu.

Član 77

Zakoni kojima su ustanovljeni organizacioni oblici koji u svom nazivu imaju reč "policija" uskladiće se sa odredbom ovog zakona u roku od tri godine od dana njegovog stupanja na snagu.

Član 78

Organi čiji zaposleni nose tamno plave uniforme dužni su da svoje propise usklade sa odredbom člana 39. stav 8. ovog zakona u roku od tri godine od dana njegovog stupanja na snagu.

Član 79

Propisi doneti na osnovu Zakona o policiji ("Službeni glasnik RS", broj 6/16) ostaju na snazi do donošenja propisa kojim se stavljaju van snage, ukoliko nisu u suprotnosti sa odredbama ovog zakona.

Član 80

Svi postupci započeti do stupanja na snagu ovog zakona okončaće se primenom propisa prema kojima su započeti.

Član 81

Utvrđivanje činova-zvanja propisanih ovim zakonom izvršiće se rešenjima o raspoređivanju zaposlenih na radna mesta utvrđena aktima iz člana 9. stav 2. i člana 22. stav 6. ovog zakona.

Član 82

Odredbe člana 43. ovog zakona (novi član 173a) primenjivaće se zaključno sa 31. decembrom 2018. godine, kada prestaju da važe.

Član 83

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije".

**Samostalni članovi Zakona o izmenama i dopunama
Zakona o policiji**

("Sl. glasnik RS", br. 87/2018)

Član 10

Podzakonski akti predviđeni ovim zakonom doneće se u roku od 90 dana od dana njegovog stupanja na snagu.

Član 11

Stupanjem na snagu ovog zakona prestaje da važi odredba člana 11. stav 3. Zakona o organizaciji i nadležnosti državnih organa u suzbijanju organizovanog kriminala, terorizma i korupcije ("Službeni glasnik RS", broj 94/16).

Stupanjem na snagu ovog zakona prestaje da se na lica koja obavljaju poslove i zadatke u ministarstvu nadležnom za unutrašnje poslove primenjuje odredba člana 17. Zakona o organizaciji i nadležnosti državnih organa u postupku za ratne zločine ("Službeni glasnik RS", br. 67/03, 135/04, 61/05, 101/07, 104/09, 101/11 - drugi zakon i 6/15), kao i odredbe Uredbe o platama lica koja vrše funkcije i obavljaju poslove u tužilaštvu za ratne zločine i posebnim organizacionim jedinicama državnih organa u postupku za ratne zločine ("Službeni glasnik RS", br. 97/03 i 67/05).

Član 12

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije".